Erle Stanley Gardner

Případ začouzené petrolejky

Předmluva

Spisovatelé, ač si to mnohdy neuvědomují, se nechávají často inspirovat mimořádnými jedinci, s nimiž se setkají. Před dvěma lety jsem se v New Orleansu seznámil s čiperným stařík em plným elánu, kterému svítily oči nadšením a bílé vlasy mu splývaly přes ramena. Jmenuje se Wood Whitesell.

Někteří lidé chtějí mít v životě moc, druzí mají rádi peníze a další zas touží po společenské prestiži. Whitesell žije proto, aby si užíval života podle svého a vytvářel fotografické studie, na kterých vyvstává skutečná povaha jeho objektů.

Na penězích mu nezáleží ani trochu a když jeho sebelepší zákazník nerespektuje profesionální výsady fotografa, s úsměvem na rtech mu vynadá. Pracuje neustále na nějakých nových experimentech, o nichž s nadšením a vervou vypráví. Pobíhá po svém ateliéru ve snaze stihnout toho co nejvíc za těch čtyřiadvacet hodin, které jsou každému dni přiděleny. Jí naprosto nepravidelně; má obvykle tolik práce, že si na jídlo ani nevzpomene. Když si konečně uvědomí, že má hlad, pádí přes ulici do Bourbon House, zhltne kus koláče, spláchne to narychlo šálkem kávy a hned zas uhání zpátky do ateliéru. Když potřebuje zvláštní osvětlení, přiletuje k lampě kus plechu a udělá si přesně to, co potřebuje. V jeho ateliéru se všude povalují vlastnoručně vyrobené pomůcky, které poslouží zrovna tak dobře jako to nejdražší vybavení.

Whitesell a děda Wiggins jsou pochopitelně dva zřetelně odlišní jedinci, ačkoliv toho mají hodně společného. Do jaké míry je postava dědy inspirována Whitesellem, to nevím ani já sám. Vím jen, že po zimě strávené v New Orleansu, kde jsem se s Whitesellem dobře poznal, vkráčel jednoho dne do mého povědomí děda Wiggins a žádal, abych ho zvěčnil na papíře. Teprve když jsem dědu začal vykreslovat, uvědomil jsem si, kolik toho má společného s Woodem Whitesellem.

Nevím, jak je Whitesell starý, ale oplývá nestárnoucím elánem a radostnou touhou vyplnit hodiny svého bdění neutuchající činností; má vyhraněnou osobnost, která se naježí jako dikobraz ve chvíli, kdy se někdo pokusí něco mu diktovat.

Podobně jako děda Wiggins už toho od života možná nečeká tolik jako zamlada, ale u obou z nich si můžete být jedním zcela jistí: dokud budou žít, budou neustále v pohybu a budou žít naplno, dokud neumřou.

Touto knihou se tedy skláním před Woodem Whitesellem a vyjadřuju své uznání nad tím, že... ale ne, děda Wiggins mě už nenechá říct nic dalšího, co by odvracelo pozornost od jeho osobnosti.

Erle Stanley Gardner

Kapitola 1

Jane Gravenová, sekretářka Ralpha G. Pressmana, seděla u toaletního stolku a kriticky si prohlížela svůj odraz v zrcadle. V kanceláři měla těžký den. Ralph Pressman se náhle uprostřed odpoledne vytratil, aniž by komukoliv sdělil, kam jde. Poslední dobou to dělával často a Jane Gravenová zůstala úplně sama na tisíc maličkostí, které bylo nutno vyřídit, přičemž neměla ani ponětí o tom, kde šéf je, kdy se vrátí nebo jak by se s ním mohla spojit.

Ale šéf, byť špatný, ještě nebyl tím největším problémem; horší to bylo s jeho ženou. Sophie Pressmanová dovedla zaměstnancům svého manžela velmi znepříjemňovat život. Jane Gravenová viděla na odrazu svého obličeje drobné vrásky od starostí a nervového vypětí - vrásky, které tam neměly být.

Její telefon se rozdrnčel.

Jane se zamračila a pohlédla na hodiny. Bylo téměř jedenáct. Chvíli váhala, než zvedla sluchátko a řekla „Haló“.

„Mám tady meziměstský hovor pro slečnu Jane Gravenovou,“ oznámil jí ženský hlas. „To jste vy?“

„Ano,“ řekla Jane. „Kdo volá, prosím?“

„Je to meziměstský hovor z Petrie v Kalifornii. Čekejte, prosím... Tady máte to spojení. Vhoďte šedesát centů, prosím.“

Jane slyšela zarachocení dvou čtvrtdolarů a jednoho deseticentu a nato dívčí hlas: „Mluvte, prosím.“

„Haló,“ řekla Jane.

Nikdo jí neodpověděl. Ve sluchátku bylo najednou ticho. „Okamžik, prosím,“ řekla spojovatelka zmateným hlasem. „Promiňte, volající zavěsil,“ informovala Jane. „Nezvedá telefon. Byl to hovor z telefonní kabiny hotelu Petrie.“

„Uvedl jméno?“ zeptala se Jane.

„Ano, Ralph G. Pressman.“

Jane ještě zůstala hodinu vzhůru a čekala, až pan Pressman zavolá. Potom zhasla světlo a uložila se k spánku.

Muž, který Jane telefonoval z Petrie z telefonní kabiny, spěšně odešel, jelikož v hale uviděl známou tvář. Neměl odvahu počkat si na hovor. Vyšel z hotelu a odjel několik mil do omšelé, nevymalované chalupy, kde se v noci po několika měsících konečně pořádně vy-

Kapitola 2

George Karper věřil tomu, že každý člověk má svou cenu; Karper však nikdy neplatil požadovanou cenu. Vždycky si počkal, až mohl člověka, kterého chtěl mít, získat mnohem výhodněji.

Teď, o čtvrt na dvanáct v noci, seděl George Karper za svým psacím stolem. Před sebou měl hromádku důvěrných hlášení o Harveym L. Stanwoodovi, který byl pokladním, auditorem a pravou rukou Ralpha Pressmana.

Hlášení se vztahovala na tříměsíční období. Na jejich vyhotovení se nešetřilo penězi a byla propracována do nejmenších podrobností.

Ohniskem Karperova zájmu však nebyl Stanwood, nýbrž složitá situace, týkající se pronájmu ropných pozemků v oblasti Petrie v okrese Santa Delbarra, stovku mil severněji podél pobřeží; Pressman tu hodlal v brzké době prosadit své zájmy.

Karper si zapálil doutník a pohlédl zběžně na hodiny. Jedenáct patnáct. Nedělalo mu potíže zůstat vzhůru do tří do čtyř hodin ráno - kout pikle, spřádat plány a klást pasti na nepřátele. Uvažoval chladně a byl duší realista. Jeho plány se obvykle vyplatily. Byl dost praktický na to, aby věděl, že nemá cenu zabývat se něčím, co by nemuselo vyjít.

Pressman ale právě teď zahnal Karpera do úzkých - skutečně ho přimáčkl ke zdi. Karper by byl moc rád věděl, co přesně v té věci Pressman podnikl...

Karper se znovu chopil důvěrných hlášení a učinil rozhodnutí. Ráno zavolá mladému Harveymu L. Stanwoodovi a pozve ho na oběd.

Kapitola 3

Hugh Sonders se v noci na svém ranči, vzdáleném osm mil od Petrie, převaloval a nemohl spát.

Noční vánek rozvlnil závěsy na okně. Vzduch byl provoněn eukalyptovým dřevem a květy pomerančovníků, plný venkovské hojivé svěžesti. Sondersův ranč se nacházel na úrodném, pečlivě udržovaném pozemku - zavlažovaném, obdělávaném, zbavovaném plevele, čistém a úpravném. A na kopci, ne víc jak sto metrů od okna z ložnice, odkud mohl Sonders vidět jasný obrys proti noční obloze, stála vrtná věž... Soud stanovil, že má Pressman právo ji tam postavit.

Sonders měl pod přikrývkou cukání v nikách. Kdyby tak mohl Pressmana popadnout pod krkem... Ale pozor! Tyhle myšlenky nikomu neprospějí.

Sonders se překulil na pravý bok, aby neviděl na okno a siluetu vrtné věže. Jeho tělo bylo unavené a příjemně zmalátnělé prací venku na čerstvém povětří. Až na to, že se mu v posledních dvou měsících těžko usínalo. Už byl v posteli hodinu - víc než hodinu. Pohlédl na svítící ciferník budíku na stolku u postele - jedenáct patnáct.

Kapitola 4

Everett True, redaktor Petrie Heraldu, seděl ve své kanceláři u psacího stolu a zelené celuloidové stínítko měl na čele stažené tak, aby mu chránilo oči. Na listech průklepového papíru měl přehled toho, co se ve světě děje... Ještě tam někam musel vmáčknout titulky. Obyvatele Petrie válka samozřejmě zajímala.

Pro petrijské občany však byla nejdůležitější jiná zpráva, která se jich přímo dotýkala: rozhodnutí okresního odvolacího soudu, vydané odpoledne a potvrzující rozhodnutí Nejvyššího soudu v Santa Delbarra. Takže ta stará výhrada o právu na ropu měla ve skutečnosti ostré zuby.

Podle rozhodnutí soudu měl majitel těchto starých výhrad právo vstoupit na pozemek a zkoumat, zda je na něm ropa, postavit nezbytné cesty, vrtné věže, odvodňovací jámy, rafinérie, potrubí, a bude-li to nutné, zničit vše, co na pozemku bylo.

Stará smluvní výhrada o právu na ropu, která byla po mnoho let považována za pouhou ‚skvrnu na právnickém dokumentu', se teď stala noční můrou. Po celá ta léta se nikdo neobtěžoval zjišťovat, kdo je majitelem práva. Okresní odhadce těm právům přičítal pouze nominální hodnotu - čistě pro pořádek v úředních záznamech.

A teď je koupil někdo, kdo měl evidentně obchodní úmysly -jakýsi Ralph G. Pressman z Los Angeles... Bylo až zvláštní, jak těžko se dala sehnat jeho fotografie. Fotografům se odjakživa vyhýbal. Trueovi v tomhle nemohly pomoci ani losangeleské noviny.

Ještě před nějakými třemi čtyřmi měsíci se mohli farmáři snadno domluvit a odkoupit ropná práva za směšný peníz... Zvláštní, že to neudělali. Spali na právní sopce, až nakonec přišel Pressman a probudil ji k činnosti. Teď už měli farmáři své sdružení. Zorganizovali se po rozhodnutí Nejvyššího soudu a poté, co Pressman postavil věž na Sondersově ranči.

Nu, tím se ještě noviny neprodají... Někdy nebyly vůbec žádné zprávy a člověk musel titulky uvařit z vody. Teď zas toho bylo nového tolik, že se to do novin sotva vešlo. A to ještě musel True napsat úvodník, i když ne pro zítřejší noviny. Musí ho dát zkontrolovat právníkovi... bude ho muset napsat přes noc.

Everett True si ke stolu přitáhl pojízdný stolek s psacím strojem. Vsunul do stroje list papíru a nadepsal velkým písmem: „JE TO LEGALIZOVANÉ VYDÍRÁNÍ?" Pohlédl mechanicky na hodiny, aby zjistil, kolik mu zbývá času, než se rozběhnou rotačky.

Bylo přesně jedenáct patnáct.

Kapitola 5

Sophie Pressmanová, zhruba o dvacet let mladší než její manžel, vyběhla po předním schodišti vyumělkovaně honosné Pressmanovy rezidence a vsunula patentní klíč do předních dveří. Měla skvělou náladu. Bez jakéhokoliv zvláštního důvodu jí hlavou projela myšlenka: „Některé ženy se cítí jistější, když mají schovanou v rukávu ještě jednu kartu. A mně se zas líbí mít ještě jednoho mužského pod palcem.“

Zasmála se a mechanicky pohlédla na své náramkové hodinky, aby mohla, bude-li to nutné, vyrukovat s nějakou přesvědčivou historkou.

Ještě nebylo moc pozdě. Teprve jedenáct patnáct.

Právě když vsunovala klíč do zámku, zaslechla zvuk startéru od auta, zaparkovaného téměř přesně na protější straně ulice.

Viděla, jak se rozsvítily reflektory, zaslechla rytmus předoucího motoru a pak už jen pozorovala, jak auto odjíždí.

Dobrá nálada byla tatam, jako by jí škvírou v botě vyprchala z těla po třesoucích se nohách veškerá vitalita. S narůstajícím zděšením si v duchu začala skládat dohromady střípky událostí, které samy o sobě neznamenaly nic: osamělý muž, sedící u vedlejšího stolu, auto, které do ní zezadu narazilo, muž v šedém svrchníku...

Náhle ji polil chlad. Otočila se zpátky ke dveřím. Ledové konečky prstů zápasily s patentním klíčem.

Kapitola 6

Harveymu L. Stanwoodovi, rozložitému v ramenou a štíhlému v pase, to ve fraku moc slušelo. Eva Raymondová, která si ho prohlížela s pyšným a majetnickým výrazem v očích, měla pocit, že si pohledností nezadá s kterýmkoliv slavným hercem, které vídala na filmovém plátně.

Mladý Stanwood v sobě měl zvláštní kouzlo. Obklopovala ho atmosféra úspěchu - aureola romantična, která Evu prostupovala a stoupala jí až do hlavy.

Harvey Stanwood měl zrak dost špatný na to, aby unikl branné povinnosti, ale jinak jeho očím nic neuniklo. Jako Pressmanův účetní a revizor účtů měl přístup k údajům, které by toho obyčejnému dříči moc neřekly, ale Stanwood, kterému to myslelo rychlostí blesku, z nich vyčetl mnoho... A Stanwood těch vědomostí uměl využít ke svému prospěchu. Čas od času si ukrojil kus dortu pro sebe.

Ani Eva Raymondová nebyla žádná hlupačka. Stála na vlastních nohou od svých sedmnácti let. Měla ráda vzruch, oslnivá světla a pocit, že v životě riskuje. Nesnášela pomyšlení na každodenní dřinu v kancelářském zaměstnání. Odmítala sklouzávat stále hlouběji do vyjetých kolejí. Eva Raymondová chtěla akci - a tu také měla mít.

Harvey Stanwood v první části večera nepřetržitě vyhrával, ale teď mu kolo štěstěny nepřálo. Na způsobu, jakým Harvey hrál, si Eva všimla jedné zvláštní věci. Když se na něj smálo štěstí, sázel umírněné částky a choval se s rozvahou, ale jakmile se od něj štěstí odvrátilo, zkoušel to všemi možnými prostředky, zvyšoval sázky, vrhal se do riskantních akcí a bezstarostně rozhazoval peníze.

Eva byla u hracích stolů častým hostem. Poznala už několik opravdových odborníků na hazardní hry. Věděla, že se při hazardu vyplatí využít chvíle, kdy se člověku daří, a jakmile se situace začne obracet, je dobré rychle se stáhnout... Byla přitom podvědomě na vahách, zda to má Stanwoodovi říct nebo ne... Bylo to nebezpečné. Harvey byl velice ješitný. Strašně rád jí říkal, jak má dělat to a ono a měl všelijaké připomínky k jejímu chování, k její angličtině nebo vzhledu. Kdyby se pokusila o záměnu rolí, možná by to nedělalo dobrotu... A také byla na rozpacích z jedné věci: jak mu vysvětlit, kde k tomu tajemství společenstva hazardních hráčů přišla. Stanwoodův vztah k ní byl žárlivě majetnický.

Právě ve chvíli, kdy se tím problémem v duchu zaobírala, zmizel na hracím stole Stanwoodův poslední žeton.

„Další sloupec?“ zeptal se krupiér.

Stanwood přikývl.

Ke stolku přistoupil majitel herny a řekl něco krupiérovi. Krupiér, předkloněný nad stolkem a zakrývající vyrovnané sloupce žetonů dlouhými, jemnými prsty, vyzval mladého Stanwooda: „Mohl byste se mnou na chvíli zajít do kanceláře, prosím?“

Harvey se mile usmál. „Ale jistě. Možná mi to přinese štěstí. Za chvilku jsem zpátky, Evo.“

Evu to polekalo. Viděla už i jiné muže odcházet na chvíli do kanceláře, když přišli o poslední žeton. Ale Harvey - propána krále, Harvey se přece topil v penězích. Byl důvěrně obeznámen s většinou investičních transakcí pana Pressmana, měl peněz jako železo. Harveyho by přece nepožádali, aby zašel do kanceláře kvůli neplatnému šeku nebo úvěru, který byl náhle pozastaven. S obavami hleděla ke dveřím se zataženým závěsem, vedoucím do přepychové kanceláře šéfa podniku, a jak minut přibývalo, zlá předtucha sejí zmocňovala čím dál víc.

Mladý Stanwood se vynořil půl hodiny před půlnocí.

Jako obvykle byl v dobrém rozmaru. „Tak fajn, zlato,“ prohlásil. „Něčeho se napijeme a půjdeme domů.“

Nechala ho, aby ji zavedl ke stolku v ústraní. Když se posadili, jejich oči se setkaly. „Co se děje?“

„Co se děje? Nerozumím.“

„Vím něco o tom, jak to v tomhle doupěti chodí. Když jsi...“

„Neříkej ‚doupě‘, zlato.“

„No dobrá, tak v tomhle podniku. Vím, co to znamená, když někoho požádají, aby zašel do kanceláře. Takže kolik jim dlužíš?“

Stanwood se ještě chvíli choval s dvornou nadřazeností, ale pak se mu na rtech objevilo napětí. „Nechtěl jsem ti to říkat,“ prohlásil tiše, „ale tohle je náš poslední společný večer. Zítra budu ve vězení.“

Rychle zamrkala a snažila se uchovat si jasný zrak. Poté, co na vlastní uši slyšela, jak její vzdušné zámky vylétly do povětří a s rachotem se sesuly, měla pocit, že by ji mohly vzápětí zradit i oči, že její vize Harveyho Stanwooda - tak pohledného, tak přitažlivého, tak sebejistého - by se mohla ve vzduchu rozplynout a nechat ji sedící samotnou u stolu naproti prázdné židle, až by přišel číšník a významněji předložil účet... Byl to pocit, jaký mívala ve zlých snech, kdy se zcela nepochopitelně a bezdůvodně stávalo, že se nějaká událost, jakkoliv na počátku vypadala nadějně, nakonec zvrhla v pohromu.

„Co... co... co se stalo?“ zeptala se.

Stanwood jí vyložil strohá fakta.

„Víš, zlato, byl jsem moc velký chytrák. Tak, jak se věci měly, jsem nemohl vydělat peníze dost rychle. Měl jsem zaručený tip. Potřeboval jsem na ten riskantní podnik peníze. Tak jsem sáhl do šéfových fondů... Nebylo toho tak moc, abych to nemohl zaplatit dřív, než se na to přijde v případě, že bych ty peníze prohrál. Problém byl v tom, že jsem neprohrál. Vyhrál jsem. To mě povzbudilo. Rozjel jsem to ve velkém a vyhrával jsem. Ale najednou jsem začal mít smůlu a než jsem si to konečně uvědomil, byl jsem v tom až po uši. Pomalým a vytrvalým splácením bych ty peníze nikdy nevrátil - rozhodně ne dřív, než by se na to přišlo.

Zůstala mi jen jediná možnost. Prohrál jsem ty peníze v hazardních hrách a tam jsem je taky musel dostat zpátky. Mohlo se mi to podařit dnes večer, kdyby mě nechali. Nějakou dobu jsem měl ohromné štěstí a už se mi málem všechno vrátilo. Pak se to jaksi obrátilo proti mně a prohrál jsem... no a na dluh mě už hrát nenechali.“

„Chceš tím říct, že věděli, že už nemáš peníze?“

„Nejsem si jistý, zda to tu vědí nebo ne. O to nejde. Jde o to, že jsem musel vsadit všechno na jedinou kartu. Na opatrnost nebyl čas... Až Ralph G. Pressman zítra ráno přijde do kanceláře, budou jisté věci nápadně zřejmé. Už je dál nemůžu zakrývat. Do třiceti minut poté, co Pressman dorazí do kanceláře, mi začne klást otázky. Za dalších třicet minut budu ve vazbě.“

„Kolik... to dělá?“

„Něco přes sedmnáct tisíc. Ještě jsem to přesně nespočítal.“

„Nedá se s tím něco udělat?“

„Ne.“

„Nemůžeš jít za Pressmanem a vysvětlit mu...“

Přerušil ji jeho hořký smích. „Neznáš Pressmana.“

Chvíli byla zticha a pak zamyšleně přimhouřila oči. „To je pravda,“ souhlasila téměř hloubavě. „Pressmana neznám.“

Byl příliš zadumaný, aby si všiml významu jejích slov.

„Bude pan Pressman zítra v kanceláři?“ zeptala se.

„Nevím,“ řekl. „Možná se vrátí až pozítří. Právě rozjíždí jeden moc mazaný podnik. Asi jsem jediný člověk, který ví, kde vůbec je. Vsadím se, že to neví ani jeho manželka.“

„Kde je?“ zeptala se.

„Slyšela jsi někdy o místě jménem Petrie?“

„Ne.“

„Je to malé městečko v okrese Santa Delbarra.“

„Do Santa Delbarra jezdívám často. Ani jsem nevěděla, že je tam poblíž nějaké městečko Petrie.“

„Není to až tak docela blízko, je to asi třicet mil od Santa Delbarra na východním konci okresu. Taková zastrčená ves, ale mohla by tam být ropa.“

„A Pressman tam jel?“

„Je to složitá obchodní transakce,“ řekl Stanwood. „To by tě nezajímalo.“

„Ale ano, zajímalo. Pověz mi to.“

„Je to tajné.“

„Pověz mi to. Mohla bych ti pomoci.“

„Ty?“

Přikývla.

Zasmál se, ne urážlivě, ale hořce.

„I tak mi to pověz,“ poručila mu.

„Ten příběh má kořeny až v rané historii Kalifornie, kdy mexická vláda prostřednictvím španělských grantů rozdala tisíce a tisíce akrů půdy. Vlastníkem celé severovýchodní části okresu Santa Delbarra byl tenkrát Don José de Salvaro. Ten zemřel a majetek se časem dostal do rukou jednoho vychytralého Yankee jménem Silas Wendover. Když Wendover půdu po malých parcelách rozprodával, vložil do každé smlouvy klauzuli ustavující podmínku, že veškerá ropa na pozemku zůstane majetkem jeho samotného, jeho dědiců a cesionářů.

V těch dobách lidé sotva věděli, co to vlastně ropa je. Mysleli si, že je Wendover tak trochu blázen. S klidným srdcem tomu Yankeeovi přenechali všechnu ropu, která na těch pozemcích mohla být. Byl to podařený žert.

Ta výhrada byla po mnoho a mnoho let považována prostě za nepatrnou skvrnu na právnickém dokumentu. Když pak v Kalifornii začala být objevována ropa, brali to už lidé trochu vážněji, ale nikdo se nikdy neobtěžoval zjistit, co přesně ta výhrada ve smlouvě znamená. Měli vcelku nejasnou představu, že vlastnit ropu je jedna věc a dostat se k ní je věc druhá.

Pak si to vyhledal Pressman. Zjistil, že podle znění té výhrady tak, jak existovala v původní smlouvě, a podle nějakých soudních rozhodnutí měli Wendoverovi dědici právo vstoupit na pozemek, provést průzkum, zřídit veškeré nutné vrtné věže a odvodňovací jámy, postavit cesty a v případě, že narazí na ropu, mohli položit potrubí, vybudovat rafinerie, zásobní nádrže, další cesty, čerpací stanice a v podstatě cokoliv, co se dalo zdůvodnit jako nutný předpoklad dobytí ropy ze země.

Pressman si ta nevyřešená práva na ropu ve vší tichosti koupil. Když se tam nastěhoval a začal stavět zkušební vrt, bylo to, jako by hodil do samého středu Petrie bombu. Lidi šíleli.“

„A pan Pressman je tam v hotelu?“ zeptala se.

„V hotelu ne.“

„Kde?“

„Když ti to řeknu, slíbíš mi, že to nevyzradíš živé duši?“

„Ano. Pověz mi to.“

„Navlékl to na místní farmáře šikovně. Majitelem pozemku, na kterém si Pressman postavil první zkušební vrt, je muž jménem Sonders. Sonders požádal soud, aby byl vydán soudní zákaz. Prohrál, ale odvolal se. Teprve dnes odvolací soud rozhodnutí potvrdil. Pressman věděl, že to tak dopadne.“

„Pořád ale nevím, kde je.“

„Buď trpělivá, zlato. Chci, abys tomu rozuměla. Až přijde na věc, místní farmáři se pokusí šéfa vyplatit. Na většině těch pozemků se pěstují citrusové plody, je to vysoce zkultivovaná půda. Na některých parcelách jsou krásné farmy se zavlažováním... Takže šéf tam jel zjistit, kolik přesně mu budou schopni zaplatit, jaká bude jejich nejvyšší nabídka.“

„Ale jak si může myslet, že se to dozví?“

Stanwood se rozesmál. „Nikdo tam Pressmana nezná osobně. Je pro ně jen jméno... No a na jedné části toho pozemku je půda, která není až tak kvalitní; je tam několik malých farem. Před měsícem dostal jeden z těch farmářů nabídku prostřednictvím jakéhosi člověka z realitní kanceláře, aby farmu za slušnou cenu prodal. Přijal. Kupujícím byl Jack P. Reedley. Reedley je ušmudlaný, neupravený starý mládenec, který má v plánu chovat tam kuřata a králíky, až sežene peníze.“

„Ale ještě jsi mi neřekl, kde je Pressman,“ namítla netrpělivě. „To chci vědět. Kde je dnes v noci - teď.“

„No právě,“ řekl Stanwood. „Pressman je Reedley.“

„Chceš tím říct...“

„Přesně to.“

„Ale co to má za význam?“

„Ještě ti to nedochází? Farmáři pod vedením nějakého Howsera vybírají potají od všech vlastníků pozemků peníze a shromažďují velkou částku v hotovosti. Za pár dní dorazí i k Reedleymu. Najdou ušmudlaného staromládeneckého lakomce, bydlícího v chatrči. Řeknou mu, kolik od něj chtějí do společné pokladny a proč. Poněvadž je Reedley nový, bude klást otázky.“

„Ale jemu ti farmáři nic neřeknou.“

Stanwood se zasmál. „Ty neznáš Pressmana.“

„To už jsi říkal.“

„Nu, až si Pressman s těmi balíky popovídá, bude znát všechno do nejmenších podrobností. Tím pádem bude mít v hrsti všechna esa. Pokud při tom zkušebním vrtu náhodou narazí na ropu, bude mít vyhráno. Když najde jen suchou díru, bude stejně předstírat, že ropu objevil. Farmáři nic nepoznají. Vysázejí tolik dolarů, kolik bude nutné. Pro začátek mu nabídnou takových sto tisíc a pak budou podle potřeby nabídku zvyšovat. Pressman už tou dobou bude přesně vědět, jak vysoko půjdou, kolik přesně mají peněz.“

„Takže pan Pressman je teď v Petrie.“

„Správně. Se strništěm na bradě a ve špinavých hadrech, šourající se nahrbeně po chalupě s třemi místnostmi... je to prohnaný plán.“

„A myslíš, že kdyby někdo za panem Pressmanem zajel a zkusil se za tebe... přimluvit... Koneckonců jsi toho pro něj hodně udělal.“

„A za to, co jsem udělal, jsem dostal zaplaceno. Tak se na to dívá Pressman.“

„A co kdyby Pressman ráno do kanceláře nepřišel?“

„Dokud se Pressman nevrátí, jsem v bezpečí. Možná se tam ještě čtyři nebo pět dní zdrží. To záleží na tom, jak se to tam vyvrbí. Jestli se pár dní neukáže... třeba bych mohl vyždímat nějakou hotovost z podniku a zkusit to ještě jednou - možná by se to vyplatilo.“

„Je pan Pressman ženatý?“

„Mhm.“

„Jaká je jeho žena?“

„Krasavice. Jenže tím se nenechej zmást. Vodí ho za nos. Je jí něco přes třicet a on je padesátník... Ale to ti povím, je to kus! No co, ať si ji má, když chce. Já bych ji nechtěl ani za nic.“

„Proč ne?“

„Příliš chladnokrevná, vychytralá, sobecká - ale postavu má senzační.“

„Na to si Pressman potrpí?“

„Potrpěl, když si ji bral.“

„Je jeho první žena?“

„Nebuď bláhová. Pressman je milionář... Ne, ale ona ho uviděla, rozhodla se, že se chce stát paní Pressmanovou, a své předchůdkyně se hravě zbavila... Ta má, pane, za ušima.“

„Jak dlouho jsou svoji?“

„Pět let.“

„Možná je pan Pressman tak trochu rozčarovaný a hluboko ve svém nitru se cítí osaměle. Možná je právě proto tak chladnokrevný v obchodních záležitostech.“

„Možná,“ souhlasil Stanwood, „ale už o Pressmanovi nemluvme. Dnešek patří nám, miláčku, a možná i zítřejší noc. Jestli tam Pressman zůstane ještě aspoň pár dní a já se dostanu k nějakým penězům - čert to vem, zlato! Možná to nakonec splatíme... Číšníku!“

Kapitola 7

Jane Gravenová otevírala veškerou poštu Ralpha G. Pressmana. Jako jeho sekretářka byla povinna došlou poštu roztřídit a uspořádat podle důležitosti.

V těch dnech, kdy Pressman nedorazil do dvanácti, vypracovala stručný přehled došlé korespondence. Když potom telefonoval a chtěl po ní hlášení, mohla mu buď přečíst souhrn do telefonu, nebo mu ho poslat prostřednictvím poslíčka. Z toho důvodu jí také opakovaně nařizoval, že má otevírat vše, ať už s označením osobní nebo ne.

Jak si tak Jane Gravenová pohrávala s obálkou od Dropwellovy detektivní kanceláře, uvažovala, zda se ta instrukce má vztahovat i na dopis, jasně označený slovy ‚OSOBNÍ, SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ'. Dopis byl do kanceláře poslán zvláštním poslem a Jane Gravenová podepsala stvrzenku o jeho převzetí.

Objemná obálka ležela na jejím stole třicet minut neotevřená.

Měla vtíravý pocit, že by to mohlo být něco velmi, velmi důležitého, něco, na co by měl pan Pressman okamžitě zareagovat, něco podniknout. Už dvakrát sejí stalo, že váhala, zda má otevřít obálku s adresou nadepsanou ženskou rukou a označenou slovy ‚OSOBNÍ' a ‚SOUKROMÉ', a Pressman se na ni zlobil. Opakovaně prohlašoval, že před ní nemá žádná tajemství. Jeho sekretářka prý je pro něj něco jako jeho lékař. Musí vědět o každém jeho kontaktu, každém kroku, o každé jeho myšlence. Jinak nebude schopná odhadnout, které záležitosti jsou důležité a vyžadují pozornost.

Jane Gravenová se snažila svého zaměstnavatele dostihnout po telefonu.

Telefon zvedl sluha Daygard.

„Dobrý den, Arthure," řekla Jane. „Mohl byste mi říct, kde je dnes ráno pan Pressman? Volám z jeho kanceláře."

„Ne, slečno Gravenová, ještě nesešel dolů k snídani. Nejsem si jist... ano, madam, to je z kanceláře... dobře, madam."

Jane věděla, že k telefonu přichází paní Pressmanová, ještě než uslyšela zvuk kroků a její odměřený hlas. „Ano? Haló? Co se děje, Jane?"

„Chtěla jsem mluvit s panem Pressmanem. Snažím se zjistit, kde je."

„Ano. O co jde? Něco v poště, Jane?"

Hlas paní Pressmanové zněl přátelsky, s cvrlikavým a povýšeneckým tónem manželky, která shlíží na sekretářku svého manžela z velké výšky. Co se týkalo způsobu, jakým s ní paní Pressmanová jednala, stála Jane na žebříčku společenského postavení jen o málo výš než služebnictvo.

„Je to... není to nic důležitého. Jen jsem chtěla vědět..."

„Dopis?" napověděla.

„Ano."

„Od koho?"

„Jane se zhluboka nadechla. „Na obálce není zpáteční adresa," řekla. „Jen jsem... myslela, že by o tom pan Pressman možná rád věděl."

„Otevřete ho," poručila jí paní Pressmanová. „Podívejte se, od koho je, drahoušku."

Jane si zoufale přidržela obálku před telefonním aparátem, nožem na papír rozřízla zapečetěný ohyb tak, aby byl zvuk bez vší pochybnosti po telefonu slyšet, vytáhla obsah - a oněměle na něj zírala. Neměla čas dát si v myšlenkách do souvislostí všechny různé faktory. Strojem napsaná slova na jediném listu papíru předala jejímu mozku poselství, o kterém celou tu dobu věděla, nebo spíš tušila, že ho obálka obsahuje. Ale ještě si plně neuvědomovala jeho význam - to poznání v ní plně dozrálo až po několika minutách.

Hned při prvním zběžném pohledu však Jane Gravenová pochopila, že Dropwellova detektivní kancelář na základě instrukcí pana Ralpha Pressmana sledovala Sophii Pressmanovou a že bylo v dopise zmíněno jméno Pellmana Baxtera, mladého makléře, který byl považován za blízkého známého rodiny, ne-li rovnou přítele. V uzavřené, zapečetěné obálce byly fotografické negativy

snímků, pořízených potmě za pomoci blesku s infračervenou žárovkou, která působila tak nenápadně, že si zúčastnění vůbec nevšimli toho, že jsou fotografováni. „V souladu s našimi zvyklostmi," psalo se tam, „dodáváme naším klientům rovněž negativy, abychom tak do budoucna předešli možným nepříjemnostem."

„Tak co?" řekla do telefonu paní Pressmanová a z jejího hlasu zazněla netrpělivost.

Jane Gravenová potlačila smích, který se jí dral do hrdla.

„Co je to?" zeptala se paní Pressmanová a Jane si náhle uvědomila, že je její hlas ostrý jako žiletka.

„Já... nic to není," zalhala Jane. „Jen jakási politická literatura, vložená do obálky s označením soukromé a důvěrné aby to pan Pressman nemohl přehlédnout. Není to vůbec nic."

„Soukromé a důvěrné je vytištěné?" zeptala se paní Pressmanová kousavě a pochybovačně.

„Napsané," odvětila Jane spěšně. „Inkoustovým perem. To mě právě zmátlo."

„Ano," řekla paní Pressmanová chladně. „To jsem si mohla myslet," a zavěsila, aniž by se slůvkem rozloučila nebo Jane poskytla jakoukoliv informaci.

Když Jane zavěsila a zvedla dopis, viděla, že se jí chvěje ruka. Převracela zapečetěnou obálku v prstech - fotografie pořízené s pomocí blesku s infračervenou žárovkou, potají pořízené snímky muže a vdané ženy, jak spolu..."

Zaslechla cvaknutí kliky ode dveří a provinile sebou trhla.

U dveří stál Harvey Stanwood a usmíval se. V obličeji se mu zračila únava a napětí.

„Dobrý den," pozdravil a okázale pohlédl na hodinky. „Neměl jsem v úmyslu přijít tak pozdě, ale musel jsem zajít do budovy soudu a vyhledat si nějaké záznamy ohledně té záležitosti s pozemky, kterou chtěl pan Pressman prozkoumat. Ještě se vám neozval, nebo už ano?"

V tu chvíli si Jane Gravenová ani neuvědomila neobvyklost toho pečlivě podaného vysvětlení a skutečnost, že si ho zřejmě předem nazkoušel. Otevřela prudce horní zásuvku psacího stolu a strčila do ní obálku a dopis. „Pan Pressman ještě nepřišel," prohlásila. „Vůbec nevím, kdy ho mám čekat."

Kapitola 8

Harvey Stanwood přešel k velkému trezoru, vytočil kombinaci čísel, roztáhl obrovské dveře a vešel dovnitř.

Vzduch uvnitř byl zatuchlý jak v hrobě.

Když Stanwooda obklopily stěny, musel sebrat veškerou vůli, jaké byl schopen, aby zůstal klidný.

Takové by to bylo ve vězení. Dostal by bezpochyby deset let, možná dvacet. Předchozího večera, když v sobě měl pár skleniček, krev měl rozehřátou hazardem a po boku hezkou dívku, měl pocit, že by to vydržel - že by vydržel cokoliv.

Teď, když měl hlavu otupělou a nervy podrážděné od přílišného pití a nedostatku spánku, však cítil, že by nevydržel nic. Byl by se pokusil o útěk, nebýt té jediné poslední zoufalé šance - že se Pressman možná ještě celý den neukáže.

V trezoru byl Hillhurstův šek na pět tisíc dolarů. Ten šek byl zárukou dobré vůle. Měl být proplacen v hotovosti teprve v případě, že se vytvoří určité podmínky. Kdyby ale Stanwood nechal šek proplatit, mohl by Hillhurstovi zatelefonovat, říct mu, že si to spletl a těch pět tisíc pak vrátit - když bude mít štěstí.

V tu chvíli chybělo Stanwoodovi přesně 17 395,58 dolarů. Dalších pět tisíc by už velký rozdíl neudělalo. A kdyby mu přálo štěstí ve hře...

Slyšel, jak zvoní telefon. „Teď právě tu není - je v trezoru. Mohl byste zavolat za chvíli?“ řekla spojovatelka Corliss Ramsayová.

Stanwood slyšel melodické kadence jejího hlasu. Byla blondýnka, dvacetiletá, malátná a svůdná. Věděl, že je nabroušená, protože jí nevěnoval příliš velkou pozornost.

Slyšel, jak přichází k trezoru; spěšně vytáhl hlavní knihu, začal si ji prohlížet a doufal, že si nevšimne jeho nervozity.

„Někdo vám telefonuje. Chcete si ten hovor vzít? Říká, že je to důležité.“

„Kdo je to?“

„Jméno mi neřekl.“

„Půjdu ke stolu a vezmu si to,“ řekl Stanwood. „Za chvíli tam budu. Vysvětlete mu, že jsem v trezoru.“

„To už jsem udělala.“

Stanwood pospíchal k psacímu stolu, na chvíli se zastavil a zhluboka se nadechl.

Potom zvedl sluchátko. „Harvey Stanwood?“ zeptal se mužský hlas.

„Ano, pane.“

„Když vám řeknu své jméno, nevyslovujte ho nahlas. Nechci, aby někdo věděl, kdo volá.“

„Kdo je to?“

„Může někdo v kanceláři slyšet, co říkáte?“ „Ne.“

Hlas pokračoval konverzačním tónem. „Náhodou jsem včera narazil na jednoho svého starého známého. Zajímá se o klub Třistadvacetdva... Možná ho znáte. Nějaký Baines. Říká, že vás tam poslední dobou vídával často... Prima chlapík, tenhle Baines.“

Stanwood se chvíli odmlčel, než si troufl promluvit. Když se nakonec zeptal „Kdo mluví?“ uvědomil si, že jeho hlas postrádá sebejistotu, kterou chtěl do toho dotazu vložit. Položil prostě otázku a jeho hlas se přitom tak tak nechvěl.

„Půjdu dnes s vámi na oběd,“ řekl hlas. „Musíme si o něčem promluvit. Neříkejte nikomu, kam jdete, ani o tomto hovoru.“

Muž vyčkával, ale Stanwooda nenapadlo nic, co by k tomu mohl dodat.

„Fialová kráva,“ pokračoval muž. „Mám rezervovaný předposlední box po pravé straně. Buďte tam ve dvanáct patnáct. Závěs bude zatažen. Vejděte dovnitř.“

„Kdo - kdo volá?“ zeptal se Stanwood.

„Budete si to pamatovat?“ zeptal se hlas. „Fialová kráva, přesně ve dvanáct patnáct, předposlední box po pravé straně.“

„Slyšel jsem, ale chci vědět, kdo to mluví.“

„George Karper,“ řekl hlas ze sluchátka.

Stanwoodovy uši uslyšely ostré, neklamné klapnutí, prozrazující, že volající zavěsil. Stanwoodovi trvalo ještě celé tři vteřiny, než se vzchopil a položil sluchátko. Nohy měl ochablé jak kousky provázku.

Kapitola 9

George Karper právě překročil padesátku. Kůži v obličeji měl hladkou a bez vrásek. Vlasy, přestože už tu a tam prokvétaly stříbrem, zůstaly tmavé, vlnité a husté. Měl šedé a zamyšlené oči, nádherný úsměv a postavu, která se dá dobře zdůraznit oblečením - nebyl ani příliš hubený, ani tlustý, měl dlouhé ruce a nohy, štíhlý pas a dobře vyvinutý hrudník.

Z rysů kolem úst však bylo možno vyčíst málomluvnou nemilosrdnost a jeho oči občas vypadaly usilovně zamyšlené, jako by si převáděly každou konverzaci hned od samého začátku do pojmů, které by mohl využít k vlastnímu prospěchu.

Když Stanwood vešel do boxu, Karper tam už čekal. Očima rychle zhodnotil Stanwoodův obličej. Byl to jen kratičký pohled, ale Stanwood cítil, že ten jediný pohled Karperově účelu bohatě stačil. Byl ohodnocen, opatřen štítkem a cenovkou.

„Posaďte se, Stanwoode. Chci s vámi mluvit."

Stanwood si sedl, pohlédl přes stůl na Karpera a cítil, jak se jeho oči náhle odvracejí od obličeje druhého muže.

To jediné znamenalo pro Stanwooda víc než cokoliv, co se až do té chvíle udalo v souvislosti s jeho zpronevěrou. Věděl, že Karper ví, nebo má přinejmenším podezření, a nebyl schopen podívat se mu do očí, aby si zachránil život. Bylo to poprvé, kdy ucukl, aby nemusel čelit něčímu pohledu.

Karper začal hned, když přinesli polévku, jakmile servírka odešla a zatáhla za sebou hnědý závěs. „Chci informace, Stanwoode."

Stanwood mlčel.

„Měl byste z toho nějaké peníze - dost peněz. Třeba by se vám trocha peněz v hotovosti hodila, co vy na to?"

Stanwood cítil, jak se mu rozbušilo srdce, a vzápětí se mu po obličeji rozlil ruměnec. Snažil se nedat najevo dychtivost. Uchopil do ruky sklenici vody, aby z ní mohl upít v případě, že by mu selhal hlas. „Co chcete?" zeptal se.

„Něco, co mi můžete opatřit. Nebude o tom vědět nikdo jiný. Bude se to týkat jen nás dvou."

„Nemohl bych udělat nic, čím bych zradil zájmy svého zaměstnavatele," řekl Stanwood.

„Jistěže ne," souhlasil Karper. Následovala chvíle ticha, v níž jim servírka přinesla jídlo. Karper zanechal Stanwooda napospas bouřlivým myšlenkám.

Ten tichý nátlak Stanwooda mátl. Snědl polovinu toho, co si objednal, a odstrčil talíř. „Tak co tedy chcete?" zeptal se. Jeho hlas zněl dostatečně odměřeně a zapálení cigarety mu posloužilo jako dobrá záminka k tomu, aby se Karperovi při řeči nemusel podívat do očí.

„Důvěrnou informaci o té záležitosti s ropou v Petrie - všechno, co víte."

„To je nemožné," řekl Stanwood.

„Nemožné," podotkl Karper,, je velice rozhodné a definitivní slovo."

Stanwood si poposedl.

„Nic není nemožné," pokračoval Karper.

Znovu následovalo ticho.

„Zapomeňme na slovo ‚nemožné'," navrhl Karper přívětivě. „Podívejme se na to takhle. Všechno má svou cenu. Někdy je požadovaná věc natolik hodnotná, že se žádná cena nejeví jako dostatečně vysoká. Pak obvykle říkáme, že je to nemožné, ačkoliv v podstatě je vše záležitostí ceny."

„Ceny?" zopakoval Stanwood.

„Přesně tak."

„Obávám se, že vám nerozumím," řekl Stanwood, přestože celou tu dobu věděl, že rozumí.

„Můj přítel, o kterém jsem se zmínil do telefonu, tak nějak studuje psychologii hazardu," řekl Karper. „Říká, že se dá dost snadno poznat, který člověk hraje hazardní hry čistě pro zábavu, kdo hraje proto, že doufá ve výhru, a kdo hraje ze zoufalství... Zajímavý námět, nemyslíte? Poněvadž my všichni jsme více či méně hazardní hráči... Upřímně se vám přiznám, že tu informaci chci proto, abych mohl hazardovat, ale přitom chci odstranit část rizika. To jest tak dalece, jak jen to jde."

Stanwoodovy oči se náhle setkaly s Karperovými. „Kolik?“ zeptal se.

„Pět tisíc.“

„To nestačí.“

Karper na něj upřeně, hypnoticky hleděl. „Můžete si je rozmnožit na hracích stolech, aby to stačilo.“

Stanwood zavrtěl hlavou. „Jestli mám něco vyzradit, tak za to dostanu tolik, kolik potřebuju.“

„Kolik potřebujete?“

„Osmnáct tisíc dolarů.“

„To nepřichází v úvahu,“ řekl Karper.

Stanwood náhle zjistil, že pohled Karperových očí snese. „Nejsem nějaký přihlouplý blázen, Karpere,“ řekl. „Možná jsem slaboch, ale nejsem hloupý - přinejmenším ne tak hloupý. Ta informace by pro vás měla cenu spousty peněz.“

„Ne až tak moc.“

Stanwood vstal a sáhl po svém klobouku. „No dobrá,“ souhlasil. „Ten oběd byl váš nápad. Účet zaplaťte sám.“

„Počkejte,“ řekl Karper hlasem, ve kterém zaznělo překvapení a úcta. Stanwood zůstal stát.

„Sedněte si,“ nařídil mu Karper.

Stanwood chvíli očividně váhal a pak se posadil na samý kraj lavice, přičemž stále ještě držel klobouk.

„Já ve věci těch pozemkových práv nikoho nezastupuju,“ vysvětloval Karper. „Mé vlastní zájmy jsou omezené. Nemůžu si dovolit zaplatit osmnáct tisíc. Mohl bych jít na sedm. Vy jste v herně přišel o osmnáct tisíc a nemůžete je dostat zpátky, protože nemáte dostatečný provozní kapitál, abyste donutil zákon velkých čísel pracovat pro vás. Sedm tisíc by vám mělo stačit k tomu, abyste vyhrál zpátky to, co jste prohrál.“

Stanwood pohlédl na své náramkové hodinky. „Než se budu muset vrátit, máme ještě čas stavit se ve vaší bance, kde můžete vyřídit převod osmnácti tisíc dolarů,“ prohlásil.

„Osm tisíc,“ řekl Karper. „To je strop.“

Stanwood si odkašlal. „To by mi nebylo k ničemu, ani kdybych vyhrál - pokud pan Pressman nezůstane mimo kancelář ještě další den nebo dva.“

„Ve dvě hodiny mám něco domluvené. Do té doby máme čas zajít do banky - když vyrazíme hned,“ řekl Karper.

Karper na Stanwooda vrhl pohled, z něhož se dala vyčíst chladná definitivnost.

Stanwood si odkašlal.

„Dobrá,“ řekl suše. „Pojďme.“

Kapitola 10

Paní Pressmanová vtrhla do kanceláře o půl třetí; chovala se povýšeně jako nějaký monarcha, který se blahosklonně uvolil prokázat svým podřízeným nesmírnou laskavost tím, že se osobně ukáže na veřejnosti.

Corliss Ramsayová se tak tak stačila přepojit do kanceláře Jane Gravenové a ohlásit „Je tu Stíhačka“; to už paní Pressmanová otevírala dveře, vedoucí do soukromé kanceláře jejího manžela a dál do do kanceláře sekretářky.

„Dobré odpoledne, Jane,“ řekla a šla přímo k manželovu stolu. Jane Gravenová otevřela ústa a chystala se něco říct, ale vzápětí si to rozmyslela a horlivě se zabrala do sekretářské práce u svého vlastního stolu.

Paní Pressmanová dokončila prohlídku manželova stolu a stoupla si do dveří, vedoucích do Janiny kanceláře, vyvíjejíc svou přítomností na sekretářku tichý a nesouhlasný nátlak.

Jane vzhlédla.

„Ta pošta,“ řekla paní Pressmanová.

Jane se usmála. Rty měla studené. „Ach ano, mám to tady.“

Paní Pressmanová přešla ke stolu a shrábla hromádku došlé pošty. „Já mu to vezmu,“ prohlásila.

„Pan Pressman dnes nepřijde?“

„Už se vám ohlásil?“ zareagovala paní Pressmanová rychle otázkou.

„Ne,“ připustila Jane.

„Myslím, že za daných okolností bude lepší, když to odnesu domů. Bude ji tam chtít.“

Jane věděla, že je to nestoudná lež, ale věděla rovněž, že s tím nic nenadělá.

„Máte tu nějakou aktovku, do které bych to mohla dát?“ zeptala se paní Pressmanová.

Jane měla jen svou vlastní. Byly v ní jakési papíry, ale paní Pressmanová po tom vpádu do kanceláře rozhodně nevypadala, že by se spokojila s polovičatým řešením.

„Mám svou vlastní,“ řekla Jane.

Mlčení paní Pressmanové mělo váhu rozkazu. Jane vysypala papíry z aktovky a pomohla paní Pressmanové uložit do ní korespondenci.

„To je všechno?“ zeptala se paní Pressmanová.

Jane se zmohla pouze na přikývnutí.

„Dám mu to doma do pracovny, aby to měl připravené, až dorazí,“ sdělila Jane a uráčila se na ni podruhé v průběhu celého rozhovoru usmát. „Hezké odpoledne, drahoušku.“

„Hezké odpoledne,“ odpověděla Jane a sledovala ji pohledem, dokud nevyšla z kanceláře.

Paní Pressmanová byla přesně o dvacet dva let mladší než její manžel. Byla za něj provdaná pět let, tedy po celou tu dobu, co Jane pro pana Pressmana pracovala. Jedním z požadavků, které si paní Pressmanová kladla ještě před svatbou, bylo propuštění sekretářky, která pro něj tehdy pracovala zhruba deset let. Jane - mladou, ustrašenou a nezkušenou - poslala k pohovoru s Ralphem G. Pressmanem jedna zprostředkovatelna práce. Místo dostala.

Jane vyčkávala, až jí klapnutí dveří potvrdilo, že je paní Pressmanová pryč; pak prošla do předkanceláře.

„To jsi mě nemohla varovat dřív, Corliss?“

Corliss Ramsayová zavrtěla světlovlasou hlavinkou. „Prosvištěla tudy jako uragán,“ řekla. „Měla jsem linku zapojenou, když byla v půlce kanceláře, ale než jsi to zvedla, byla už ve dveřích do šéfovy pracovny. Co chtěla?“

Jane tu otázku odbyla konstatováním: „Nejvíc ze všeho si chtěla dokázat svou moc.“

„Tedy já kdybych byla Ralphem G. Pressmanem...“ začala Corliss, ale pak se odmlčela, aby zapojila přicházející hovor. „To je pro tebe, Jane,“ řekla po chvíli.

Jane, která si myslela, že by to mohl být Pressman, běžela do své kanceláře. „Vezmu si to tam,“ zavolala na Corliss.

Presman to však nebyl. Byl to Stanwood.

„Je tam šéf?“ zeptal se.

„Ne.“

„Už se vám ozval?“

„Ještě ne.“

„Dělám teď na něčem v souvislosti s daní z příjmu. Požádali mě, abych jim něco vyjasnil. Potřebuju k tomu ještě něco zjistit. Jestli tam šéf odpoledne nebude, mohl bych ten čas využít a dodělat to.“

„No já nevím,“ namítla Jane. „Může dorazit každou chvílí. Je docela možná, že vás bude potřebovat.“

„Mám takové tušení, že dnes v kanceláři nebude,“ řekl Stanwood rozhodným hlasem. „Tahle věc se musí vyřídit. Myslím, že se do toho pustím, Jane. Bude to na mou vlastní zodpovědnost.“

„Dobrá. Můžu vás někde zastihnout po telefonu?“

„Ne. Budu chvíli tu a hned zase tam. Když to půjde, ozvu se sám.“

„Dobrá,“ řekla Jane.

Slyšela, jak Stanwood zavěsil, a spojení bylo na druhém konci drátu ihned přerušeno. Než Jane stačila sluchátko vzdálit od ucha, uslyšela znovu naléhavý hlas Corliss Ramsayové. „Už je tu zas, Jane. Připrav se.“

„Máš na mysli...“ řekla Jane, ale ještě včas se zarazila, aby nedodala „že už je tu zase Stíhačka.“

Měla zvláštní pocit, jako by paní Pressmanová stála někde na doslech, řekla tedy do telefonu co možná nejvíce neosobním hlasem: „Ano, kdyby volal, řeknu mu, že pan Stanwood před chvílí telefonoval. Že bude celé odpoledne vyřizovat nějakou záležitosti ohledně daně z příjmu.“

Položila sluchátko zpátky do vidlice a v tu chvíli za sebou zaslechla paní Pressmanovou, která před ni předstoupila tentokrát s úsměvem mnohem osobnějším a srdečnějším, než jaký obvykle udělovala kancelářským poskokům. „Jane, drahoušku. Tak mě napadlo, jestli byste pro mě mohla něco udělat. Musím velice nutně před třetí hodinou uložit šek do banky, ale pět minut po třetí mám něco domluveného. Obojí prostě nezvládnu. Byla byste tak hodná a odnesla ten šek do banky místo mě?“

Jane váhala. Bylo to za celých pět let, co pro pana Pressmana pracovala, poprvé, kdy se jeho manželka pokusila zasáhnout do jejích pracovních povinností, vůbec poprvé, kdy jednu z dívek požádala, aby jí pomohla s nějakou pochůzkou.

Jane si všimla náhlého ochladnutí v obličeji paní Pressmanové a uvědomila si, že váhání jí bude pravděpodobně ještě více ku škodě než otevřené odmítnutí.

„No víte,“ pustila se spěšně do vysvětlování, „zrovna teď někdo volal a chtěl, abych něco panu Pressmanovi vyřídila. Kdyby náhodou telefonoval, právě když budu pryč... už vím, jak to udělám, paní Pressmanová. Pošlu tam Corliss a zatímco bude pryč, dohlédnu na ústřednu.“

„Ne,“ řekla paní Pressmanová. „Byla bych raději, kdybyste tam šla vy. Když bude pan Pressman volat, ať mu to vyřídí Corliss... Bude to naprosto v pořádku. Vezmu si to na svou vlastní zodpovědnost. Kdyby něco, můžete Ralphovi vysvětlit, že jste jednala na základě mého rozkazu.“

Jane několik vteřin uvažovala, zda jí má odpovědět, že přijímá rozkazy pouze od jediné osoby. Ale byla to koneckonců triviální věc. Mohla dojít do banky a zpátky za deset minut.

„Chápete,“ vysvětlovala paní Pressmanová chladně, „je to jen proto, že mám tak velice naspěch.“

„To je v pořádku,“ řekla Jane. „Dejte mi ten šek.“

Obdržela od paní Pressmanové řádně podepsaný šek, výpis z účtu a další srdečný úsměv. „Moc vám děkuji, drahoušku Jane. Opravdu mi to moc pomůže. Řeknu Ralphovi, že jste mi zachránila život.“

Jane se ještě jednou ujistila o tom, že paní Pressmanová přebírá zodpovědnost. Zastavila se u stolu Corliss Ramsayové a sdělila jí: „Paní Pressmanová mě poslala něco vyřídit. Kdyby volal pan Pressman, řekni mu, že mě paní Pressmanová poslala na pochůzku.“

Corliss Ramsayová na ni pohlédla s chápavou účastí. „Když zavolá, tak mu to vyřídím,“ řekla s tou správnou dávkou důrazu.

„Řekněte mu, že jde do banky," doplnila paní Pressmanová. Myslím, že je to o něco lepší než říkat tomu pochůzka, že ano, děvčata? Tak pojďte, Jane, sjedu s vámi výtahem."

Prošla s Jane chodbou a sjela s ní výtahem, jako by jí svou přítomností projevovala mimořádnou přízeň. Právě si přivolávala taxíka, když jí Jane s ustaraným úsměvem popřála příjemný den a vydala se spěšně do banky, vzdálené čtyři bloky. Jelikož se blížila doba, kdy se v bance zavíralo, byla u okénka fronta, takže se tam Jane zdržela déle, než čekala. Než se vrátila do kanceláře, uplynulo celých patnáct minut.

„Tak co, netelefonoval šéf?" zeptala se Corliss.

„Ne. Kruci, doufala jsem, že zavolá. Kdybych mu řekla, že tě Stíhačka poslala na pochůzku, ten by, pane, vyskakoval."

„Nejspíš jsem tam vůbec neměla chodit," řekla Jane. „Nemyslím, že zas až tak moc spěchala. Vůbec se podle toho nechovala."

„A hned když jsi odešla, tak se sem vrátila," oznámila jí Corliss. „Řekla taxikáři, aby na ni počkal. Zapomněla prý rukavice."

„Zapomněla rukavice?" vykřikla Jane.

„Ano."

„To není možné. Viděla jsem, jak si je dávala do kabelky... Vsadím se, že zapomněla, že si je tam dala, a šla sem celou tu cestu úplně..."

„Ne," řekla Corliss. „Dokonce si mě ráčila všimnout, když odcházela. Řekla, že je našla na tvém psacím stole, kde je předtím nechala ležet."

Jane blesklo hlavou náhlé poznání - jako by jí někdo na hlavu vyšplouchl kbelík studené vody.

„Do háje!"

„Co se děje?" zeptala se Corliss.

„Ale nic," řekla Jane neurčitě. „Myslela jsem, že jsem na něco zapomněla, ale asi je to v pořádku."

Nesměla dát před Corliss nic najevo. Bylo to víc než zřejmé, když se nad tím zamyslela. „Tak já jdu pracovat," řekla ledabyle a vrátila se do své kanceláře.

Dala si záležet na tom, aby za sebou dobře zavřela dveře, a první ze všeho vytáhla horní zásuvku stolu.

Jak tam tak stála a hleděla vyděšeným zrakem dolů, uvědomila si, že vytáhnutí zásuvky bylo jen prázdným, nesmyslným gestem. Odpověď samozřejmě znala.

Obálka z detektivní kanceláře s důvěrnou zprávou a fotografiemi tam už nebyla.

Kapitola 11

O půl třetí se Karper vrátil k sobě do kanceláře a požádal spojovatelku o meziměstský hovor s Hughem Sondersem v Petrie.

Když měl Sonderse o dvě minuty později u telefonu, oznámil mu: „Sondersi, tady je Karper, volám z Los Angeles... Pobočka společnosti Nezávislé akry.“

„No prosím,“ řekl Sonders. „Co se děje?“

„Jak pokračuje vybírání přispěvků?“

„Dobře. Howserův výbor už mluvil asi s devadesáti procenty majitelů pozemků.“

„Muž jménem Jack P. Reedley,“ řekl Karper. „Má takovou malou kuřecí farmu...“

„Vím, koho máte na mysli,“ přerušil ho Sonders. „Dostal jsem za úkol za ním zajít. Mám v úmyslu stavit se za ním zítra nebo pozítří... Je tu nový, moc od něj nedostaneme, ale chci, aby taky něco přispěl, i kdyby to mělo být třeba jen padesát dolarů - aby byl jedním z nás. Ten jeho pozemek nemá cenu víc jak pár tisícovek.“

„Takže jste za ním ještě nebyl?“ řekl Karper suše.

„Ne.“

„Víte, kdo je Reedley doopravdy?“

„Jak to myslíte? Reedley je Reedley, ne?“

„Ne.“

„Tak kdo?“

„Reedley,“ řekl Karper, „je Ralph G. Pressman.“

„Cože!“

„Přesně tak.“

„Víte to jistě?“

„Ano.“

„O co mu jde?“

„Myslel si, že až za ním přijdete, bude mít příležitost vyzvědět od vás důvěrné informace.“

„Tak jo, zajdu za ním,“ řekl Sonders. „Vezmu s sebou Everetta Truea z Petrie Heraldu. Zajdeme tam spolu a...“

„Počkejte,“ skočil mu Karper do řeči. „Mohl byste pro mě něco udělat?“

„Co?“

„Ještě tam pár hodin nechoďte. Dejte mi trochu času.“

„Proč?“

„Chtěl bych ještě udělat pár věcí.“

„Mohl by zmizet.“

„Ne. Zůstane tam. A ještě něco. Při tom vrtu na nic nenarazili. Je tam suchá díra. Suchá jako troud.“

„Jak jste se k té informaci dostal?“

„Mám ji přímo od pramene.“

„To je ovšem zvrat. Jestli ho přistihneme při předstírání něčeho takového, mohlo by to mít vliv na naši soudní při. Mohlo by to být znovu projednáno u Nejvyššího soudu.“

„Na jeho právním postavení se tím nic nemění,“ řekl Karper.

Sonders se zasmál. „K soudu musí přijít s čistýma rukama, řečeno právnickým jazykem. Nebo snad sudí od Nejvyššího soudu nečtou noviny?“

„No dobrá,“ řekl Karper. „Ale jednu věc si zapamatujte.“

„Jakou?“

„Počkejte dvě hodiny. Nikomu neprozraďte, že jsem o tom něco věděl. Nikdy nikomu neříkejte, kdo vám dal tip, ani živé duši, ani Howserovi nebo Trueovi.“

„No dobrá,“ souhlasil Sonders po chvíli váhání. „Beztak mi bude pár hodin trvat, než seženu Truea a dáme tu historku dohromady.“

Kapitola 12

Frank Duryea, okresní prokurátor okresu Santa Delbarra, si kopnutím sundal boty, lehl si na záda na postel, založil ruce za hlavu a s láskyplnou pýchou v očích se díval na svou manželku.

Milred Duryeová, asi o pět let mladší než manžel, vysoká, štíhlá a tolerantní, seděla před zrcadlem u toaletního stolku a konečky dlouhých, pružných prstů si vtírala krém do pokožky na obličeji.

„Nedělej to," řekla přes rameno.

„Co?" zeptal se jí manžel.

„Neuvelebuj se na posteli. Usneš. Vstaň a sundej si oblečení."

„Něco už jsem si sundal," řekl Duryea přívětivě. „Učinil jsem velký ústupek ložnicovým zvyklostem. Sundal jsem si boty."

„Usneš tam a já tě budu muset svléknout sama."

Okresní prokurátor zívl. „Velice zajímavé pomyšlení. Svlékání mi připadalo jako natolik nepříjemná práce, že jsem si myslel, že si minutku odpočinu. A ty mi teď navrhuješ tu rozkošnou možnost, že bych mohl pokojně usnout a až se probudím, budu úhledně uložen pod peřinou."

„Jestli tě budu svlékat, budeš mít všechno oblečení převrácené naruby," pohrozila mu.

„To já vím; ale jelikož jsi svědomitá ženuška a dobrá hospodyňka, nedá ti to, abys je nechala tak. Převrátila bys všechno tak, jak patří, a pověsila na ramínka v šatníku."

„A z kapes saka by ti vypadaly milostné dopisy," řekla.

„Jak málo toho víš o myšlení právníka," namítl. „Milostné dopisy pálím hned po přečtení."

„To nemáš kouska citu?"

„Ne co se týče milostných dopisů. Když se člověk živí právnickým řemeslem tak dlouho jako já a vyslechne tolik milostných dopisů, přečtených porotám tím trpělivým, pochmurně monotónním hlasem, jakým obhájci obžalované strany probírají citové záležitosti - ne, miláčku, na milostné dopisy ne."

„Ani na ty ode mne?"

„Nikdy jsi mi žádný nenapsala."

„Ty jsi nikdy žádný nenapsal mně."

„Za to taky může mé právnické vzdělání."

Milred setřela přebytečný krém měkkým ubrouskem a utřela si ruce. „No tak, začni už," nařídila mu.

„Nemůžu," řekl Duryea, zíraje do stropu. „Myslím na milostné dopisy - čtené u soudu. ‚Můj milý drahoušku,' recitoval fádním, bezvýrazným hlasem, ‚nemáš ani ponětí, jak moc mi chybíš. Mé tělo prahne po tvém něžném objetí. Při vtírající se vzpomínce na tvé rty, přitisknuté k mým, se mi pokaždé znovu rozbuší srdce. Když jsem poprvé sevřel tvoje hebké a poddajné tělo ve svém náručí...'"

„Á, už vím," zvolala triumfálně jeho manželka, vrhla se na něj a tiskla ho svou vahou k posteli tak, aby měl uvězněné nohy. Začala ho šimrat na chodidlech.

Okresní prokurátor se snažil pokračovat v deklamování svého milostného dopisu, ale slova z něj vycházela čím dál rychleji a čím dál vyšším hlasem. Náhle se rozesmál nervózním smíchem, ohnul kolena a snažil se ji odsunout ze svých nohou.

Ještě víc se k němu přitiskla a vytrvale zpracovávala jeho chodidla.

„Vzdávám se," zakřičel okresní prokurátor okresu Santa Delbarra. „Absolutní a bezpodmínečná kapitulace."

Ustala ve své činnosti. „Dolů s tím," nařídila.

Duryea sklouzl nohama z postele a rozepnul si knoflíčky vesty. „Velice nečestný trik," prohlásil, „naprosto neprofesionální. Vzhledem k neustále narůstajícímu procentu rozvodovosti..."

„Copak?" zeptala se, když se odmlčel a zaposlouchal s hlavou mírně nakloněnou na jednu stranu.

„Mám dojem, že jsem slyšel nějaké auto. Jelo po příjezdové cestě a zastavilo."

„Auto?“

„Auto,“ trval na svém, „otřískaný automobil s opotřebovaným motorem.“

„Děda! „zvolala.

„To jistě zapadá do rámce strašlivých možností. Už jsem si přivykl na zemětřesení, ba dokonce jsem se připravil na možnost nepřátelské invaze. Svrhávání bomb z letadel a plynové útoky patří v životě ke každodennímu riziku, ale tvůj dědeček, drahoušku, je zcela mimořádná kalamita, vyhrazená pro...“

V tu chvíli se ozval nakřáplý, rozechvělý zvuk houkačky, připomínající fonografický záznam, zpomalený na poloviční rychlost.

„Je to děda!“ vykřikla Milred Duryeová.

Okresní prokurátor si zapnul knoflíčky vesty a natáhl se pro své boty.

Milred se vrhla do šatníku pro župan.

„Kolik je hodin?“ zeptala se.

„Deset čtyřicet osm,“ oznámil jí manžel. „Počátek kalamity je nyní řádně zaznamenán pro budoucí generace.“

„Ty jsi oblečený,“ řekla. „Jdi k zadnímu vchodu a řekni mu, ať už nechá na pokoji tu pekelnou houkačku. Pověz mu, že o něm víme.“

„Počkej,“ řekl Duryea. „Myslím, že slyším pod oknem kroky.“

O chvíli později k nim přes okenní žaluzie pronikl pisklavý hlas. „Nazdar, lidičky. Hádejte, kdo je tu.“

„Není třeba hádat,“ prohlásil Frank Duryea přísným hlasem. „Nikdo z našich přátel by nejezdil s tak opotřebovaným motorem. Takže jste někdo z příbuzenstva. Žádný Duryea nikdy nepoužíval tak falešně znějící, zchátralou a chrčivou houkačku. Což znamená, že je to nějaký Wiggins, někdo z příbuzenstva mé manželky.“

„No jo,“ zachichotal se děda Wiggins. „To sem já... Ale nemám v oumyslu vás, lidičky, rušit. Mám venku přívěs. Zajedu sem s ním, ale myslel sem, že si dám nejdřív horkej punč. Ani sem vám do rána nechtěl dávat vědět, že tu sem, ale zahlíd sem světlo v ložnici, a tak mě napadlo, že byste si třeba taky lízli.“

„Tato příležitost,“ prohlásil Duryea, „přímo volá po povzbuzujícím prostředku - to rozhodně. Vaše poslední návštěva takřka zničila mou šanci na opětovné zvolení. Nebesa vědí, co se stane tentokrát.“

„Tak hele, mladej,“ řekl děda. „Tentokrát se ti nebudu do ničeho plést. Vím, jak ti je, když se ti pořád ochomejtám v kanclíku, takže buď v tyhle věci dočista klidnej. Před polednem vyrážím... Stavil sem se na skok, jen abych vás pozdravil... Tak co, Franku, dáš si se mnou panáka?“

„To si teda pište, že chci panáka,“ řekl Frank. „Potřebuju ho. Dokonce jsem po něm toužil ještě dřív, než jsem uslyšel ten váš kafemlejnek. Ale nejdřív byste se měl zeptat Milred.“

Hlas dědy Wigginse zněl dotčeně a okresní prokurátor nedokázal říci, zda ho stařík jen tak škádlí nebo ho to doopravdy urazilo. „O čem to mluvíš? Ptát se Milred, esli chce punč? Dyk je to Wigginska, nebo snad ne? Když se vaří punč, tak se nikdo žádnýho Wigginse nemusí ptát. U Wigginsů se souhlas považuje za samozřejmost. Ptát se člověk musí jen těch zatracenej Yankeeů... Tak fajn, když dorazíte za pět minut, bude to hotový.“

Slyšeli jeho kroky na betonovém chodníčku, rychlé krůčky čiperného stařík a, plného nadšení a životního elánu.

Duryea si vjel prsty do vlasů.

„A je to tady,“ řekl. „Totální kalamita v kostce. Jestli počínaje touto chvílí a konče jeho odjezdem dojde k nějakému přečinu, ten starý slídil hned vyrazí po stopě.“

Milred se zasmála. „Tak zlé to nebude. V poledne odjíždí. Do té doby se ti snad podaří udržet okres v mezích zákona.“

Duryea poukázal rozmáchlým gestem paže na své okolí. „Jen se kolem sebe rozhlédni, ženská. Tady jsme při našem příjmu zadlužení na příštích dvacet let, než splatíme tenhle nóbl dům v exkluzivní obytné čtvrti. Povšimni si těch prudce elegantních domků městských aristokratů v našem

sousedství. Nastěhovali jsme se do exkluzivní atmosféry horních vrstev místní společnosti proto, abychom si zajistili prestiž, kontakty a bohatší společenský život.

A co se stane? V nepravidelných časových intervalech zajíždí na naši příjezdovou cestu nemytý, rozhrkaný dědeček automobil s ojetými pneumatikami, děravým čalouněním a prasklinami na předním skle, který za sebou táhne podomácku vyrobený, otřískaný přívěs. Starý desperát, který je čirou náhodou tvým dědečkem, vyskakuje křepče z vozidla v řádném doprovodu všemožného kraválu a rachotu. Vykřikuje do noci pozvání na mejdan... Posléze chce být povolán na konzultaci při objasňování trestné činnosti páchané v okrese."

„Líbí se ti. Dobře to víš," řekla Milred.

„Moje profesionální pověst," postěžoval si Frank Duryea, „nese do dnešního dne napůl nezhojené jizvy po předchozích kontaktech s tvou po předcích zděděnou minulostí."

Milred si rychle prohlédla svůj obraz v zrcadle. „Tak si tu klidně seď, když chceš, ty morousi. Děda Wiggins umí vyrobit ten nejbáječnější horký punč na celém světě a jestli si myslíš, že tu nějaký potomek rodiny Wigginsů hodný toho jména bude sedět a poslouchat tvoje frflání, zatímco..."

Duryea se napřímil.

„Teď jsi se zmínila o jedné mimořádné ctnosti tvého dědečka," podotkl. „Míchání nápojů a kuchtění, to mu opravdu jde. Tak pojď, děvče, jde se na věc."

Přívěs dědy Wigginse byl na každý pád staromládeneckou záležitostí. Byl zcela oproštěn od oněch ženských doteků, dodávajících domovu půvab. Na druhou stranu tam bylo úzkostlivě čisto a všechno bylo na svém místě.

Pánve a hrnce, místo aby byly uklizeny z dohledu ve skříňkách, visely z hřebíků, zatlučených do zdí. Hned za stolem byla na zdi rozmístěna série malých poliček s dřevěným zábradlíčkem tak, že když člověk vysunul skládací stůl a zajistil ho v příslušné pozici, měl v nich hezky po ruce veškeré koření a přísady, talíře a misky. Lžíce, vidličky a nože se ukládaly do kruhových nádobek. Hrnky visely na háčcích pod širší policí, zavěšenou zhruba metr nad deskou stolu.

Děda Wiggins už nad plynovým sporákem vařil vodu s kořením. Když Frank a Milred Duryeovi vstoupili do přívěsu, děda právě vymačkával kousky citrónové kůry a házel je do kouřící tekutiny.

Děda byl drobný mužík neurčitého věku. Mžikal přes horní okraj obroučeк brýlí rozzářenýma, ani trochu zakalenýma očima, které byly plné života. Děda byl nadšenec a bylo mu to vidět na očích. Jeho pohyby byly tak rychlé, že až připomínaly nějaké divoké stvoření. Pobíhal po přívěsu sem a zase tam, chystal svým hostům místa k sezení a přitom neustále čile konverzoval. „Paničku v nebíčku, to sem rád, že vás zase vidím! Jak se furt máte? Už je to pořádně dávno, co sem v tuhle stranu naposledy zabloudil... Za tu dobu, co smě se neviděli, sem projel lán světa. Byl sem až dole v Mexiku, na samým jihu, ještě kus dál za Mexiko City. Prima země. Pak sem nějakej čas jezdil na severu, jenže mi začal docházet benzín a taky pneumatiky, takže sem se rozhod, že se radši na chvíli někde upíchnu."

Duryea si s manželkou vyměnil pohled.

Děda se natáhl přes stůl. Jeho ruce zručně sundaly z háčků tři hrníčky a ponořily je do hrnce s vařící vodou.

„Tajemství horkýho punče," prohlásil děda, „spočívá v pořádně nahřátých hrncích. Kořalka se do nich nalévá až těsně před tím, než se ho chystáte servírovat. Alkohol má nižší bod varu než voda. Spousta lidí si ze svýho punče půlku alkoholu vyvaří, ani o tom neví... A tohle je speciální postup přípravy horkýho punče, kterej sem sám vymyslel. Dávaj se do něj čtyři různý druhy alkoholu. Ale jaký, to vám nepovím, to je tajemství."

Děda vylovil litrovou láhev, asi ze dvou třetin naplněnou nevábně vyhlížející tmavou tekutinou, opatrně ji jednou či dvakrát protřepal a zuby vytáhl korkovou zátku.

Co se týkalo jeho zevnějšku, vypadal naprosto hanebně. Bílé vlasy mu volně spadaly skoro až na ramena. Na jeho šatech bylo vidět, že jsou zcela neobeznámeny se žehličkou. Vzhledem k čilosti a úžasné vitalitě toho člověka však byl význam jeho tělesného zevnějšku takřka zanedbatelný.

„Takže tajemství tohohle nápoje," pokračoval, „kromě alkoholu, spočívá v několika lístcích jisté bylinky, kterou do něj přidávám. Ta bylinka roste taky tady, ale nikdo si jí nevšímá... Ba jo, s bylinkama si už dneska nikdo nehraje... Tak, lidičky, pomalu se připravte. Za chvilku bude na čase sundat to z plotny. Nebudu ho dělat moc sladkej. Kdo chce, ať si přisladí. Nic se nežinýrujte, cukru máme dost. Propašoval sem ho z Mexika. Tam, co sem byl, ho maj hromady... Ne, že bych já sám potřeboval takovou haldu cukru, ale mám ho rád po ruce a při tom pašování sem se děsně prima bavil. To se ani nedá vypovědět. Ono totiž na pašování, lidi zlatí, je něco vyloženě lákavého..."

Děda se odmlčel; venku bylo slyšet kroky a pak se ozvalo váhavé zaklepání na dveře přívěsu.

„Helemese," zazubil se děda. „Vypadá to, že přišli na návštěvu sousedi. A já myslel, že jsi říkala, že mě sousedi neschvalujou, Milred. Tak víš co? Teď dám každýmu jeden dva hrnky svýho horkýho punče a hned přestanou trousit pohrdavý poznámky o tom ‚přišerném starém zálesákovi', co vás občas navštěvuje. Až je příště uvidíš, budou chtít vědět, kdy k vám zas přijede tvůj ‚roztomilý dědoušek'."

Děda Wiggins otevřel rázně dveře. „Jen pojďte dál," zahlaholil. „Pojďte, pojďte. Venku je pořádná kosa a já tu mám pro vás něco na zahráti"

Muži, který stál na příjezdové cestě a díval se do přívěsu tmavýma, bystrýma očima, bylo něco přes padesát - subtilní, nervózní mužík, který, jak se zdálo, byl zavalený starostmi a povinnostmi.

„Nejsem si jistý, zda jsem tady správně," řekl. „Hledám okresního prokurátora."

„To sedí," oznámil děda. „Sté na správným místě, u okresního prokurátora a horkýho punče. Pojďte dál! Pojďte, pojďte!"

Muž vypadal, jako by ho dědova bezstarostná srdečnost vyvedla z rovnováhy. „Nerad vyrušuju," prohlásil omluvně. „Byl byste tak hodný a řekl mu, že by s ním chtěl mluvit Caři Gentry, policejní strážník z Petrie?"

Pružiny přívěsu se zhouply, jak Duryea vstal a přešel ke dveřím. „Zdravím vás, Gentry. Pojďte dál. Pojďte dál."

„Chtěl jsem s vámi jenom na chvíli mluvit," vysvětloval Gentry. „Nechtěl jsem vás rušit."

„Jen pojďte dál," zval ho Duryea. „Beztak vás moc často nevídám. Máme tu takovou rodinnou sešlost. Tohle je pan Wig-gins, manželčin dědeček. Pojďte dál a seznamte se s mou ženou."

Gentry vystoupil po schodech do přívěsu, potřásl si rukou s dědou Wigginsem, vtáhl nosem voňavé aroma punče a pak se jeho oči zaměřily na Milred.

„Moje žena," řekl Duryea. „Milred, tohle je pan Gentry, strážník z Petrie."

Milred mu podala ruku. „Pojďte sem a posaďte se, pane Gentry," řekla. „Zrovna se vítáme tady s dědou a dáváme si skleničku na dobré spaní."

Gentry si nervózně odkašlal a usadil se vedle Milred Duryeové.

Děda všem nalil horký punč. „A teď pozor, vážení," prohlásil. „Když dělám horkej punč, tak si pište, že je horkej... Tady to máte."

Tři lžičky se nejistě ponořily do nápoje. Na třech obličejích se objevily rozdílné výrazy. Milredin vyjadřoval překvapení, Duryeův naprostou spokojenost. Strážník z Petrie vypadal jen o trochu méně ustaraný. Napjatý výraz v jeho obličeji se na chvíli uvolnil do úsměvu. „Co v tom je?" zeptal se.

Duryea se zasmál. „Na to se ho neptejte. Je to tajemství."

„Čtyři druhy alkoholu," řekl děda, „smíchané v tom správném poměru, a k tomu pár lístků jisté bylinky... Ta tomu dodává takovou tu maličko štiplavou příchuť. Smíchá se to s citrónovou kůrou a pak ucejtíte, jak vás lechtá na patře plnokrevná chuť opravdový spokojenosti."

„Rozhodně se to hodí," ozval se Gentry. „Dnes večer jsem měl nějak těžkou hlavu z posledních událostí ve svým revíru, tak jsem myslel, že sem radši sjedu a promluvím si o tom s váma a se šerifem... Ale je to náročné, jet celou tu cestu až sem úplně sám. Totiž v noci. Jeden je z toho dočista nesvůj. Tohle mi bodlo!"

Děda se na něj zkoumavě zahleděl. „Když se člověk napije tohohle, nedělá si starosti vůbec s ničím - je mu to šumafuk," prohlásil významně.

„Vy nevypadáte, že by vám hned tak něco dělalo starosti," řekl Gentry závistivě.

„Nedělá,“ řekl děda lakonicky. „Dělávalo, ale už nedělá. Nejlepší způsob, jak projít životem, je cejtit se jako kočka. Když vás někdo vyhodí do vejšky, dopadnete lehce na tlapky. A když máte pocit, že tohle svedete, je vám prostě putna, co se děje.“

„Říkáte, že je to váš otec?“ zeptal se Gentry Milred.

„Dědeček,“ opravila ho.

Gentry zíral překvapeně hned na dědu, hned na paní Duryeo-vou.

„Tak pozor na něj!“ varoval ho okresní prokurátor se smíchem.

Gentry se poškrábal v šedivějících vlasech nad levým uchem. „Nevypadá na ničího dědečka,“ podotkl ohromeně.

Duryea se zasmál.

„Taktněji jste to už říct nemohl,“ pochválila ho Milred.

„Mohl bych s vámi na chvíli mluvit, pane Duryeo?“ řekl Gentry okresnímu prokurátorovi.

„Nemůžete mi to říct tady?“ zeptal se Duryea. „Nebo je to nějaká soukromá záležitost?“

„Ne, vůbec ne... To je právě ta potíž. Je to zatraceně veřejná záležitost.“

„Tak povídejte. O co jde?“

„Víte něco o těch problémech, co teď u nás máme?“

„Kvůli těm právům na ropu?“

„Ano.“

„Já myslel, že už se to u soudu vyřešilo,“ řekl Duryea.

„To jo, ale víte, jak to je. Vemte farmáře a začněte mu dupat po úrodě. To je přeci jasné, že vás požene svinským krokem. Je úplně jedno, jestli na to je zákon nebo na to není zákon. Jestli je tohle podle zákona správné, tak takhle nějak začínaj revoluce.

Já se na to samozřejmě umím podívat i z té druhé strany. Že ta ropná práva byla vyhrazená, to přece každej věděl. Jenže tomu nikdo nevěnoval pozornost, to je všecko. Všichni si mysleli, že když ti lidi, co maj právo na ropu, budou chtít vstoupit na pozemek a dělat tam průzkum, budou muset zaplatit za to svý vrtání a za úrodu, kterou přitom zničej, že si budou muset koupit silnice a všechny ty další krámy... Farmáři měli za to, že z nich vytahaj spoustu peněz za právo na přístupovou cestu, prostor pro vrtný věže a zničenou úrodu, takže jim to nakonec vyjde nastejno, jako kdyby ty lidi neměli vůbec žádný ropný práva. A krom toho nikoho jakživ nenapadlo, že je v tomhle koutě světa ropa.“

Duryea přikývl.

„Napětí je čím dál větší,“ pokračoval Gentry, „a vypadá to, že ten člověk, Pressman, se pokusil ušít na lidi boudu, jenže se na to přišlo... A budou s tím trable.“

„Co udělal?“ zeptal se Duryea.

„No, ještě to nevíme nabeton, ale jisté je to, že Everett True, redaktor Petrie Heraldu, o tom ráno zveřejní článek, a až se ten jeho plátek začne prodávat, bude z toho sakra velká mela... Promiňte, madam, nějak mi to vyklouzlo.“

„To je v pořádku,“ řekla Milred s úsměvem.

„Co se vlastně stalo?“

„Už to tak vypadá, že se tam u nás dějou nějaký techtle mechtle. Na jedny části toho pozemku, co na něm má tenhle Pressman ropný právaje moc dobrá půda pro pěstování citrusovejch stromů. Je to tam hodně vylepšený, jsou tam budovy, sady a všechno možný... Takže jestli tam začne stavět silnice a vrty, bude to moc špatný. Já si teda myslím, že jestli k tomu dojde, budete tam snad muset poslat milici. Jenže lidi tam u nás jsou zákonů dbalí. Radši by mu zaplatili, jen kdyby se s ním nějak rozumně dohodli. Vypadá to, že o tom Pressman uvažuje a možná se chystá k tomu, že by to nakonec prodal. Hodně ovšem záleží na tom, co najde při tom zkušebním vrtu. Proslýchá se, že už se dostal dost hluboko, aby touhle dobou věděl, jak na tom je. Jenže o tom vrtu se nedá zjistit zhola nic.“

Duryea přikývl.

„Tom Howser,“ pokračoval Gentry, „svolal všecky farmáře z kraje. Dali se dohromady a tajně se scházej, aby se domluvili, kolik je kdo z nich ochotnej zacvakat, aby se celý tý otravný záležitosti zbavil. Daj to všecko do společný kasy a pustěj se do handlování.

Když má někdo na svým pozemku hezkej pomerančovníkovej sad a dům za takovejch patnáct, dvacet tisíc dolarů, hospodářský budovy, skladiště a všechno možný, je ochotnej zaplatit padesát až sedmdesát dolarů za akr, aby tu pohromu odvrátil. Druhej toho tak moc nemá, ale i tak by vyklopil čtyři pět dolarů za akr... Takže dejme tomu, že Howser to všecko sesype na hromadu a zjistí, že má tři nebo čtyři tisíce dolarů. Pak zajde za Pressmanem a začne ho pomalu oťukávat. Poví mu, že ty ropný práva beztak nemaj velkou cenu a ani ho moc nestály, a že je ochotnej zaplatit mu pětasedmdesát tisíc dolarů a celou tu věc vyřídit jednou provždy. No a pak to začnou zvedat.“

„A Pressman, na stranu druhou, taky handluje. Snaží se jim navykládat, že ten zkušební vrt dopadl dobře a vypadá to, že tam ta ropa bude. Nikdo totiž neví, jestli je to pravda nebo ne,“ vložil se do toho Duryea.

„To je přesně ono,“ řekl Gentry. „A navíc tam Pressmana nikdo nezná. Co se našich lidí týče, známe ho jen podle jména. Jenže asi tak před tejdnem si tam u nás nějakej člověk koupil malou kuřecí farmu. Jmenuje se Jack Reedley... A dnes odpoledne dostal Hugh Sonders hlášku, že Reedley je ve skutečnosti Pressman, kterej si tu farmu koupil jen proto, aby vyzvěděl, co maj farmáři za lubem. Všecko nasvědčuje tomu, že je to opravdu tak, poněvadž jsme zjistili, že ten prodej byl provedenej úplně halabala. Chlapík, kterýmu to tam patřilo, prostě popad prachy, podepsal převodní papíry a rovnou se vystěhoval.“

„Jak se to Sonders dozvěděl?“ zeptal se Duryea.

„Tím si nejsme tak docela jistí, ale myslíme si, že to někde vyšťoural George Karper. Karper je v Los Angeles. Má poblíž Petrie velkej pozemek; vypadá to, že se ho zrovna chystá rozdělit a prodávat parcely. Všecko má připravený.“

„A Karper dal Sondersovi hlášku?“ zeptal se Duryea.

„To nevíme. Jenom hádáme, ale určitě to byl Sonders, kdo ten tip dostal. Stavil se totiž v kanceláři Heraldu a Everett True si narazil klobouk a oba dva hned vyrazili k Reedleymu.“

„Jak to dopadlo?“ zeptal se Duryea.

„Reedley je nepustil dál. Zabarikádoval dveře a okna, stáh rolety a vůbec je nechtěl vidět, neodpovídal jim na otázky, prostě tam uvnitř jen tak trčel... Umíte si to jistě představit. Nejen že jim nedovolil, aby si prohlídli jeho obličej, dokonce jim nedal šanci poslechnout si jeho hlas... Everett True se pak do toho pustil, a když sehnal všecky informace, co moh, dospěl k závěru, že je to pravda, že Reedley je opravdu Pressman. Ráno to zveřejní. Nehodlá vystrčit krk až tak moc, ale zkonstatuje, že majitelé pozemků, kteří pod Howserovým vedením zorganizovali tohle ochranné a vzájemně prospěšné sdružení, stojí na svém tvrzení, že Reedley je ve skutečnosti Pressman.“

„Kdy ty noviny vyjdou?“ vyzvídal Duryea.

„Zítra ráno. Proto jsem vás chtěl vidět. Mluvil jsem se šerifem a ten říkal, ať se radši spojím s váma a zjistím, co na to praví zákon.“

„Zákon o čem?“

„Chci tam mít dobrou, silnou partu pomocníků a být připravenej zasáhnout. Jestli je Reedley opravdu Pressman, tak s tím budou trable - těžký trable.“

„Kolik pomocníků chcete?“ zeptal se Duryea.

„Řek bych, že by se jich hodilo takovejch padesát.“

„No prosím. Tak je jmenujte.“

„Jenže v tom je právě ta potíž,“ vysvětloval Gentry. „Pressman má možná právo chovat se tak, jak se chová, jenže je z Los Angeles a je to vychytralej darebák. Tam u nás se nenajde nikdo, kdo by se chtěl nechat jmenovat pomocníkem a pak musel střílet do místních, aby si ten vykutálenej podvodník moh v klidu a bezpečně okrádat lidi... A navíc se blíží volby a já budu muset bejt znovu zvolenej - a vy taky.“

Duryea se nad tím zamyslel. „Já vám povím, jak to uděláte,“ prohlásil po chvíli. „Zajděte tam brzy po ránu, ještě než se ty noviny dostanou mezi lidi a než se majitelé pozemků stihnou zorganizovat. Jděte za Reedleym. Jestli se opravdu ukáže, že je to Pressman, tak mu povězte, co se na něj chystá. Řekněte mu, že jste ochoten vzít ho do ochranné vazby za nějaký drobný dopravní přestupek nebo něco takového.“

„Ale co když nebude chtít?“

„To už je na něm," řekl Duryea. „Uděláme všechno, co je v našich silách, ale ne dřív, než se začne shromažďovat dav. Pokusíme se zabránit jakémukoliv násilí, ale rozhodně to nemůžeme vyřešit tak, že bychom dali Pressmanovi bodyguarda... Já bych to viděl takhle. Co vy na to?"

„Jo, zní to skvěle," souhlasil Gentry. „Ráno tam prostě zajdu a řeknu mu to na rovinu. Když bude chtít, abych ho zatkl a vzal ho v jeho vlastním zájmu do ochranný vazby, tak ho vezmu na okresní stanici."

„Správně," řekl Duryea. „Můžeme tu situaci podchytit hned zkraje a jakmile ho tu budeme mít, petrijský dav už neudělá vůbec nic."

Gentry si sebral klobouk z klína, postavil se a neohrabaně se uklonil paní Duryeové a dědovi. „Tak vám děkuju," řekl okresnímu prokurátorovi. To je fakt dobrá rada. Takže já se teď vrátím do práce. Může se tam semlít cokoliv a musím bejt nablízku."

Duryea ho doprovodil ke dveřím. „Pamatujte, že podle litery zákona je Pressman v právu. Soud ve věci té výhrady rozhodl v jeho prospěch."

„Já vím," řekl Gentry, „ale nemůžete jen tak sebrat farmářům půdu. Nemůžete jim začít kácet ovocný stromy a dupat po úrodě. Já vám říkám, pane Duryeo, že to prostě nejde... Takže dobrou noc vespolek a vám, pane Wigginsi, díky za ten horkej punč. Opravdu mi pomoh... Možná se někdy dostanete i do těch našich končin."

„Možná," přisvědčil děda se staccatovou horlivostí. „Jeden nikdy neví. Já toho najezdím hodně... A tohle zní zajímavě. Možná se tam velice brzy objevím."

Gentry zavřel dveře.

Děda se obrátil k Duryeovi. „No není tohle zajímavé?"

„Je to zajímavá právní komplikace," řekl Duryea.

„Ne ne. Já myslím to, jak je Pressman natahuje s tím svým zkušebním vrtem. Nebyl by to bezva fór, dostat se k záznamům o výsledcích toho vrtu a zjistit, jak to tam vypadá? Tam by byly cenný informace, panečku. To by byla prima detektivní prácička."

„Poslyšte, vy nenechavý šťourale," řekl Duryea přísně. „Vy jste samo dobrodružství a záhada, jenže přitom nepočítáte s náladou lidí. V mnoha směrech jim to nelze mít za zlé, ale na druhou stranu je jejich chování trestuhodné. Vyložili si po svém tu výhradu v právnickém dokumentu, aniž by se vůbec obtěžovali zjistit, co ve skutečnosti znamená. Jednoduše proto, že s tím nikdy žádné potíže nebyly, tomu přikládali jen o trochu větší význam, než kdyby se ta výhrada týkala telefonního nebo elektrického vedení nataženého přes pozemek... Měli si to napřed zjistit, než do těch pozemků investovali."

Děda jako by okresního prokurátora neslyšel. „Hernajs šůviks," bručel si. „No nebyla by to senzační detektivní prácička?"

Duryea pohlédl na Milred a potřásl hlavou. „Obávám se," řekl, „že se tvůj dědeček hodlá stát kriminálníkem."

Děda se vítězoslavně zaculil. „Tak poslouchej, Franku Duryeo, mě ještě nikdo při ničem nechytil."

Duryea se protáhl a zívl. „Jdeme do postele, dědo. Vy si tu udělejte pohodlí. Necháme zadní dveře odemknuté... A nevstávejte moc brzy."

„Až budu vstávat, ani o tom nebudete vědět," ujistil ho děda. „Dobrou noc."

Kapitola 13

Frank Duryea otevřel oči a celý rozespalý se rozhlédl v pološeru ložnice. Napůl ve spánku a napůl bdělý se pokoušel přijít na to, co ho probudilo. Věděl, že to byl nějaký podivný, rušivý zvuk. Znělo to jako - už to tu bylo zas. Tentokrát o tom nemohlo být pochyb, byl to zvuk vrzajících pantů.

Duryea se posadil na posteli. Otevřeným oknem viděl zelené jazyky palmových listů a v dálce za nimi eukalyptové stromy, tyčící se nad červenými taškami střech. Přestože bylo brzy, viděl, že je bezvětří. Listy na stromech se na pozadí vybarvené ranní oblohy ani nepohnuly.

Znělo to jako zadní dveře verandy. Jestli to nebyl vítr, musel to být...

Náhle si vzpomněl na dědu Wigginse, tiše zasténal, překulil se a snažil se znovu usnout.

Nepodařilo se mu však pohroužit se zpátky do stavu omámené ospalosti, jak čekal. Dvakrát se převrátil na druhý bok, vědom si narůstajícího pocitu rozmrzelosti nad tím, že není schopen usnout, a rovněž si vědom toho, že světla neustále přibývá, a i kdyby tudíž usnul, už by mu to moc nepomohlo.

Zpočátku myslel, že Milred spí, ale když se potřetí překulil, sdělil mu její hlas z polštáře vedle něj: „Převalování z jednoho boku na druhý a rozčilování se nikam nevedou. Musíš ležet v klidu, vůbec se nehýbat, zhluboka a pravidelně dýchat a v duchu se obírat mírumilovnými pocity k celému světu.“

„Ó, tak je to,“ řekl Duryea. „A tobě ten recept zabírá?“

„Ani náhodou,“ připustila. „Nemám mírumilovné pocity k okolnímu světu,“ dodala.

Posadili se na posteli, pohlédli na sebe a rozesmáli se.

„Taky tě probudily dveře?“ zeptala se Milred.

„Ano. Tím to začalo. A o chvíli později se začalo ozývat takové divné bušení.“

„Ne bušení, drahý. Tlučení.“

„Jaký je v tom rozdíl?“

„Děda šlehá své proslulé lívancové těsto. Trvá na tom, že se do něj musí tlouct deset minut, pak se nechá deset minut odpočívat a pak ještě šlehat dalších deset minut.“

„Mohla bys mi říct, proč někdo vstává v tuhle ranní hodinu, když nemusí?“

„On musí. Je příliš neposedný, aby vydržel dlouho v posteli... Musím na ty lívance pořád myslet, a chvílemi taky cítím velice slabě vůni kávy.“

„Tak na co ještě čekáme?“ zeptal se Duryea.

Milred odhodila přikrývky. „Můžeš jít do koupelny jako první a já zatím půjdu říct dědovi, ať se připraví na návštěvníky. Najíme se v županech.“

Děda byl rád, že má hosty. Než Frank Duryea dorazil do přívěsu, bylo už uvnitř plno lahodné vůně čerstvé kávy a smažící se slaniny. Děda právě dokončoval poslední šlehání lívancového těsta.

„Nazdar, synu. Pojď dál a posaď se. Snídaně bude co nevidět. Milred říká, že ses probudil nějak brzy a měl jsi trochu hlad.“

„Neobvykle brzy,“ podotkl Duryea suše.

Děda Wiggins si té narážky nevšímal. „Vstávat brzy je moc dobrá věc. Tělo se očistí odjedu. Když člověk spí, hromadí se mu v těle jedy. Spát dlouho v jednom zátahu, to nikomu neprospěje... Jestli se chceš něco dozvědět o smažení slaniny, synu, tak se teď dívej, jak to děláme.“

Děda Wiggins ukázal na Milred, která držela pánev hodně zešikma nad plynovým hořákem.

„Nikdy nenechej slaninu smažit v tuku,“ řekl děda Wiggins. „Jak kolem bublá mastnota, slanina je nestravitelná a zničí se všecka chuť. Nakloň tu pánev trochu víc, Milred... To je ono. A teď slaninu přitlač obracečkou a vymačkej z ní všecek tuk... Výborně. Teď vylej tuk támhle do plechovky... Ne ne ne. Nedávej to tak nízko nad plamen. Drž tu pánev pořád nakloněnou! Slaninu přidržuj pořád v horní části. Je s tím sice víc práce, ale jak jednou člověk ochutná slaninu, připravenou tímhle způsobem, ví, co je to opravdu dobrá slanina... Roztavit tuk na mírném plameni a pak ho pořád zlehka vytlačovat, a celej ten postup opakovat tak dlouho, až je slanina hotová, mírně a pomalu, bez škvířícího se tuku... A tohle sou lívance, synu! Tenhle druh kávy se v tyhle zemi moc často nevidí.“

„Kávu jste nejspíš taky propašoval z Mexika," podotkl Duryea s žertovnou přísností.

„Za co mě máš?" ohradil se děda Wiggins. „Kávu sem nahlásil k proclení tak, jak se patří. Jediný, co pašuju, sou věci, o kterejch vláda rozhodla, že si jich nemůžu přivízt tolik, kolik chci - cukr a chlast."

„Napadlo vás někdy," zeptal se Duryea a snažil se přitom, aby mu z hlasu zněla oficiální přísnost, „že byste taky mohl skončit ve vězení?"

„Jasně že jo," odtušil děda pohotově, „ale takovýma maličkostma se člověk nesmí nechat odradit. Když chce v dnešní době člověk dělat to, co chce, musí při tom riskovat kriminál, zrovna jako riskuje, že se zabije při autohavárce. Když bude člověk v jednom kuse myslet na to, aby neskončil za mřížema, tak o spoustu věcí přijde."

„Poněkud nespolečenský postoj," komentoval to okresní prokurátor.

„Nespolečenský!" zaječel na něj děda. „Hernajs filek, tak nespolečenský! Tohle je eště pořád svobodná země. Hodně lidí má za to, že nám zákonodárci sebrali naši svobodu. Ale nic takovýho se nestalo. Jenom schválili zákony, podle kterejch půjdeš do basy, když tě chytej, jak si těch svejch svobod užíváš. Houby s octem, je to furt svobodná země!"

„Zajímavá ukázka psychologie individualisty," podotkl Duryea, ale kdyby si každý..."

„Přestaň si už o mě konečně dělat starosti a vystřídej Milred u pánve. Drž ji hodně nakloněnou a vymačkávej tuk. A ne-mačkej moc silně, jen slaninu zlehka přitlačuj na dno pánve."

Duryea se řídil dědovými pokyny a s radostí sledoval, jak se slanina mění v zlatohnědé křupavé plátky, zcela nepodobné slanině, jakou dosud jídal. Děda po celou tu dobu udržoval čilou konverzaci.

Jelikož děda procestoval celou zemi a cestou se na rozmanitých tábořištích pro obytné přívěsy seznamoval s nejrůznějšími lidmi, měl po všech koutech Států tu nejpodivnější sbírku známých. Jeden kalifornský vinař mu posílal vybrané druhy vína. Další kámoš, který měl farmu ve Vermontu, ho zásobil javorovým cukrem a sirupem. Dokonce i sklenici hustého červeného džemu dostal darem od manželky člověka, který se živil pěstováním křížených odrůd malin a ostružin a s nímž se děda seznámil na svých toulkách.

„Jak, propána krále, vám ti lidé všechny ty věci doručí?" zeptal se Duryea.

„Jednoduše. Napíšu jim, kam asi tak právě mířím, a oni to pošlou poštou. My milovníci přívěsů sme totiž jedna famílie, držíme pohromadě... Výborně, synu, slanina je hotová. Vytáhni ji a polož na kus papíru. Sedni si támhle a zakousni se do lívance. Polej si ho spoustou javorovýho sirupu a okoštuj trochu toho džemu. Nejlepší, jakej jsi kdy jed... A to kafe bych říz trochou brandy. Má pak lepší šmrnc."

„To je dobré," řekl Duryea.

Milred se přes stůl na manžela zazubila. „Páni, já mám hlad. Dám si..."

Odmlčela se a chvíli poslouchala.

„Rychle přijíždějící auto," ohlásila, když si stoupla do dveří a vyhlédla do ulice.

Slyšeli, jak auto skřípavě zastavuje, a potom zvuk kroků na betonovém chodníčku, zřetelně se nesoucí svěžím ranním vzduchem.

Milred se podívala z okna. „To je šerif," řekla. „Raději mu půjdu říct, že jsme tady."

„Chceš říct šerif Lassen!" vypískl děda rozčileným hláskem. „Řekni mu, ať sem přijde! Už sem ho neviděl celou věčnost! Chci si s ním potřást rukou. Co myslíš, Franku, bude se na mě pamatovat?"

„To tedy bude," řekl Duryea. „Už se ho kvůli vám hodně nabolela hlava. Když jste se mu naposledy snažil pomoci..."

„Tak to zas pr! To teda ne," rozhorlil se děda. „Musíš uznat, že sem ho přived na správnou stopu."

„Ano, uhodl jste to správně," připustil Duryea.

„Uhodl! Tak uhodl, hernajs!" vykřikoval děda. „Způsobil sem obrat. Díky mně..."

Přívěs se zhoupl, když se šerif nasoukal do přeplněného prostoru.

„Dobrý den vespolek."

„Ještě si vzpomínáte na mého dědečka, dědu Wigginse?" zeptala se Milred.

Šerif k němu přistoupil, aby mu potřásl rukou. „Ovšemže. Však nám hodně pomohl s tím případem, když tu byl naposledy.“

Děda zářil pýchou.

„Ono se říká, že jablko nepadá daleko od stromu,“ podotkla Milred skromně.

„Doufám, že v té konvici máte dost kafe na další hrnek. Voní to tu tak dobře, že je to až zločin,“ řekl šerif Lassen.

„Spousta kafe, spousta slaniny, hromada lívanců, džem, všeho je tu dost,“ řekl děda. „Takže se, lidičky, posaďte a začněte baštit. Budete překvapení, jak sou ty lívance nadej chány. Tak už rychle jezte, než všecko to dobrý jídlo vychladne.“

Lassen se usadil na židličku. Děda mu nalil kávu. „Podejte si támhle talíř, šerife, a taky nůž, vidličku a lžičku. A nandejte si cukru, kolik chcete. Na tenhle cukr se žádné vládní omezení nevztahuje; a jestli chcete mluvit s Frankem, tak se do toho pusťte. Mě si nevšímejte.“

Duryea udělal varovný posunek, ale šerif, který se právě natahoval pro talíř, ho nepochopil.

„Hádám jste včera viděli Gentryho. Byl pořádně ustaranej, ale to u něj není nic novýho. Co ho znám, je ustaranej v jednom kuse. Tentokrát to ale vypadá, že měl důvod ke starostem.“

„Co se děje?“

„Řekl vám, co se chystají tvrdit v Petrie Heraldu!“

„Mhm.“

„Ještě než se noviny dostaly na stánky, Gentry si vzal pár pomocníků a šli k Reedleyho domku. Chystal se, že mu to poví na rovinu. Pokud by byl Reedley Pressman, chtěl mu dát šanci vyváznout odtud bez zranění. Kdyby tam chtěl zůstat, chtěl mu říct, že strážník mu nebude dělat bodyguarda.“

„To vím,“ řekl Duryea. „Sám jsem mu poradil, aby to tak vyřešil. Co se stalo?“

„Stalo se to ještě předtím, než tam Gentry přišel.“

„Jak to myslíte?“

„Mrtvěj. Někdy v průběhu noci. Závěsy byly rozhrnutý, že bylo vidět až do domu. Petrolejka hořela. Tělo leželo na podlaze. Někdo se to snažil nastrojit tak, aby to vypadalo na sebevraždu... Možná to i byla. Dveře byly zamčené zevnitř a mrtvěj držel v pravé ruce klíč. Jestli tomu dobře rozumím, nechal prý dopis na rozloučenou. Gentry si myslí, že bychom tam měli zajet a prohlédnout si to tam, prý to uvede do pohybu hotový ohňostroj.“

Duryea si tiše, dlouze hvízdl.

„Tak jsem myslel, že se pro vás stavím,“ pokračoval šerif, „a nasnídáme se někde cestou... To jsem tedy nečekal, že vás najdu takhle brzy vzhůru, a už vůbec jsem nečekal,“ pokynul dědovi, „že se tu připletu k takové bezva snídani.“

„Jak to bylo provedeno?“ zeptal se děda. „Puškou nebo...“ Zachytil Duryeův nesouhlasný pohled a ihned ztichl.

Pete Lassen si nalil na lívance ještě víc javorového sirupu. „Revolverem,“ řekl. „Dá se prý předpokládat, že smrt nastala okamžitě. Řek jsem jim, ať s tělem nehýbou, dokud tam nedorazíme, Franku.“

„A zatím nevíme jistě, jestli to byl Pressman?“

„Ne. Gentry se spíš domnívá, že ne.“

„Proč?“

„Říkal, že ten člověk vypadal dost ošuntěle a že to podle něj není Pressman... Mluvil jsem s ním po telefonu a byl dost rozčilenej. Bylo těžké dostat z něj fakta... Tak co? Můžete tam se mnou zajet?“

„Jistě,“ řekl Duryea. „Jen se skočím obléct. Milred a já jsme se vysoukali z postele a šli rovnou na tuhle časnou snídani. Nebude mi to trvat déle než pět minut. Tak pojďme.“

Vyšli z přívěsu a zašli do domu. Děda se usadil za stolem proti Milred a začal si nakládat lívance z pánvičky do talíře. Po několika minutách slyšeli bouchnutí dvířek a zvuk šerifova auta, rozjíždějícího se od chodníku.

Děda Wiggins pohlédl starostlivě na Milred. „Je tu nějak chladno,“ prohlásil. „Měla by ses jít oblíct.“

„Chladno?“

„Ano. Dočista zima.“

„Mně je dobře.“

Děda chvíli přemýšlel a pak to zkusil jinak. „Nemáš v domě náhodou kousek másla, kterej bys mi mohla půjčit?“

Milred se zasmála. „Ale jdi,“ řekla. „Mě neošidíš, ani nemusíš. Kdy máš v úmyslu vyrazit?“

„Teď hned, heršvec!“ řekl děda a začal narychlo sklízet ze stolu a házet ve spěchu nádobí bez ladu a skladu do dřezu s bezstarostností, tak podivně kontrastující s racionální čistotou staromládeneckého příbytku na kolečkách.

Milred Duryeová se shovívavě zasmála. „Měj na paměti, dědo, že jsi můj příbuzný. Nezneužívej až tak moc rodinných vztahů s mým manželem. Kdyby tě chtěl vzít s sebou, tak by tě pozval, ať jedeš s nimi.“

„Matičko skákavá!“ vykřikl děda. „Na to není žádnej zákon, aby člověk nemoh jezdit po veřejných silnicích, kam chce. Takže když budu chtít jet do Petrie, nikdo mi v tom nezabrání. Mám zrovna tak právo zaparkovat tam jako kdekoliv jinde... No tak, Milred, zmiz odsud, ať můžu vyrazit.“

Začal kmitat po přívěsu jako větrná smršť, uklízet a upevňovat, co se dalo. Pak vyrazil ze dveří a o chvíli později Milred uslyšela zvuk startujícího motoru, chrčivé ratata dědova stařečka automobilu.

Milred Duryeová si nepřála být odvezena do Petrie v negližé, takže svižně vystoupila z přívěsu a třískla dveřmi.

Přívěs se dal téměř vzápětí s kvílením do pohybu.

Kapitola 14

Když okresní policejní auto zpomalilo před hlavní ulicí Petrie, blížila se devátá hodina.

„Víte, kde je ta Reedleyho chalupa?“ zeptal se Duryea šerifa.

„Jestli tomu dobře rozumím, je to tam, co bydlel starej Dingman. Taková mrňavá kuřecí farmička. Pár akrů hned na úbočí stolový hory. Nebejt toho poprasku s ropou, nestálo by za to platit z toho daň. Malá chajda nějakejch třicet metrů od cesty vzadu za eukalyptovými stromy.“

Cesta se vinula podél posledního výběžku sadařské půdy, mezního území se zakrslými stromky, jejichž bledé, chudokrevné lístky byly ve zřetelném kontrastu s bohatou sytou zelení v nížinách. Pak půda ustoupila kamenům, pelyňku a trnitým keřům, mezi nimiž byl tu a tam kousek posekané louky.

„Támhle ty eukalypty,“ řekl šerif.

Zpomalili, aby mohli zajet na hliněnou cestu, odbočující z vozovky.

„Tady je to,“ řekl šerif. „Vidíte ta auta, zaparkovaná mezi stromy?“

Hliněná cesta se rozšířila a skončila na dvoře, obklopeném vysokými eukalyptovými stromy. Dvůr samotný byl hanebně zaneřáděný. Povalovaly se na něm staré hromady zbytků dřeva, mezi nimiž stály kukaně pro slepice, splácané z kousků všelijakého harampádí. Vedle nich tu bylo ještě několik kurníků, vyrobených ze starého, nenatřeného dřeva a zastřešených rezavým plechem, pocházejícím evidentně z kladivem roztlučených pětigalonových plechovek od oleje, pospojovaných tak, aby z nich vznikla náhražka střechy. Dvůr byl posetý kuřinci a slepičím peřím a linul se z něj neomylný kurníkový zápach.

Reedleyho dům byl v souladu s prostředím, v němž stál; ošumělé stavení, na němž bylo poznat, že bylo postaveno kousek po kousku. Začalo se od jedné místnosti, k níž byly přistavěny další dvě. Dům postrádal jakýkoliv nátěr - byl starý, větrem ošlehaný a zchátralý.

Skupinka mužů, shromážděná do těsného hloučku, rozprávěla pod stromy. Šerif zajel autem až k nim. „Nejspíš už všechny tyhle lidi znáte,“ řekl okresnímu prokurátorovi. „Zástupce koronera. Zástupce šerifa... Ten štíhlej chlapík, co mluví s Gen-trym, je redaktor Heraldu... Zdravím vás, pánové.“

Shlukli se kolem auta, potřásali si rukama a trousili poznámky.

„Tak, hoši, jak to vypadá?“ zeptal se šerif po chvíli.

„Myslím, že byste si měl nejdřív vyslechnout Everetta Truea,“ navrhl strážník Gentry.

True předstoupil důležitě dopředu. Jako redaktor Petrie Heraldu měl ve zdejším společenství jisté postavení a bylo zřejmé, že si ho žárlivě střeží. Byl to dlouhán středního věku s vysokým čelem, planoucím, napjatým pohledem v očích a překotným způsobem mluvy. Rychlé líčení akce a přesný popis vjemů prozrazovaly, že si svou historku v duchu několikrát převyprávěl a zredukoval ji na holá, základní fakta.

„Včera zhruba o půl páté odpoledne přišel do kanceláře Hugh Sonders,“ vyprávěl šerifovi. „Měl tip, že Reedley je Pressman. Nechtěl mi říct, jak se to dozvěděl... Nejdřív jsem to bral skepticky, ale jak jsem se k tomu snažil něco zjistit, začal jsem si myslet, že by na tom něco mohlo být. Čím víc jsem toho ověřoval, tím se to všechno zdálo možnější. Nepodařilo se mi získat Pressmanovu fotografii, ale měl jsem docela dobrý popis. Napsal jsem úvodník ve formě otázky; ptal jsem se v něm, zda si Pressman skutečně myslel, že je na pozemku ropa a v dobré víře se k ní snaží dostat, nebo zda se pouze snažil legalizované vydírat lidi, kteří tento kraj zušlechtili sebeodříkáním a těžkou prací.

Rozhodli jsme se zajít za Reedleym a já jsem myslel, že by mohl být dobrý nápad ten úvodník přitom využít, ukázat ho Pressmanovi - pokud vyjde najevo, že jím Reedley opravdu je - a použít jeho komentáře pro základ dalšího článku.

Ukázal jsem úvodník Sondersovi. Měl dojem, že není až tak radikální. Pod vlivem jeho názoru jsem provedl určité změny -vsuvky mezi řádky a tu a tam nějaké slůvko - a dal jsem to prohlédnout Sondersovi. Sonders si přečetl obtah úvodníku a cestou jsme ho spolu probírali. Měl jsem v úmyslu udělat fotografii, pokud se mi to podaří; v zadní kapse jsem měl schovaný malý fotoaparát. Byli

jsme domluveni tak, že Sonders podá Pressmanovi obtah úvodníku, a zatímco ho bude číst, já vytáhnu foťák a pokusím se ho vyfotit.

Se Sondersem jsme sem přijeli někdy kolem páté hodiny. Když jsem zajížděl na místo k parkování pod eukalyptovým stromem, Sonders viděl, jak někdo prudce stáhl roletu. Pak jsme si všimli, že jsou stažené všechny. To nás utvrdilo v domněnce, že je Reedley opravdu Pressman, že si domyslel, co mu chceme, a rychle stáhl rolety, když nás viděl zajíždět na příjezdovou cestu.

Byl jsem pochopitelně rozčilený a Sonders taky. Upozornil mě, že dům má dva vchody, a jestli nechceme, aby nám upláchl, musíme pohlídat každý jeden. Sonders si vzal na starosti přední vchod. Zaklepali jsme, pak jsme do dveří kopli a začali volat. Nikdo nám neodpověděl.“

„Víte určitě, že byl doma?“ zeptal se šerif.

„Ano. Muž, který byl uvnitř, se jednu chvíli přiblížil k přednímu vchodu. Sonders ho slyšel docela zřetelně. Myslel si, že má možná v úmyslu střílet. Byl celý vystrašený. Vím přesně, jak mu bylo. Měl jsem podobné pocity. Slyšel jsem, jak se někdo uvnitř v domě pohybuje, slyšel jsem opatrné kroky směrem k zadnímu vchodu, kde jsem stál a klepal. Pak následovala jedna nebo dvě minuty napjatého ticha. Přímo hmatatelně jsem cítil, jak ten chlap stojí hned za dveřmi... Řeknu vám, že to byl hnusný pocit. Pak odešel. Slyšel jsem vrzání prken a zvuk jeho kroků na podlaze. Zavolal jsem na něj ‚Jsem od novin. Chci se vás prostě na pár věcí zeptat‘.“

„Dostal jste odpověď?“ zeptal se šerif.

„Ani slovo.“

„Slyšel jste ho pak ještě pohybovat se v domě?“

„Jednou nebo dvakrát v přední části domu. Nejspíš uvažoval, jestli má Sondersovi otevřít. Myslím, že jediné, co ten člověk chtěl, bylo odejít bez jakéhokoliv vyptávání a fotografování. To je samozřejmě logické vysvětlení, ale já jsem měl pocit, že tam stojí s puškou a rozvažuje, jestli mě má přes dveře odprásknout. Zvláštní je, že Sonders říkal, že měl úplně stejný pocit, když ten chlap přišel k předním dveřím... Samozřejmě, kdybychom nehlídali oba východy, byl by prostě zmizel zadními dveřmi, když jsme začali bouchat na přední... Umíte si představit, jak mu asi bylo -jestli to byl Pressman. Bezpochyby mě od pohledu znal. Když mě uviděl se Sondersem přijíždět, uvědomil si, že mu jeho podvod nevyjde a že bude zadržen za zesměšňování a pokárán jako nějaký nejapný šprýmař. Rozhodně by mu to nebylo k dobru při tom soudním sporu. Skoro si myslím, že kdyby měl pocit, že by mu to mohlo projít, byl by nás zabil.“

„Lidé nezabíjejí jen proto, aby se vyhnuli publicitě,“ řekl Duryea.

„Já vím, není to logické - ale měl jste slyšet ty zlověstné kroky, to pomalé vrzání prken... měl jsem z toho husí kůži.“

„Co potom?“ zeptal se Duryea.

„Po několika minutách - nevím přesně kolika - jsem dospěl k názoru, že si raději se Sondersem promluvím. Viděl jsem, že to nikam nevede. Možná mě to trochu vyděsilo. Obešel jsem dům dopředu. Sonders stále ještě bouchal na přední dveře. Zkusili jsme je otevřít, ale bylo zamčeno. Chtěl vědět, jestli jsem zkusil otevřít dveře vzadu, a já jsem mu řekl, že ne, že jsem na nejenom tloukl. Navrhl, abych se tam vrátil a zkusil to, ale já už na to neměl nervy. Pořád se mi vybavoval ten zlověstný způsob, jakým se ten člověk přiblížil k zadnímu vchodu a tam se zastavil.“

„Mohl byste říct, jak daleko byl od těch dveří?“ zeptal se šerif.

„Řekl bych, že ne víc jak takových šest sedm stop. Slyšel jsem, jak jde ke dveřím - zrovna jako by se je chystal otevřít nebo uvažoval o tom, jestli má začít střílet. Abych pravdu řekl, šerife, byl jsem bez sebe strachy. Skutečnost byla ještě o trochu pochmurnější, než jsem čekal.“

Šerif se rozhlédl po malém hloučku tiše a zúčastněně přihlížejících mužů, až našel opáleného, zachmuřeného chlapíka s neochvějně modrýma očima a odhodláním, vepsaným v rysech kolem úst. „Vy jste Sonders, že ano?“ zeptal se.

„Máte pravdu, šerife.“

„Myslím, že vás poznávám. Byl jste kdysi v porotě.“

„Přesně tak.“

„Vy Pressmana neznáte?“

„Nikdy jsem se s ním nesetkal. Znám ho jen podle jména. Neměl jsem příležitost se s ním seznámit, i když jsem to několikrát zkoušel. Nechtěl mě vidět.“

„Nikdy jste se nesetkal s tímhle Reedleym?“

„Ne.“

„Odkud jste měl ten tip, že byl Reedley Pressman?“

Sonders stiskl rty ještě odhodlaněji. Zavrtěl tiše hlavou.

„No tak,“ pobízel ho šerif. „Měli bychom to vědět, Sondersi.“

„Je mi líto,“ řekl Sonders tónem, vyjadřujícím konečnou platnost. „Tu informaci vám dát nemůžu.“

„Proč?“

Sonders se chystal něco říci, ale pak znovu zavrtěl hlavou. „To vám taky nemůžu říct.“

„Přišel jste sem s Truem.“

„To je pravda.“

„Vzal jste si na starost přední vchod a True zadní?“

„Ano.“

„A víte jistě, že v domě někdo byl?“

„Naprosto jistě. Předně jsem viděl, jak někdo stahoval rolety, když jsme přijížděli na dvůr. Poslední roleta sjela ve chvíli, kdy True zajížděl s autem na místo k parkování tady pod stromy. Šel jsem k přednímu vchodu a True k zadnímu. Bouchali jsme na dveře a dělali všemožnej kravál. Bylo slyšet, jak se uvnitř někdo pohybuje, jako zvíře v kleci... A vsadím všechen čaj, co ho mají v Číně, že ten chlap měl pušku a uvažoval o tom, jestli ji má použít nebo ne.“

„Ale proč by měl chtít střílet?“ zeptal se šerif. „I kdyby to byl Pressman a vy jste ho přišli navštívit. Věděl, že to prasklo, že bude odhalena jeho skutečná identita a že mu ten jeho nápad nevyšel... To přece není důvod ke střílení.“

„Nevím,“ řekl Sonders. „Dokázat to nemůžu, ale mám takovou teorii, kterou by to možná šlo vysvětlit. Vím jen, že podle způsobu, jakým ten člověk uvnitř chodil sem a tam, podle toho, jak šel a stoupl si ke dveřím, ne tak blízko, aby dosáhl na kliku, ale přitom dost blízko na to, aby... Zkrátka vím setsakra dobře, že tam uvnitř stál s puškou namířenou na dveře a snažil se najít kuráž k tomu, aby stiskl spoušť. Přesně tak jsem to cejtil.“

„A já jsem to taky přesně tak cítil,“ řekl True. „Na způsobu, jakým se ten člověk choval, bylo něco zlověstného. Počítal jsem s nevlídnou reakcí, nepřátelským postojem, ale něco takového jsem nečekal.“

„Jaká je ta vaše teorie?“ zeptal se šerif Sonderse.

„Víme, že Pressman byl darebák, podvodník z právního hlediska - a totéž se týkalo i jeho morálních kvalit. Takže je možné, že se v té záležitosti s ropou uchýlil k nějaké lumpárně, o které nic nevíme, a když pak viděl, že se dobýváme do jeho domu, myslel si, že jsme to jeho tajemství odhalili... Stará známá historie o tom, jak člověka zradí svědomí.“

„Kde je ten úvodník?“ zeptal se šerif.

True se zakřenil. „Byli jsme tak vystrašení, že...“

„Ne, True,“ přerušil ho Sonders. „Ráno jsem ho našel ve vnitřní kapse svého saka. Byl bych přísahal, že jsem ho tam nedal. Nejspíš jsem byl tak příšerně rozčilený - chvíli jsem myslel, že jsem ho ztratil. True tam měl cosi připsaného... Tady, můžete se podívat sám.“

Šerif si vzal složený papír - dlouhý, úzký proužek, typickou sloupcovou korekturu. „Držel jste to včera v ruce, když jste přišli sem k domu? Chci říct, mohl to vidět z okna?“

„Přesně tak to bylo. Držel jsem to v pravé ruce. Měl jsem v úmyslu s tím na něj rovnou vyrukovat, nejdřív ze všeho, a nechat Tma, aby si pořídil fotku - pokud možno co nejdřív... Nevěděl jsem, jak dlouho bude ten rozhovor trvat.“

Šerif vrhl letmý pohled na papír.

„Kdyby vám to nevadilo, chtěl bych ho zpátky,“ řekl True. „Jsou tam nějaké změny, které jsme tam doplnili... Ale co, vlastně už ten úvodník nepoužiju. Je to úplně jedno. Nechtě si ho.“

„Dá se podle něčeho soudit, kdy došlo ke střelbě?“ zeptal se šerifa obrátil se na strážníka Gentryho.

„Někdy po setmění,“ odpověděl Gentry. „Petrolejka hoří a rolety byly vytažené - tak, jak jsou teď. Ničeho jsem se nedotkl.“

„V kolik hodin jste sem dorazili vy?“ zeptal se Duryea.

„Když jsme sem přijeli my, bylo kolem sedmé.“

„Co jste našli?“

„Všechno je tak, jak jsem to našel. Ničeho jsme se nedotkli, krom toho, že jsem použil univerzální klíč na otevření předního vchodu - což byla hračka. Je to prachobyčejný zámek, nejlacinější typ.“

„Věděl jste, že je něco v nepořádku, ještě než jste ty dveře otevřel?“ zeptal se šerif.

„Jistě. Můžete se podívat támhletím oknem - tím na verandě, vpravo ode dveří. Dohlídnete rovnou do té místnosti a uvidíte úplně všechno.“

Gentry vsunul ruku do kapsy. „Tady je něco, co jsem našel na verandě. Nevím, jestli to má nějakej význam.“ Podal šerifovi pudřenku.

Duryea a šerif si ji pozorně prohlíželi. „Čisté stříbro,“ prohlásil Duryea, „s vyrytými inciálami ‚E. R.‘... Kde to bylo, Gentry?“

„Hned u předního vchodu. Vypadá to, jako by to někomu vypadlo. Pudr byl rozsypaný na prknech verandy a zrcátko je rozbité... a v pudruje spousta parfému.“

Šerif si dal pudřenku do kapsy. „Mladá žena, které ta pudřenka vypadla, bude mít sedm let neštěstí,“ poznamenal. „A to není jen tak nějaká legrace,“ dodal ponuře.

Duryea se obrátil na Truea. „Co jste se Sondersem udělali poté, co vám nikdo neodpověděl na klepání? Odjeli jste, nebo jste se snažili zjistit něco víc o tom člověku uvnitř?“

„Ne. Nezůstali jsme poblíž... Ten muž samozřejmě mohl spáchat sebevraždu, šerife. Je spousta věcí, které tomu nasvědčují.“

Pete Lassen pohlédl na Duryeu. „Tak co, Franku? Že bychom teď zašli dovnitř?“

Duryea přikývl.

„Hned co jsme odsud se Sondersem odjeli, frčeli jsme do Los Angeles,“ řekl True. „Zjistili jsme, že Pressman nebyl celý den u sebe v kanceláři. Ověřil jsem si Pressmanův popis, co jsem měl, a jeli jsme zpátky.“

„V kolik hodin jste se vrátili?“

„Řek bych, že jsme dorazili někdy k půlnoci, že jo?“

„Tak nějak.“

„A rozhodli jste se ten příběh zveřejnit?“

„Přesně tak. V Los Angeles jsem sehnal ještě další usvědčující materiál a byl jsem přesvědčený, že mám pro tu historku solidní podklad... Samozřejmě jsem ji chtěl využít ve formě rozhovoru s Hughem, nechat ho vyslovit obvinění a jednoduše o tom rozhovoru informovat. Chtěl jsem, aby byly noviny zdánlivě v postavení neutrálního pozorovatele, který je ochoten dát oběma stranám stejný prostor. Ale titulky v dnešních ranních novinách opravdu upoutají pozornost. Jsou přes celou první stránku... největší písmena, jaké tam mám.“

„Udělal jste opravdu se Sondersem rozhovor, nebo jste si to prostě vymyslel?“

„Ne. Udělal se mnou rozhovor,“ řekl Sonders, „a věřte mi, že to taky pojednal jako rozhovor. Kladl mi otázky, zapsal si na stroji mé odpovědi, pak mi všechno přečetl a nakonec mě to nechal podepsat.“

„Věděl jsem, že to bude žhavé téma, a podnikl jsem kroky na svou ochranu,“ vysvětloval True. „Pochopitelně jsem se snažil, aby noviny pokud možno neměly na krku žalobu pro urážku na cti, a i kdyby z toho byla žaloba pro urážku na cti, byl bych to mohl veřejně odvolat a prohlásit, že jsem jednal v dobré víře.“

„V kolik hodin jste odešel z kanceláře vydavatelství?“ zeptal se Duryea Sonderse.

„Počkal jsem, až budou noviny hotové pro rotačky, a pak jsem šel s Truem na pár drinků. Pak jsem šel spát.“

„V kolik hodin?“

„V kolik hodin šly noviny do rotaček, True?“ zeptal se Sonders.

„Asi ve tři hodiny dnes ráno.“

„A vy,“ zeptal se Duryea Gentryho, „co vy o tom víte?“

„Jen to, že jsem sem dnes ráno přijel, zabouchal na dveře a když nikdo neotevřel, nahlédl jsem dovnitř oknem - jen tak bezděky, jak se to někdy dělá - a uviděl jsem tělo, ležící na podlaze a lampu, která ještě hořela, i když už bylo hodinu nebo i víc venku světlo.“

„Nu,“ řekl šerif, „asi je na čase jít dovnitř. Co vy na to, Franku?“

Frank přikývl.

„Půjdu s váma a ukážu vám co a jak,“ nabídl se Gentry důležitě.

„Fajn, a vy ostatní, hoši, se nám tam zatím nepleťte,“ řekl šerif. „Budeme se tam chtít trochu rozhlédnout. Potřebujeme prostor.“

Vyšli na verandu. Zbytek skupinky se srotil za nimi a posléze se postavil k oknu, kudy sledoval, jak nadřízení vykonávají obhlídku.

Když si měl Duryea prohlédnout těla lidí, kteří podlehli násilné smrti, nikdy si nezvykl provést to s klidným, profesionálním odstupem, kterým se mají ochránci zákona vyznačovat.

Tohle tělo leželo natažené na podlaze, s pravou paží nataženou a rukou zaťatou v pěst. Druhá paže byla ohnutá ve zvláštním úhlu; prsty stále ještě svíraly hlaviště těžkého revolveru s dlouhou hlavní. Na stole vedle mrtvoly hořela nejasně petrolejka. Cylindr a rozžhavená punčoška byly po jedné straně silně zakouřené.

Vnitřek domu byl v prudkém kontrastu s neupraveným okolím domu. Zařízení bylo strohé, ale bylo tam čisto a uklizeno. Tělo bylo oblečené ve špinavých montérkách, natahovacích holínkách, starém, značně obnošeném saku a vybledlé modré pracovní haleně. Přes hlavu byl přehozen kus červenobílé kostkované látky, která byla evidentně používána jako ubrus. Gentry látku odhrnul.

Duryea tam rychle pohlédl a poděšeně se odvrátil.

Šerif se sklonil, aby si muže prohlédl zblízka.

„Bude těžké ho identifikovat,“ podotkl. „Vršek hlavy je celý ustřelený. Co je to za revolver, Gentry?“

„Colt. Na štítku je ‚New Service 44-40‘. Hlaveň má sedm a půl palce a ke střelbě se používá střela s ocelovým pláštěm a vysokorychlostním bezdýmným prachem. Nadělá hroznej svinčík.“

„Nejen ta střela, ale taky plyn uvolněný z prachu,“ dodal šerif. „Co ten papír tady?“

Šerif ukázal na kus papíru, připíchnutý špendlíkem k opěradlu židle.

„Přečtěte si to,“ řekl Gentry lakonicky.

Přesunuli se, aby si mohli prohlédnout list papíru - obyčejný dopisní papír osm a půl krát jedenáct palců, na kterém byla nalepená slova, vystříhaná z novin. Slova byla poskládána v poněkud záhadné sdělení:

BEZNADĚJNĚ V MRTVÉM BODĚ. NENÍ MOŽNÉ POKRAČOVAT VE ZBÍDAČELÉM STAVU. NUTNO ZAUJMOUT ROZHODNÝ POSTOJ.

Jednotlivá slova měla různou velikost písmen, jako by byla vystřižena z několika titulků s různým typem písma.

„To je teda podařený dopis na rozloučenou,“ poznamenal šerif Lassen.

„Všimněte si, že to bylo vystříháno ze tří částí novin,“ upozornil Duryea a prohlížel si papír. „Slova ‚beznadějně v mrtvém bodě‘ jsou evidentně z jednoho nadpisu. Slova ‚není možné pokračovat ve zbídačelém stavu‘ byla zřetelně vystřižena z jiného nadpisu, ačkoliv ten byl přestřihnut napůl. Je patrné, že slova ‚nutno zaujmout rozhodný postoj‘ pocházejí z úplně jiné části novin - mohlo by to být ze záhlaví úvodníku. Je to úplně jiný typ písmen, než jaký se používá pro titulky.“

„Správně,“ souhlasil šerif.

„To znamená, že byly z novin vystřiženy tři kousky,“ pokračoval Duryea, „a slova ‚není možné pokračovat ve zbídačelém stavu‘ pak byla oddělena, aby se dalo sdělení doplnit jinou řádkou.“

„No jo,“ zabručel šerif, „ale stejně je to od sebevraha moc divnej dopis.“

„To tedy je,“ souhlasil Duryea. „Ale jedna věc je na něm zajímavá.“

„Jaká?“

„Pokud je to sdělení pravé, tak ten muž není Pressman. Píše se tam o ‚zbídačelém stavu'. Podle toho, co vím o Pressmanových obchodních záležitostech, jsou v naprostém pořádku; je vysoce solventní."

„To se nikdy pořádně neví," podotkl Gentry. „Mockrát se stává, že ti největší machři dopadnou hodně tvrdě. Bejvá to tak, že čím jsou důležitější, tím víc si natlučou."

„To je pravda," přitakal šerif.

„Mám takový pocit, že bych Pressmana do této kategorie neřadil," namítl Duryea. „Nejspíš vás napadlo, Gentry, že všechna ta slova byla vystřižena z jedněch novin."

„Napadlo nás to, pane Duryeo, a prohledali jsme v baráku každej kout, jak jsme se snažili ty noviny najít. Ale nenašli jsme je. Právě proto to spíš vypadá na vraždu než na sebevraždu. Navíc je to na kvalitním papíře, přesně stejná velikost, jaká se používá do psacího stroje... A v celým tomhle domě není jedinej list tohohle papíru. Našli jsme psací podložku a nějaké orazítkované obálky, ale ani jeden list takového papíru. Ten papír je drahý."

„Všechno jste pořádně prohledali?"

„Ano. S tělem jsme nehýbali a nedotkli se toho papíru ani ničeho jiného, z čeho byste moh chtít otisky, ale jinak jsme prolezli celej dům, nevynechali jsme ani kousíček."

„Ta lampa hořela, když jste přišli?" zeptal se Duryea.

„Ano. Ani jsme se jí nedotkli."

Duryea si všiml, že muži, kteří stáli na verandě a nakukovali dovnitř oknem, zaclánějí v přístupu světlu. Poněkud netrpělivě se k nim obrátil, ale pak sám sobě připomněl, že ti muži nejsou jen tak nějací zvědavci, ale lidé, kteří mají v místním společenství důležité postavení - lidé jako Everett True, redaktor Petrie Heraldu. Viděl, že roleta by se dala povysunout o pár palců nahoru, což by pomohlo zajistit víc světla. Vykročil směrem k oknu, ale vzápětí se zarazil, když si uvědomil, že jeden z mužů, který tam stojí tak blízko, že se obličejem skoro otírá o okno, není nikdo jiný než děda Wiggins.

Duryea předstíral, že dědu nepoznal, a nechal ho, aby se urychleně zasunul na méně vyčnívající pozici.

Šerif si všiml, jak Duryea pohlédl k oknu. „Co takhle vytáhnout rolety o něco výš, Gentry? Bylo by tu víc světla," požádal.

Strážník vytáhl rolety.

„Jak to bude s identifikací těla?" zeptal se Duryea.

„Telefonoval jsem do Pressmanovy kanceláře. Neměli otevřeno, ale spojovatelka měla poznamenané noční číslo pro případ důležitých hovorů. Vysvětlil jsem jí, že je to moc důležité, a dostal jsem spojení na tom čísle. Vyšlo najevo, že je na něm muž jménem Stanwood, který dělá v Pressmanově podniku auditora a pokladníka. Řek jsem mu, že nechci dělat žádnej zbytečnej rozruch," vysvětloval Gentry skoro omluvně. „Řek jsem mu, že v Petrie Heraldu zrovna vychází článek o tom, že Reedley je Pressman, a jestli je to pravda, že by sem měl někoho co nejdřív poslat, poněvadž muž, kterého jsme znali jako Reedleyho, byl zavražděnej."

„Co na to říkal?"

„Byl slušnost sama. Poděkoval mi, ale rozhodně mi nedal žádnou informaci, jen poslouchal, co mu říkám. Ale nakonec řek, že sem přijede, jak nejdřív to bude možné."

„Jak je to dlouho, co jste mu telefonoval?"

„Současně se šerifem."

„Tak to už by tu měl být," řekl Duryea a pohlédl na hodinky. „Počkat. Jestli jste mu telefonoval..."

„Myslím, že právě přijíždí," prohlásil Gentry a všichni uslyšeli zvuk auta, zastavujícího u domu. „Zrovna jsem to auto zahlíd oknem," řekl Gentry. „Je to nějakej bourák."

Z verandy se ozvaly rychle se přibližující kroky. Jeden z přihlížejících venku řekl: „No jo, jsou uvnitř. Jestli pro vás poslali, tak jděte dál."

Stanwood strčil do dveří, vstoupil a vzdorovitě se rozhlédl. „Nu, o co jde?" zeptal se. „Kdo mi volal?"

„Vy jste Stanwood?" zeptal se Gentry.

„Ano,“ řekl Stanwood. Podíval se na tělo na podlaze a pak obrátil spěšně zrak zpátky k Gentrymu. „Není to nějaká léčka?“ zeptal se. „Chcete mě přimět k tomu, abych vám něco prozradil o obchodních plánech pana Pressmana? Jestli ano, zbytečně ztrácíte čas.“

„Byl Pressman majitelem téhle chalupy?“ zeptal se šerif.

„Můžete mě prohledat. Jsem placen za vedení účetnictví.“

„Chcete tím říct, že i kdyby ji vlastnil, tak nám to neřeknete?“

„Chci tím říct, že jsem placen za vedení účetnictví. Co přesně ode mne chcete?“

Pete Lassen ukázal na tělo. „Raději se mu podívejte na obličej,“ řekl tiše.

„Ano, to bych chtěl,“ řekl Stanwood. „Proboha, to nadělá střílení vždycky takovou paseku?“

„Byl to hodně výkonný revolver,“ řekl šerif. „To stačí, Gentry, už tam ten ubrus vraťte.“

Strážník přehodil ubrus zpátky.

Stanwood se pokoušel něco říci, ale nebyl schopen slova. Vydal ze sebe zvláštní, neartikulovaný zvuk, pak si odkašlal a kývl hlavou; v obličeji mu bylo vidět krajní sebekázeň.

„Ano, je to Pressman... pusťte mě ven. Dělá se mi špatně.“

Kapitola 15

Milred Duryeová přinesla manželovi bačkory, dýmku a sportovní rubriku odpoledních novin.

„Těžký den?“ otázala se.

Duryea se uvelebil v křesílku, vyklouzl z bot, nazul si bačkory, rozepnul knoflíčky saka a vesty a natáhl si nohy na čalouněnou podnožku.

„Při takové obsluze,“ prohlásil, „se i po opravdu těžkém dni zdá, že to nic nebylo.“

„Tady si tě považují,“ řekla mu Milred a podala mu dýmku a krabičku s tabákem.

„To je vidět.“

„Jakpak si vedl můj dědeček?“ zeptala se Milred. „Choval se slušně?“

„Tvůj dědeček,“ připustil Duryea, „si vedl velmi dobře. Omezil svou činnost na nakukování oknem a tahání rozumů ze svědků. Co se týče získávání informací od lidí, neznám nikoho, kdo by se mu vyrovnal. Je tak zatraceně lidský. Prostě se k někomu nenápadně přitočí, začne si s ním povídat a za pár minut ho má omotaného kolem prstu. Jsem ochoten se vsadit, že touhle dobou už ví o té vraždě tolik co já, nebo ještě víc... Kolik je mu vlastně let?“

„Dobrý Bože,“ řekla Milred, „to už jsem dávno přestala sledovat. Není starý. Je zkušený, to je všechno. Člověk má pocit, že je jako nějaké staré zajeté sedlo, které se nikdy neutahá.“

„Důvod, proč se na to ptám,“ řekl Duryea a nacpával si dýmku tabákem, „je ten, že mě rozhodně utahá, a nehne přitom brvou. Pořád tam pobíhal od jednoho k druhému, každého se vyptával a se všema si povídal. V životě jsem neviděl nikoho, kdo má tolik energie a nadšení.“

„Právě proto možná zůstává mladý,“ řekla, přitáhla si stoličku a sedla si na ni tak, že rukama svírala opěradlo jeho křesla a bradu si opřela o propletené prsty. „Děda se vždycky řídil vlastními zákony. Nebesa vědí, co má za lubem. Strašně se bojím, že to někdy přežene a provede něco, čím ti znepříjemní život. Ale je tu jedna útěcha. Dlouho tu nezůstane.“

„Proč?“ zeptal se Duryea. „Řekl snad něco o tom, že se chystá odjet, kromě té vtipné včerejší poznámky?“

„To ne, ale nikdy se dlouho nezdrží na jednom místě. Nedá se nikde udržet. Drandí s tím svým přívěsem křížem krážem po celé zemi - a náramně se baví s různýma lidma, ale jen s určitým typem lidí. Říká, že nemá rád ty, co se nechali nalít do formy. Vyhledává ostřílené, zemité povahy, což znamená, pro případ, že bys to nevěděl, pašeráky, pouliční prodavače, šlapky, vandráky, profesionální boxery, trapery - ach jo, ten nejneuvěřitelnější sortiment, jaký si umíš představit. Víš, jak to myslím.

Kdyby si sem někdy někoho přivedl, budeme rádi, když to nebude bankovní lupič nebo pašerák kořalky nebo nějaký starý oražený zlatokop, který se opije a bude chtít postřílet celé město. Dovedeš si představit ty komplikace, když bydlíme v téhle čtvrti a ty máš tak vysoké postavení...“

„Tím se netrap,“ skočil jí Duryea do řeči. „Děda je sice posedlý po detektivních příbězích, ale má uznání pro mé povinnosti.“

„Opravdu si tě váží,“ připustila Milred, „ale je divočák a nedbá na konvence. Dědu člověk nepředělá. On je - zkrátka se nedal nikdy zkrotit. To je vše. Byl černou ovcí rodiny. Vím, že můj tatínek mu prostě nikdy nerozuměl, ať se snažil, seč mohl.“

„Rozuměl děda tvému tatínkovi?“ zeptal se Duryea.

Zasmála se. „Děda říká, že se dal po předcích z maminčiny strany. Babička se s ním rozvedla, víš. To ovšem dědovi vyhovovalo. Neměl totiž v úmyslu bydlet doma.“

Duryea uvolněně vychutnával první voňavé potáhnutí tabákového dýmu, uchopil manželčinu ruku a jemně jí hladil prsty.

„Bude s námi děda jíst?“ zeptal se.

„Pravděpodobně ne. Nemá rád civilizovaná jídla a nesnáší ubrusy... Co já vím, možná už touhle dobou míří někam na Aljašku nebo...“ Odmlčela se a chvíli poslouchala. „Ba ne. Už zase se mýlím.“

Štěkání hlučného motoru a neklamné rachocení jim prozradilo, že dědův příbytek na kolečkách opět zajíždí na Duryeovu příjezdovou cestu.

Ze zadní verandy se ozvaly rychlé kroky. Následovalo rozražení a přibouchnutí dveří a pak už kroky mířily přes kuchyň do jídelny.

„Připrav se na nejhorší," řekla Milred. „Zní to, jako by měl nový nápad. Každopádně něčím překypuje."

„Ahoj!" zvolal děda. „Kde je Frank?"

Duryea se na manželku zazubil. „Tady," zavolal.

Děda se přihrnul do místnosti. „Copak děláte?"

„Odpočíváme," řekla Milred.

„Přemejšlíte o ty vraždě?" zeptal se děda. „Už sem..."

Milred vyskočila. „Tak poslouchej, dědo Wigginsi. Dej s tím Frankovi pokoj. Má právo aspoň na nějaký domácký život. Chce si odpočinout a na vraždy zapomenout."

„Zapomenout na vraždy!" vypískl děda. „Jedna z nejprímovějších, nejkrvavějších vražd za celý roky, a ty chceš, aby na ni zapomněl!"

„Nechej ho," usmál se Duryea na manželku skrze modrý opar tabákového dýmu.

Děda rychle došel ke křeslu, strčil ruku do zadní kapsy a vytáhl z ní revolver.

Duryeova poklidná spokojenost byla rázem pryč. Odstrčil Milred stranou. „Hej," křikl, „dávejte pozor, co to provádíte s tou pistolí!"

Děda Wiggins jako by ho neslyšel. Vrazil pažbu pistole překvapenému okresnímu prokurátorovi do ruky.

„Tak hele, synu," prohlásil. „Chystáš se spáchat vraždu. Namiř to na mě a stiskni spoušť. Není to nabitý."

Duryea revolver prudce otevřel a přesvědčil se, že je bubínek prázdný.

„No tak, dědo," protestovala Milred. „Nech ho na pokoji. Měl těžký den a chce si odpočinout."

„Odpočinout!" zasupěl děda. „Mozek nemůžeš vypnout, leda mu dát něco jinýho k přemejšlení. A vůbec, kdo by chtěl odpočívat, když se naskytne taková příležitost vyřešit případ vraždy? Tak dělej, synu, namiř na mě tu bouchačku a stiskni spoušť."

Duryea se na manželku zeširoka usmál. „Nu, možná to bude nejlepší způsob, jak se ho zbavit - zabít ho," prohlásil žertovně a zvedl revolver.

„Ne, ne! Tam ne!" opravil ho děda. „Do hlavy. Vystřel mi mozek."

„Co vás to popadlo?" zeptal se Duryea. „Chcete si vyzkoušet, jaké to je být mrtvola?"

„Chci, aby sis ty vyzkoušel, jaký to je bejt vrahem," řekl děda s veškerou vážností.

„Myslím, že to není nutné. Z toho nic nezískáme, dědo."

„To si myslíš ty. Udělej, co ti říkám, Franku Duryeo. Namiř mi tu bouchačku na hlavu a stiskni spoušť. Dělej."

„Tak mu to dopřej," naléhala Milred. „Je to Wiggins, a žádný opravdový Wiggins ještě neumřel v posteli."

„Patří k tomu nějaký projev nebo mám čistě zmáčknout spoušť?" zeptal se Duryea.

„Musíš se snažit, aby to vypadalo realisticky," řekl děda. „Snaž se představit si, že tě něco štve."

„Báječná příležitost," ponoukala ho Milred sotto voce. „Jen mu to nandej."

Duryea si sundal nohy z kožené opěrky, zvedl se z křesla, třímal revolver a upíral přísný zrak na dědu. „Mám mít revolver v ruce, nebo si ho mám strčit do kapsy a pak ho vytáhnout?" otázal se.

„Strč si ho do kapsy a vytáhni ho, až když se naštveš," řekl děda. „Snaž se bejt opravdu naštvanej. Zkus se se mnou pohádat. O čem bysme se tak mohli hádat - o politice nebo námořní strategii, nebo třeba..."

„Dobrá, sám jste si o to řekl," prohlásil Duryea. Zvedl na dědu vyčítavě prst. „Unavuje mě a znechucuje, jak se do mě pořád naváží te, když se snažím odpočívat. Jen proto, že se vám zdají vraždy tak úžasně vzrušující, si myslíte, že by tomu měli propadnout všichni ostatní. Máte dojem, že být okresním prokurátorem je jako číst si detektivní magazín... Jenže já už jsem ze všech těch zločinů a zločinců tak utahaný, že když přijdu domů, chci na ně zapomenout. Ovšem vy - vy nejste nikdy z ničeho unavený. Vy jste prostě neúnavný... Děláte dobré koktejly a umíte vařit dobrá jídla, ale zato parkujete s tím svým ohavným přívěsem na mé příjezdové cestě, rušíte můj spánek brzy po

ránu, když se mi spí nejlépe, naléváte mou manželku i mě alkoholem a opíjíte nás, vy - vyjeden zatracenej bezbožníku. Zastřelit vás je až moc dobrý skutek!“

„To je vono, synu,“ pochválil ho děda. „Páni, jde ti to tak dobře, jako bys to myslel doopravdy! Ses moc dobrej herec. Jen tak dál. Pokračuj. Pověz mi toho eště víc.“

„Vždycky, když přijedete, přivezete s sebou smůlu,“ pokračoval Duryea. „Když jste tu byl naposledy, měli jsme tu případ vraždy. Jen co jste přijel tentokrát, už je tu další... Ačkoliv z toho, co víme, to mohla být klidně sebevražda. Ovšem podle vás...“

„Sebevražda? Houby s octem!“ skočil mu děda do řeči. „To se ti zrovna snažím ukázat. Jdi na věc. Už ses dost naštvanej. Pusť se do střílení. No tak, napal mi to rovnou do hlavy.“

„Dobrá, sám jste si o to řekl. Teď se vás zbavím jednou provždy.“

Duryea zajel rukou do zadní kapsy, vytáhl z ní revolver a namířil ho na hlavu dědy Wigginse. „Tohle na vás bude platit,“ utrousil a stiskl spoušť nenabitého revolveru.

Děda se zubil. „To je vono, synu. To bylo bezvadný. Vážně to dotáhneš daleko. Úplně sem uvěřil, že si některý ty věci myslel doopravdy... Ale netrefil jsi, synu. Zkus to znovu.“

„Netrefil, jo?“ řekl Duryea. „Tak to vám teda přidám,“ a cvakl spouští ještě pětkrát.

Děda Wiggins se prudce naklonil a svalil se. Kolena se mu podlomila. Dopadl na podlahu, zasténal, převalil se na záda a zůstal ležet.

„Dědo!“ řekla Milred poděšeně. „Proboha, Franku, mohlo mu selhat srdce. Tím rozrušením...“

„Ticho tam,“ okřikl ji děda pisklavým hláskem. „Hraju svou roli. Nekaz mi to.“

„Je mrtev,“ řekl okresní prokurátor.

„To máš teda recht, že sem mrtvěj,“ oznámil děda. „Takže ty seš vrah. Jaký to je?“

„Je to senzace,“ řekla Milred. „Teď můžeme odtáhnout přívěs někam na parkoviště... Ale možná podle jeho závěti nedědíme. A pojistku určitě neměl...“

„Ba ne,“ řekl děda. „Tvůj manžílek bude odsouzenej za vraždu prvního stupně. Z tebe bude vdova... Radši se snaž, ať to vypadá na sebevraždu, synu. Dej mi bouchačku do ruky, jako bych se prásknul sám. No tak, dělej... Někdo jde ke dveřím! Hoď sebou!“

Děda ležel rozvalený na zádech, s rukama mírně roztaženýma a zavřenýma očima, napodoboval mrtvolu a udílel v rychlém sledu instrukce vysokým, nervózním hláskem.

„Houbeles, nejednáš dost rychle,“ okřikl váhajícího Duryeu. „Musíš bejt vyděšenej. Milred, dělej, že ses policejní auto přijíždějící před dům. Poděs ho.“

Milred zahoukala jako siréna.

„No tak,“ ponoukal děda Duryeu. „Lekni se... zadupej na verandě, Milred.“

Milred zadupala nohama o podlahu. Duryea se s širokým úsměvem sklonil k dědovi, rozevřel prsty stařík ovy pěsti a strčil mu do ruky pažbu revolveru. „Tady máte,“ řekl.

Milred, která se snažila, aby její hlas zněl drsně, řekla manželovi tak otrle, jak to jen svedla: „Hej, ty tam! Co se to tu, sakra, děje?“

„Já to vážně neudělal, strážníku,“ řekl Duryea takřka plačtivě. „Nemám s tím nic společného. Jen jsem před pár minutami přišel a našel jsem tělo, jak leží na podlaze zrovínka, jak ho vidíte. Toho starého blázna to už na světě přestalo bavit, tak spáchal sebevraždu.“

„To říkáš ty,“ zabručela Milred a hlučně přidusala k dědovi, ležícímu na zádech. „Jak mám vědět, že jsi ho nezastřelil a pak mu nestrčil bouchačku do ruky?“

„Kdepak,“ ujišťoval ji Duryea. „Spáchal sebevraždu, strážníku. Zničehonic mu došlo, kolik lidí připravil o spoustu spánku, a radši se zabil.“

„Dej mi cigaretu, mladej,“ pokračovala Milred. „Pokaždý, co narazím na vraždu, slýchám pořád tu stejnou historku. Proč si někdo z vás nevymyslí něco novýho?“

„Čestné slovo, strážníku, je to pravda.“

„To určitě,“ řekla Milred jízlivě. „Podle mýho nevypadáš na čestnýho člověka. Vypadáš na chlápka, co podvádí svou ženu. Vsadím se, že...“

Děda se prudce posadil. „Ty seš teda strážník jak hrom,“ řekl Milred.

„Vy buďte zticha,“ okřikla ho. „Podrobuju ho výslechu třetího stupně. Zrovna se snažím přijít na to, jestli mi to připadne jako pravda.“

„To máš teda oči z kašparovy krávy. Máte je oba dva. Copak nevidíš, co udělal?“

„No jasně, zavraždil vás," řekla Milred.

„Správně," souhlasil děda, „a pak se ke mně sehnul a strčil mi bouchačku do ruky, aby to vypadalo, jako že sem se zasebevraždil. A co udělal? Eště ti to nedošlo? Eště furt nechápeš, že je to jasný jak facka?"

„Co?" zeptal se Duryea.

„Strčil si mi bouchačku do levý ruky," vypískl děda rozčileně.

„Ale ne, nestrčil," řekl Duryea, ale pak se zarazil.

„Ale ano," trval na svém děda. „a uděláš to tak pokaždý. Když někdo leží na zádech, je k tobě obrácenej čelem a ty ho vidíš tak, jako bys viděl sám sebe v zrcadle. Člověk je totiž zvyklej dívat se na sebe do zrcadla, když se holí a češe a váže si šlajfku, a ta postava v zrcadle je vždycky levák... Tím chci říct, že v zrcadlovým odraze je zvednutá pokaždé ta ruka, která je přímo naproti ruce člověka, co stojí před zrcadlem... No jo, tak se to stalo. Když je někdo celej vyděšenej a v tom kalupu jde strčit bouchačku do ruky chlapovi, co leží na zádech na podlaze a zírá nahoru vytřeštěnejma očima, devětkrát z deseti případů mu ji vrazí do levý ruky."

Duryea se nad tím zamyslel. „To je zajímavý experiment," připustil.

„Zajímavej!" vykřikl děda. „U sta hromů, je to jasný jak vejplatní páska! Je z toho vidět naprosto jasně, jak byl ten chlap zavražděnej! Ta mrtvola přece držela revolver v levý ruce. Dal mu ji tam vrah."

„No a co, k tomu závěru jsme už beztak téměř dospěli," namítl Duryea.

„To ste udělali dobře," pochválil ho děda. „Už sem měl strach, že uvěříte tý báchorce o sebevraždě... Ale mám dojem, že eště furt nevíš to podstatný."

„No dobrá," řekl Duryea. „Tak mi to podstatné povězte a pak mě nechtě se natáhnout a vychutnat si dýmku."

„Podstatný je," řekl děda Wiggins, „že člověk udělá takovouhle botu leda když spěchá, když ho něco poleká... Já sem tě taky popohánět, abys sebou hodil. Tys sice nebyl vyděšenej, ale jak sme ti do toho tady s Milred pořád mluvili a popichovali tě, tak si jednal rychlej než za normálních okolností a tolik si u toho nemyslel."

„Dobrá," řekl Duryea shovívavě a mrkl na manželku. „Jednal jsem rychleji, než bych jednal za normálních okolností. No a co?"

„Tobě to nedochází?" vykřikoval děda. „Kdybys měl čas na to, aby ses zastavil a zamyslel se nad tím, tak bys mi tu bouchačku přendal do druhý ruky. Bylo to jen ze srandy, ale donutili sme tě spěchat."

„Pokračuj," vyzvala ho Milred. „Už to konečně dopovídej, poněvadž musím dohlédnout na přípravu koktejlu a večeře."

„Ten, co zabil Pressmana, spěchal. Stalo se něco, co ho vyděsilo," vysvětloval děda. „Nebylo to všecko provedený z okamžitýho popudu. Měl to pečlivě naplánovaný. Ale zrovínka když byl při provádění toho svýho plánu v nejlepším, stalo se něco, co ho vystrašilo."

Duryea se ve svém křesle usadil a natáhl se pro dýmku. „Na tom by něco mohlo být, dědo."

„To máš teda sakramentsky pravdu, že na tom něco je," řekl děda Wiggins, „ale ještě mám něco dalšího."

„Copak?"

„Můžu ti říct přesnej čas, kdy se ta vražda odehrála - skoro."

„To by bylo velmi, velmi zajímavé," připustil Duryea a vzápětí pochybovačně dodal: „Kdybyste tohle svedl."

„V té místnosti byly hodiny, který prozradily dobu vraždy," řekl děda.

„Cože?"

„Petrolejka."

„Co s tím má společného?"

„Náhodou sem si to tam trochu oťukal, synu," řekl děda pyšně. „Nakukoval sem oknem, víš. Nevím, jestli si mě přitom viděl nebo ne, ale nic mi neuniklo. Obešel sem nenápadně celej dům a nakouk dovnitř všemi okny... A něco ti povím. Ten chlap, co v tom baráku bydlel, možná chtěl

vypadat jako nějakej starej jezevec pro případ, že by za ním přišli ty lidi, co s nima chtěl mluvit, ale ve skutečnosti byl pečlivej a pořádnej, zvyklej na čistotu.“

„Na to člověk nemusí být detektiv, aby to poznal, dědo. Jestli mi tu chcete...“

„Počkej, nech mě to dořící,“ přerušil ho děda. „Říkám, že měl rád kolem sebe čisto. Byl pořádkumilovnej a dodržoval pečlivě svý zvyklosti... Ba ne, ten by nenaplnil jednu petrolejku bez toho, aby naplnil i tu druhou. Jedna petrolejka totiž byla v kuchyni a jedna v místnosti, kde bylo nalezený tělo. V té v kuchyni bylo petroleje až po okraj a cylindr byl nablejskanej tak, že až svítil.“

„Teď tomu nerozumím,“ řekl Duryea.

„To se ví, že ne,“ řekl děda. „Poněvadž seš moc mladej a o petrolejkách víš houby. Nikdy si je nemusel používat. Zato já je používal. Vím o nich všecko. Dolívání petroleje, zastřihování knotu a čištění cylindru je práce. Je úplně jedno, jak si to přebereš, je to prostě práce... Když někdo plní jednu petrolejku, naplní při jednom všecky. Zeptej se kohokoliv, kdo se kdy motal kolem petrolejek.

No a já bych řek, že ta v kuchyni byla naplněná včera, někdy přes den, poněvadž se s ní vůbec nesvítilo - a vařit se tam dá jenom v kuchyni. To by znamenalo, že petrolejka v té druhé místnosti byla naplněná ve stejnou dobu. Zajel sem do města a koupil si úplně stejnou petrolejku, stejnej typ a stejnej model, naplnil sem ji petrolejem, postavil si ji do přívěsu, zapálil knot a sledoval, jak hoří... V petrolejkách se spálí každou hodinu přibližně stejný množství petroleje a já si moc dobře vším, kolik bylo petroleje v misce tý lampy v domě, když ste si prohlíželi tělo... Vsadím se, že vás to se šerifem vůbec nenapadlo, že je to tak?“

„To opravdu ne,“ připustil Duryea. „To je zajímavé. Co jste zjistil?“

„Vražda,“ řekl děda, „byla spáchaná nějakejch šest hodin předtím, než ste tam dorazili.“

Duryea se začal usmívat.

„Co má jako bejt?“ zeptal se děda.

„Potíž je v tom, že jste přitom přehlédl jeden velice prostý faktor,“ řekl Duryea.

„Jaký?“

„Petrolejka v obývacím pokoji by byla používána častěji než ta v kuchyni.“

„Jak to myslíš?“

„Dejme tomu,“ řekl Duryea, „že petrolej v lampách byl doplněn ne včera, ale před dvěma dny. Ta v kuchyni vypadá plná, poněvadž muž, který tam bydlel, začal vařit večeři ještě před setměním. Lampu zřejmě použil jen chvíli, když umýval nádobí a dával kuchyň do pořádku. Pak se vrátil do obýváku, rozsvítil si druhou petrolejku, četl si při ní až do deseti nebo jedenácti, pak světlo zhasl a šel spát. Tak by mohly být obě lampy naplněné ve stejnou dobu, ale v té z obývacího pokoje by bylo podstatně méně petroleje než v té z kuchyně.“

„Lampa v kuchyni nebyla vůbec použitá,“ řekl děda přesvědčeně. „Aspoň já si to myslím. Vypadala úplně čistá...“

„Děláte stejnou chybu jako všichni amatéři,“ upozornil ho Duryea. „Přehlížíte skutečnost, že vyšetřování vraždy je chladný, nelítostný, logický proces. Například jedna z prvních věcí, kterou uděláme, je stanovení doby smrti prohlídkou mrtvého těla. Lékaři provádějící pitvu se přitom rovnou zaměřují na jisté příznaky. V tomto případě pitvu provádějící lékař tvrdí, že smrt nastala někdy mezi čtvrtou hodinou odpoledne a jedenáctou hodinou večer.“

„Jen si nemysli, že se ti vaši doktoři nemůžou splíst,“ prskal děda. „Pamatuju se na spoustu případů, kdy zpackali, co mohli. Co provedli, když měli stanovit dobu smrti v případě Thelmy Toddové? No, jen mi to pověz.“

„Připouštím, že je možné, že za jistých mimořádných okolností může dojít k omylu,“ uznal Duryea, „ale zrovna tento pitevní chirurg je nesmírně pečlivý. Když řekl, že doba smrti nastala mezi čtvrtou odpoledne a jedenáctou večer, můžete vsadit krk na to, že to bylo přesně tak... Víme, že ten muž byl živý v pět hodin, poněvadž True a Sonders tam za ním v tu dobu byli. Slyšeli, jak se pohybuje po domě, a skutečnost, že odmítl otevřít a odpovídat na otázky, ukazuje dost jasně na to, že Pressman věděl, co mu chtějí, a uvědomoval si, že na ten jeho podvod přišli... Stmívá se kolem sedmé. Do takových sedmi třiceti ještě nebyla taková tma, aby vrah neviděl na to, co dělá... Zločin byl spáchán poté, co byla lampa rozsvícena, což znamená po setmění. Dejme tomu, že lampa byla

rozsvícena někdy mezi půl osmou a desátou hodinou. Uvidíte, že ta vražda byla spáchána někdy v období těch dvou a půl hodin.“

Děda se začal uculovat.

„Copak je?“ zeptal se Duryea.

„Meleš o petrolejkách a přitom o nich vůbec nic nevíš,“ řekl děda. „Mluvíš sám proti sobě.“

„Jak to myslíte?“

Děda se chystal vysvětlovat, ale pak si to rozmyslel. „Nijak. Už ti toho víc neřeknu. Ale jedno si pamatuj. Tihle doktoři nevědí všecko.“

„Klidně si pokračujte v probírání vražd, pánové,“ ozvala se Milred. „Už zase jsem skončila s jednou služebnou a další ještě nemám, takže musím dělat všechno sama. Jestli chcete koktejl, tak ten patří do mužského oddělení.“

„Tak hele, já mám jeden novej koktejl! Co takhle ho vyzkoušet, lidičky?“ navrhl děda horlivě.

„Ne,“ prohlásila Milred rezolutně. „Já už ty tvé koktejly dobře znám, dědo. Chci, aby byl můj manžel schopen vnímat chuť stejků.“

„Takovej lomcovák to zas není,“ namítl děda.

„No dobře,“ svolila s povzdechnutím. „Ale udělej ho slabý. Alkoholické nápoje najdeš ve špižírně, v té přihrádce...

„Váš alkohol tam dávat nebudu,“ řekl děda. „Dám tam svůj. Dej mi šejkr. Vezmu si z vaší lednice trochu ledu a namíchám ten nejlepší koktejl, jakej ste...“

„Musí být slabý,“ řekla Milred. „Tvé koktejly jsou jako nějaká vysoce výbušná směs.“

„Jasně, bude slabej,“ ubezpečil ji děda. „Však sem ti to slíbil, ne? Mám do něj něco novýho, něco, co vám bude fakt chutnat.“

Milred mu dala šejkr a Frank Duryea si v křesle opřel záda a povzdechl si naprostou spokojeností. Milred se usadila na opěradle jeho křesla.

„Kam na tu energii chodí, to ví jen sám pánbůh,“ řekl Duryea. „Já osobně jsem unavený.“

„Ty máš na starosti spoustu věcí, o které se on starat nemusí, miláčku.“

„Nepracuju tak tvrdě jako děda. Byl celý den na nohou a teď z něj přímo čiší elán a nadšení jako z ohaře, který vidí, jak někdo sahá po pušce.“

Milred přejela konečky prstů po manželově čele, dolů přes oči, popleskala ho po lících a letmo ho políbila. „Seď tady a odpočívej, dědu pusť z hlavy. Já teď půjdu a pustím se do přípravy stejků. Brambory už se pečou dost dlouho, abych začala se stejky.“

Duryea na manželku obdivně pohlédl. „Je úžasné, jak lehce to zvládáš. Nemůžeš někoho sehnat, aby ti aspoň dočasně vypomohl?“

„Ale ano, mohla bych, ale je to víc k zlosti než k užitku. Budu mít další služebnou během dvou nebo tří dnů. Přestaň si s tím dělat hlavu.“

Odešla do kuchyně a Duryea slyšel, jak se odtud ozývá otevírání a zavírání dvířek trouby, rachocení talířů a cinkání skleniček; pak následoval zvuk ledu, kterým někdo prudce třepal v šejkru, a rychlé drobné krůčky dědy Wigginse.

„Tak, Milred, už se to nese, a je to opravdu slabota... Vsadím se, žes ještě něco takovýho neokusila.“

„Co je to, dědo, další z tvých vlastních lektvarů nebo něco, co ti poradil někdo z těch tvých známých?“

„Tak nějak půl napůl,“ řekl děda. „Je v tom úplně novej druh alkoholu.“

„Nový druh alkoholu?“

„Počkej, Milred, ty mi nerozumíš,“ vysvětloval děda, když slyšel podezřívavý tón v jejím hlase. „On je to vlastně starej alkohol. Chci říct hodně starej. Starší než jakejkoliv destilát, co doma máte.“

„Odkud ho máš?“

„Z Mexika.“

„Víš co? Radši mi to dej ochutnat, než to nabídneš Frankovi.“

Duryea se zasmál. „Jen pojďte, dědo. Nevšímejte si jí. Sem s těmi koktejly.“

O chvíli později Duryea slyšel manželku vykřiknout: „Teda dědo, to je vážně dobré!“

„Jasně, že je to dobrý,“ řekl děda. „Dyk sem ti říkal, že je to dobrý.“

Milred přinesla podnos se sklenicemi, děda naposledy zatřepal šejkrem a pak začal nalévat bledý zpěněný nápoj plný bublinek, který se ve chvilce proměnil v čirý mok s velmi jemným nádechem do zlatožlutá, jako by byly sklenice naplněné křišťálově průzračnou tekutinou, ve které se odrážejí paprsky slunečního světla.

Duryea k nápoji přičichl, pohlédl přes horní okraj obrouček brýlí na Milred, očima naznačil přípitek na zdraví a opatrně upil.

Teprve když se jemná příchuť dotkla jeho jazyka, uvědomil si, že ho čeká něco opravdu ostrého.

„Safra, to je dobré," prohlásil.

„Možná sem to udělal až moc slabé," podotkl děda nevinně.

„Je to sice neškodné, ale i tak to chutná dobře," hodnotil Duryea.

„No, tak úplně neškodný to zas není," řekl děda, který se hned rozhořčeně stavěl na obranu svého nápoje. „Dej si dva a uvidíš, jak - jakej budeš mít apetýt."

Milred nechala svou druhou sklenku napůl nedopitou a šla obrátit stejky. Dědovi se podařilo vyždímat z šejkru ještě další příděl, takže si spolu s Duryeou dali třetí koktejl a do Milrediny skleničky také trochu přilili.

Teprve když Milred ohlásila, že je večeře hotová, a Duryea začal vstávat, uvědomil si, že je něco v nepořádku s jeho koleny. V hlavě mu podivně hučelo. Mozek pracoval jakž takž, ale nohy měl jako z gumy a pocítil náhlé nutkání k bujarým projevům.

Užasle pohlédl na manželku. Stačil jediný pohled do jejích očí a věděl, že je jí naprosto jasné, jak se cítí.

„Dědo," řekl Duryea a podíval se na čiperného stařík, který vypadal, jako by se ho to ani trochu netýkalo. „Co to v tom pití bylo, u všech všudy?"

„Nápoj, co se tam dole v Mexiku vyrábí z meskalu. Když je hodně starej, nabere průzračně žlutou barvu. Moc prima pití. Smíchá se to s..."

„Chcete tím říct, že jste smíchal tequilu s ginem?"

„Hezky se posaď a odpočiň si, synu," řekl děda chlácholivě. „Přece se nebudeš rozčilovat, když už si to jednou vypil. Je to jen taková limonáda... Ale chutná dobře, že jo?"

Duryea klesl zpátky do křesla. Milred na něj přes stůl vrhla letmý pohled. „Kdo ty stejky nakrájí?" zeptala se.

Duryea se rozesmál. „Děda," řekl.

Podala porcovací nůž a vidličku mlčky dědečkovi.

Kapitola 16

Harvey Stanwood přelétl pohledem celou délku barového pultu a tmavé boxy, intimně a útulně osvětlené elektrickými lampičkami ve tvaru svíček. V celém podniku nebylo víc než půl tuctu lidí. Stanwood tam ještě nikdy nebyl.

Objednal si pití a pak se odebral volným krokem k telefonní budce, kde vytočil číslo George Karpera.

Když měl Karpera u telefonu, prohlásil: „Myslím, že víte, kdo volá, pane Karpere. Byl jsem s vámi předevčírem na obědě."

„Ach ano," řekl Karper obezřele. „Doufám, že vám neudělalo špatně něco, co jste snědl."

„Zatím se mi daří dobře," ujistil ho Stanwood, „ale myslím, že by bylo vhodné, kdybychom si my dva o něčem promluvili."

„Já si to nemyslím," odsekl Karper.

„Někde, kde není příliš pravděpodobné, že by nás spolu mohl někdo vidět," pokračoval Stanwood. „Jsem v malém baru s názvem Elmwood na Grand Avenue. Můžete přijít kdykoliv v průběhu příštích deseti minut. Budu v posledním boxu po pravé straně."

„To je vyloučeno. Nenechám se od vás otravovat. Jste..." Stanwood ho přerušil. „Nehodlám v tom zůstat sám, Karpere. Chci si s někým promluvit. Raději sem do deseti minut přijďte." „Nebo co?" otázal se Karper bojovně.

„Nebo uvidíte," řekl Stanwood a zavěsil.

Přesně o osm minut později vešel Karper do dveří, přejel očima barový pult a vydal se pomalým krokem k boxu, kde Stanwooda hlasitě pozdravil. „Á, zdravím vás! Co vy tady děláte? Vás jsem už neviděl věčnost."

Stanwood vstal a potřásl si s ním rukou „Už je to opravdu dlouho. Jen jsem zaskočil na skleničku. Nechcete se ke mně přidat? Slyšel jsem, že jste se pustil do farmaření. Dejte si něco k pití a povězte mi o tom."

„To zní jako rozumný návrh," řekl Karper srdečně a vklouzl na kožené sedátko.

Jakmile se však ocitl v boxu, kde mohl ztišit hlas, spustil na Stanwooda příkře přes stůl: „Tak za prvé se mi nelíbí způsob, jakým jste sjednal tuhle schůzku. Za druhé je nebezpečné, abychom spolu vy a já byli viděni."

„Nebezpečné pro koho?"

„Pro mne - pro nás oba - pro vás."

Stanwood stiskl tlačítko a přivolal barmana. „Co si dáte?" zeptal se Karpera.

„Starobylý z burbonu," řekl Karper.

„Pro mě skotskou se sodou," poručil si Stanwood.

Když se barman vzdálil, Stanwood se naklonil přes stůl, vložil si do úst nezapálenou cigaretu a zeptal se: „Máte sirku?"

„Ano," odvětil Karper chladně.

„Nakloňte se ke mně a zapalte mi," požádal ho Stanwood.

Karper chvíli váhal, pak škrtl sirkou o spodek stolu a naklonil se dopředu, aby přidržel plamen u Stanwoodovy cigarety.

„Nejsem zrovna v příjemném postavení, ale vy byste mě mohl krýt," řekl Stanwood rychle tichým hlasem.

„To tedy ne," odpověděl Karper. „Jestli jste v bryndě, je to vaše věc."

Stanwood se nenápadně rozhlédl. „Když jsem vám prozradil, kde se skrývá šéf, nečekal jsem, že ho tam hned pojedete zavraždit... to je na můj žaludek příliš silné kafe."

Zhluboka si potáhl z cigarety, opřel se o čalounění a pak kouř vyfoukl, nenuceně a evidentně naprosto klidný.

„Jo tak to chcete hrát!" ohradil se Karper rozhořčeně. „Nu, já se do té hry nehodlám zapojit. To vám neprojde!"

„Nesnažte se mě oblafnout," řekl mu Stanwood.

„Právě jsem se chystal jít na policii," prohlásil Karper chladně.

„S čím?" zeptal se Stanwood.

„Jestli to chcete opravdu vědět, nechal jsem vás nějakou dobu sledovat. Roztáčel jste to ve velkém stylu - v hodně velkém. Spoustu toho můžu dokázat. Chybělo vám asi sedmnáct tisíc babek. Chtěl jste zachránit, co se dalo, ale když jste to riskl naposledy, nevyšlo vám to. Pressman na to přišel. Chystal se obrátit na okresního prokurátora. Chtěl jste ho uklidit z cesty."

Stanwoodův úsměv byl mrazivý. „Prodal jsem vám tu informaci z vašeho popudu. Několik hodin poté, co jsem vám prozradil, že je Reedley Pressman, byl mrtev."

„Mám alibi, kdybyste to chtěl zkoušet."

„Na kdy?"

„Na kdykoliv to bude nutné. Co jste dělal vy potom, co jsme se rozešli?"

„Poslyšte, takhle se nikam nedostaneme," řekl Stanwood. „Řeknu vám, co uděláte. Až se mě policie bude vyptávat na ty chybějící peníze, řeknu jim, že Pressman a vy jste spolupracovali na nějakých tajných obchodních záležitostech, Pressman zaplatil všechny výdaje předem, ale nechtěl, aby se to objevilo v účetních knihách, takže mě požádal, abych vyzvedl hotovost, která představovala váš podíl, a použil ji k uhrazení vaší poloviny společných výdajů s tím, že vy mi tu částku vrátíte v hotovosti a já ji vrátím do podnikových peněz, čímž pokryju předchozí výběr."

„Za co?"

„Za váš podíl na provozních výdajích v jistých dolech."

„Vy jste se zbláznil!"

„Jak myslíte. Ale pamatujte na dvě věci: ta první je, že byste tak získal poloviční podíl na výnosných investicích - a ta druhá, že jestli půjdu já za mříže za zpronevěru, vy tam půjdete za vraždu."

Karper na Stanwooda hleděl s chladným hněvem. „Půjdu na policii a všechno vysvětlím. Řeknu jim, že..."

„Ze jste si potají vyjel do Petrie hned poté, co jsme se v den vraždy rozešli," řekl Stanwood.

Na Karperovi bylo vidět, že ho to konstatování vyvedlo z míry.

Stanwood pokračoval: „Myslel jste, že o tom nevím, co? Jenže já..."

Karper ho přerušil. „Ta cesta měla čistě politický důvod. Chci porazit pár lidí v těchhle volbách do okresní správy, hlavně okresního prokurátora a šerifa."

Stanwood se triumfálně usmál. „Sídlo okresu je v Santa Delbarra. Vy jste jel do Petrie. Jel jste tam, protože..."

„Pomalu, Stanwoode," řekl Karper náhle. „Někdo přichází do sousedního boxu."

Chvíli byli zticha a oba si prohlíželi starého muže v obnošených, ošoupaných šatech, který se usadil za stolkem v boxu přes uličku, rozložil si před sebou sportovní rubriku novin a začal si nervózně čmárat tužkou poznámky na okraj novin.

„Nic se neděje. Jen nějakej dědek, co se vyžívá v sázení na koníčky."

Karper, který si dědu Wigginse nenápadně prohlížel, namítl: „Já si tím nejsem až tak jistý... Ten má do kapsy hluboko. Nemůžeme si dovolit být spolu viděni na veřejnosti."

„Na stranu druhou," podotkl Stanwood tiše, „je to jediný způsob, jak si můžeme dovolit být spolu viděni."

„Nejspíš si myslíte, že pro vás bude nejlepší obranou vyprovokovat mě k nějaké nepředloženosti a pak to na mě hodit," usoudil Karper.

„Mě neoblafnete," řekl Stanwood. „Přesně o to se snažíte vy, ale já vám říkám, že vám to neprojde. Teď vám něco povím a vy se nad tím zamyslete. Před půl hodinou mi telefonoval Frank Duryea, okresní prokurátor ze Santa Delbarra, a požádal mě, abych za ním dnes večer přijel. Chce se dozvědět jisté věci o Pressmanových společnících."

Karper se zamračil.

Číšník jim přinesl drinky. Karper za ně zaplatil. Když číšník odešel, nadnesl Karper smířlivým hlasem: „Chovejme se v téhle věci rozumně, Stanwoode. Možná se oba mýlíme. Určitě si pamatujete, jak jste říkal, že byste to mohl dát do pořádku, kdyby se Pressman tenkrát odpoledne

neukázal. No a já jsem myslel, že jste podnikl kroky proto, aby se tak nestalo. Možná to byla chyba. Doufám, že ano.“

„To rozhodně,“ řekl Stanwood úsečně. „Ale další už raději nedělejte.“

Karper si vytáhl z kapsy doutník a vrhl rychlý pohled přes uličku, kde děda Wiggins koumal nad koníčky. „Myslím, že mi rozumíte, Stanwoode. Nemám nejmenší tušení, co se Pressmanovi stalo, a začínám si myslet, že vy taky ne. Mrzí mě, že jsem řekl to, co jsem řekl - a byl bych velice nerad, kdybyste se před okresním prokurátorem zmínil o něčem, co by mě do toho zatáhlo. Podívejte, proč bychom se v téhle věci nedohodli?“

„Jak?“

„Vy z toho vynecháte mě a já z toho vynechám vás.“

„Platí.“

Pohled v Karperových očích byl chladný a neochvějný. „Tak si na to připijeme,“ prohlásil a zvedl sklenici.

O patnáct minut později naškrábal děda Wiggins v pobočce Western Union spěšný telegram Frankovi Duryeovi, okresnímu prokurátorovi okresu Santa Delbarra, Santa Delbarra, Kalifornie.

SLEDUJU JISTEHO CHLAPKA. MYSLIM ZE SEM KAP NA TO PRAVY. JESTLI BUDES NWKOHO VYSLYCHAT V LOS ANGELES DEJ MI VEDET KDE A KDY SE MUZEME SEJIT. MYSLIM ZE TI MUZU FAKTICKY POMOCT S RESENIM. ADRESA VE WESTERN UNION.

DEDA

Kapitola 17

Pelly Baxter byl řádně stižen zármutkem, jak se sluší na starého přítele rodiny.

Pro sluhu měl připraven přesně ten správný pozdrav, demokratický, takřka osobní přístup, jaký si žádala všesrovnávající přítomnost smutku.

„Dobré odpoledne, Arthure. Je to strašné, že ano?“

„Ano, pane Baxtere.“

„Dokážu si představit, jak vám asi je, Arthure.“

„Děkuji vám, pane.“

„Byl jste u něj několik let, že ano?“

„Čtyři, pane.“

„Byl to skvělý muž, Arthure. Bude nám scházet.“

„Ano, pane.“

„Pro paní Pressmanovou to musel být strašný šok.“

„Ano, pane, byl. Skoro vůbec nejí.“

„Zeptejte se jí, jestli by mne chtěla na pár minut vidět nebo by byla raději ponechána o samotě. V tom druhém případě se jí zeptejte, Arthure, zda pro ni mohu něco udělat, cokoliv.“

„Ano, pane. Je nahoře. Počkejte, prosím, v knihovně, pane, a já jí půjdu říct, že jste tady.“

Pelly Baxter prošel přes přijímací halu a vstoupil do prostorné knihovny.

V místnosti bylo ticho jak na hřbitově. Knihy na policích vypadaly, jako by je živoucí vetřelec naplňoval záští, jako náhrobní kameny v měsíčním světle. Místnost byla částečně zatemněná zataženými závěsy, ztěžklými ponurým tichem.

Baxter prošel k místu, kde pronikal napůl zataženým závěsem paprsek slunečního světla, a vyhlédl ven na dobře udržovaný trávník, z kterého tu a tam roztroušeny vyrůstaly keře a vysoké stromy, vrhající stín. Musel vynaložit značné úsilí na to, aby nepřecházel po místnosti sem a tam.

Po krátké chvíli tichého rozjímání se otočil zády k pochmurnému prostoru knihovny, právě když mu sluha, který vstoupil do místnosti, oznámil: „Paní Pressmanová vás přijme ve svém obývacím pokoji nahoře... Tudy, prosím.“

Sluha ho odvedl nahoru po schodech a chodbou do útulného, ženského obývacího pokoje, plného slunečního světla, proudícího dovnitř prosklenými dveřmi vedoucími na malý balkon. Na druhém konci obývacího pokoje zahlédl Baxter otevřenými dveřmi ložnici.

Sophie Pressmanová byla ve střehu jako fotbalový trenér v předvečer velkého utkání. V přítomnosti sluhy však vypadala stejně podivně utlumená jako ta obrovská knihovna.

„Dobrý den, Pelly,“ řekla bez nadšení. „Je od vás hezké, že jste přišel... Žádná slova už ničemu nepomohou, ale vědomí, že mi lidé chtějí pomoci, je pro mě velkou útěchou.“

Ukázala rukou na hromádku telegramů na stole. „V minulosti jsem musela sama posílat soustrastné telegramy a vždycky, když jsem tápavě hledala slova, která by vyjádřila mé pocity, uvědomovala jsem si, jak jsou všechna slova strašně zbytečná. Teď si však uvědomuji, že nepomáhá to, co přátelé říkají, ale už jen skutečnost, že se snaží to říci... Posaďte se, Pelly. Řeknu Arthurovi, ať vám přinese skotskou se sodou.“

„Ne, díky,“ řekl Pelly. „Přišel jsem jen na chvíli, abych vám vyjádřil soustrast a zeptal se, jestli je něco - cokoliv - co bych pro vás mohl udělat.“

„Ne, Pelly, nic. Díky. Vím, že s vámi mohu počítat... To je všechno, Arthure.“

Sluha tiše zavřel dveře.

V místnosti bylo chvíli ticho; pak se Pelly k Sophii Pressmanové přisunul blíž. „Máš to?“ zeptal se.

„Ano.“

„Na bezpečném místě?“

„Ano.“

„Tomu sluhovi bych moc nedůvěřoval.“

„To taky nedělám.“

„Jak jsi to získala?“

„Zašla jsem do Ralphovy kanceláře a řekla jeho sekretářce, že vezmu poštu domů, aby si ji Ralph mohl vzít, až se vrátí.“

„Co říkala?“

„Byla celá rozpačitá, ale moc s tím dělat nemohla. Přece si nemohla stoupnout a prohlásit, Myslím, že by se to vašemu manželovi nelíbilo, paní Pressmanová‘.“

„To sotva,“ zazubil se Baxter.

„Vůbec se jí do toho nechtělo,“ řekla paní Pressmanová a pak nekompromisně dodala: „Bude mi potěšením, až tu holku propustím.“

„Myslíš, že věděla, co je uvnitř...?“

„Ovšemže věděla, co je uvnitř,“ řekla paní Pressmanová. „Otevřela ten dopis. Bohudík neotevřela obálku s fotografiemi.“

„A i když to věděla, tak ti ho vydala?“ zeptal se Baxter nevěřícně.

„Kdepak. Vydala mi zbytek pošty. Tohle uložila pečlivě stranou do zásuvky ve svém psacím stole. Když jsem z kanceláře odcházela, poslala jsem ji něco vyřídit a pak se tam vrátila - tvrdila jsem, že jsem tam zapomněla rukavice - a otevřela jsem zásuvku jejího stolu. Bylo to tam.“

„Četla ten dopis?“

„Nepochybně.“

„To je poněkud - nebezpečné.“

„Neříkám, že ne. Ale bylo by mnohem nebezpečnější nechat ten dopis v kanceláři.“

„Co když ta detektivní kancelář vyhotoví kopii zprávy?“

Usmála se. „Tu detektivní kancelář vede realista. Kdyby Ralph žil, byl by mu zaplatil. Za této situace mu zaplatím já. Myslím, že se sám přesvědčíš, že v té detektivní kanceláři budou velmi, velmi diskrétní.“

„A ta sekretářka?“

Pohlédla mu zpříma do očí. „Tu budeme muset umlčet.“

„Jak?“

„To zatím nevím.“

Baxter zašátral po cigaretě, aby se vyhnul jejímu upřenému pohledu. „Chceš taky, Sophie?“

„Ano.“

Podal jí cigaretu, škrtl sirkou a zastřel své oči obláčkem bleděmodrého kouře.

„Netušila jsem, že - že zajdeš tak daleko, Pelly,“ řekla Sophie Pressmanová.

„Jak to myslíš?“

„Musím to rozebírat?“

Pelly Baxter chvíli mlčky kouřil a pak prohlásil: „Vyjasněme si to, Sophie.“

„Já myslím, že nemusíme. O téhle záležitosti je nebezpečné mluvit.“

Baxter jako by ji neslyšel. „Jsi mimořádná, úchvatná žena,“ řekl zamyšleně. „Je v tobě něco, co muže fascinuje. Napadá mě, jestli to není tím, že se u tebe záchvaty vzplanutí střídají s tak naprosto chladnou netečností.“

„Snažíš se mě psychoanalyzovat?“ zeptala se.

„Ne,“ řekl. „Sebe.“

„Hned jsem myslela, že se to brzy stočí na tebe,“ zkonstatovala. „Ale pokračuj.“

„Pro tebe,“ řekl Pelly, který teď pečlivě volil slova, „bych udělal skoro cokoliv - ale tohle ne.“

„Co ne?“

„Ne to, co - víš přece dobře, co se stalo Ralphovi.“

Podívala se mu upřeně do očí. „Nemusíš se mi k tomu přiznávat, jestli nechceš, Pelly, ale snažme se jeden druhého neklamat.“

„Dobrá, buďme upřímní,“ souhlasil Baxter. „Nevěděl jsem, že pro něj pracovali detektivové. Nevěděl jsem nic o těch fotkách ani o té zprávě, dokud jsi mi to neřekla do telefonu. V tu dobu jsem neměl ani tušení, kde by mohl Ralph být. Co se mě týkalo, Petrie byla jenom malá tečka na mapě... Nikdy v životě jsem nepocítil takovou bezradnost, zvlášť když jsem si uvědomil, že ty to nenecháš jen tak být, že máš v úmyslu něco s tím udělat. Jenže ses mi nesvěřila.

Teprve když jsem se dozvěděl, co se stalo, mi došlo - nu, když se na to snažím dívat z tvého hlediska, asi to byla čistě sebeobrana. Tvůj život, tvoje štěstí, pověst, všechno, co pro tebe něco znamená, bylo v sázce. A tak jsi...“

„Okamžik, Pelly,“ přerušila ho, aniž by pozvedla hlas. „Snažíš se mi tím říct, že jsem to udělala já?“

„Snažím se ti říct,“ odpověděl a volil přitom pečlivě slova, „že dokážu pochopit, co tě v tu chvíli mohlo přimět k tomu, že jsi podnikla tu akci, jakou jsi podnikla, a mé city k tobě se tím nijak nezmenšují.“

„Proč to děláš, Pelly?“

„Dělám co?“

„Snažíš se z toho vykroutit a hodit to na mě?“

Na chvíli ucukl pohledem, ale hned se k ní zase vrátil. „Podívej se na mě, Sophie. Nechceš snad náhodou - ani to nemohu vyslovit. Zní to tak hrozně surově.“

„Jen mi to pověz, Pelly.“

„Hledáš obětního beránka? Myslela sis, že kdyby se něco zvrtlo, už bych tě - moje láska k tobě by... víš, jak to myslím.“

„Pelly, drahoušku, jsme oba moderní. Doufám, že jsme realisté i přes to, že oba známe hodnotu romantiky. Budu k tobě naprosto upřímná. Vím, že jsi zabil mého manžela. Z mé strany se tím ale nic nemění. Po pravdě řečeno si myslím, že to bylo jediné, co se dalo dělat, ale není rozhodně nutné, abys mi v téhle věci lhal...“

„Už jsem ti řekl, že to taky nedělám,“ odsekl Baxter.

Úsměvem tiše popřela jeho tvrzení.

Baxter vstal. „Osobně si myslím,“ prohlásil a poněkud přitom zvedl hlas, „že jsi zašla příliš daleko - sakra moc daleko. Určitě by se našel nějaký jiný způsob, jak to vyřešit, ale...“

„Pelly,“ prohlásila s chladnou rozhodností, „jestli si myslíš, že je něco v nepořádku a snažíš se mě k něčemu dostrkat...“

„Přesně to, mám dojem, se snažíš udělat ty!“

Oči měla chladné a tvrdé. „Tuhle tvoji stránku jsem dosud neznala, drahoušku Pelly.“

Pelly byl příliš vzdálen tomu, aby dbal na vnější zdání. „Nezkoušej to na mě, kočičko, nebo uvidíš ještě mnohem víc toho, cos o mně neznala. To si tedy nemysli, že za tebe hodlám odskákat vraždu.“

Stáli teď proti sobě; v obličeji Pellyho Baxtera se zračil hněv a také trochu strach. Sophie Pressmanová byla chladná, odhodlaná a velmi sebejistá.

„Víš, Pelly,“ řekla po chvíli, „mohla bych poskytnout důkaz -když budu muset.“

„Sophie, copak ses úplně zbláznila?“

„To si nemyslím, drahoušku.“

„Bohužel to tak zní.“

„Víš, policisté se tu včera večer zastavili a položili mi pár otázek,“ řekla.

„Například kde jsi byla v době vraždy?“

„Nebuď blázínek, drahoušku. Nic takového. Jsem přece truchlící vdova. Chtěli se jen zeptat, zda bych mohla vnést trochu světla do toho, co se stalo. Jestli prý byl nějaký důvod proto, aby Ralph spáchal sebevraždu?“

„Co jsi jim řekla?“

„Řekla jsem jim, že o žádném nevím, že jeho rodinný život byl šťastný a finanční záležitosti se vyvíjely velmi uspokojivě.“

„Co ještě?“

„Ukázali mi revolver a zeptali se, zda bych ho mohla identifikovat, zda si myslím, že je to Ralphův revolver.“

„Cos jim odpověděla?“

„Že o jeho revolverech nevím vůbec nic, že mi střelné zbraně odjakživa naháněly strach a nikdy jsem s nimi neměla nic společného.“

„A co dál?“

„Neřekla jsem jim, že ty jsi prakticky sběratel zbraní a ten revolver byl tvůj.“

„Můj, Sophie?“

„Ano, drahý.“

„Ty jsi blázen.“

„Ne,“ řekla. „Je to tvůj revolver, Pelly. Velký revolver s hodně dlouhou hlavní. Myslím, že říkali buď sedm palců nebo sedm a půl, už jsem to zapomněla, a u kraje pažby byl v jednom rohu kousek uštípnutého dřeva... Vzpomínáš si, jak jsi mi ukazoval svou sbírku a...“

„Proboha svatého!“

„Copak?“ zeptala se tiše.

„Ježíši Kriste, úplně jsem na to zapomněl,“ vykřikl Pelly poděšeně.

„Na co jsi zapomněl, drahoušku?“

„Že si ho ode mě Ralph asi před měsícem půjčil. Pamatuješ, jak si chtěl vyrazit na srnce? Říkal, že si chce vzít revolver. Tak jsem mu ho půjčil a on už mi ho nevrátil.“

„Kéž bys mi o tom řekl dopředu. Mohla jsem těm policistům říct, že je to revolver, který si můj manžel vzal s sebou na loveckou výpravu. Ale tys mi to neřekl... Tak to dopadá, když se mi nesvěřuješ.“

„Já že se ti nesvěřuju!“ vykřikl. „Věděla jsi, že má ten revolver. Věděla jsi, že byl můj. Jela jsi za ním do Petrie, zabila jsi ho s ním a... a...“

„Nedělej to, drahoušku,“ řekla. „To ti nepomůže, když se budeš snažit hodit vinu na mě. Já ti to totiž nehodlám dovolit, víš, a ty budeš v moc těžké situaci. Můžou na tebe podle toho revolveru přijít? Myslím podle výrobního čísla?“

Klesl do křesla, lokty si opřel o kolena, hlavu položil do dlaní a zíral vyděšeně na podlahu. „Nevím,“ řekl a po chvíli dodal: „Asi ne. Koupil jsem ho před několika lety na jednom turistickém ranči v Montaně.“

„Tos provedl velice dobře, Pelly. Měl jsi to předem nazkoušené?“

„Co?“

„To číslo, které chceš předvést policii. Už si ho nemusíš zkoušet. Jsi dokonalý, drahoušku, naprosto dokonalý. Jen to nepře-žeň, nebo to bude vypadat strojeně.“

„Mohlo mě napadnout, že to skončí nějak takhle, když jsem si s tebou začínal. Jsi tak zatraceně chladnokrevná... Nejspíš jsi chtěla jeho pojistku a nesnesla jsi pomyšlení, že by všichni věděli o rozvodu... Ba ne, to by ti až tolik nevadilo. Jde o to, že bys přitom mohla přijít o všechen majetek. Před pěti lety jsi mu rozbila manželství; udělala jsi to setsakra chytře. Vědělas moc dobře, o co ti jde, a teď si začínám myslet, že...“

„Drahoušku, nechceš, abych požádala Arthura, aby ti přinesl skotskou se sodou?“

„Buď zticha,“ okřikl ji. „Toho zatraceného sluhu drž odtud dál. Myslím, že ten čmuchal má beztak podezření.“

Následovalo opět ticho. Pak se ozvala paní Pressmanová: „Já přece policii samozřejmě neřeknu, že je to tvůj revolver... pokud mě k tomu nedoženeš.“

Baxter na to neřekl nic.

Paní Pressmanová začala otevírat telegramy nožíkem na papír.

„Ti lidé jsou tak pozorní, tak ohleduplní,“ řekla. „Někteří poslali moc hezký telegram.“

„Je to všechno tak příšerně chladnokrevné a zbytečné, Sophie,“ řekl Pelly po chvíli.

„Jako co?“

„Abys to na mě sváděla. Kdyby přišlo na věc, ty z toho vyvázneš snadno. Ženě s tvou povahou a krásou vždycky projde nějaké to zastřelení manžela. Prostě se zapletl se sekretářkou, a když jsi na to přišla, vysmál se ti a zeptal se, co s tím hodláš dělat.“

Pozorně si ho prohlížela. „Pokračuj, Pelly.“

„To je vlastně všechno. Objevila jsi ho v jeho tajném hnízdečku lásky poblíž Petrie. Jela jsi tam proto, žes ho chtěla požádat, aby se té ženy vzdal a vrátil se domů. On se ti vysmál. Na židli ležel otevřený jeho kufr a v něm byl revolver. Chtěla jsi ho postrašit, tak jsi ho popadla. On po tobě skočil a snažil se ti ho vykroutit z ruky. Měla jsi prst zaklesnutý na spoušti. Vykřikla jsi, že tě to bolí, a snažila ses ruku uvolnit z jeho sevření. Pak jsi uslyšela strašný rachot - a vzápětí ti ležel

mrtvý u nohou. Milovala jsi ho, takže ses vrhla na jeho nehybné tělo, prosila ho plačky, aby otevřel oči, aby na tebe promluvil... Pak sis uvědomila, že je mrtvý. Po chvíli, která ti připadala dlouhá jako několik hodin, jsi jeho kufr zavřela, vzala s sebou a jela domů.“

Malou chvíli o tom uvažovala. „Máš dobrou fantazii, Pelly.“

„Je to pravda. Zprostí tě viny.“

„Copak někdy neposílají ženy do ženské věznice v Tehachapi - na doživotí?“

„Tebe tam nepošlou. Zprostí tě viny a budou tě chtít zlíbat.“

„Ne, drahoušku,“ řekla. „Nic z toho nechci. Pro tebe bych to neudělala. Tak moc tě nemiluju. Tvoje horlivá snaha zachránit si svou vlastní vzácnou kůži se mnou cosi udělala. Kdybys mě opravdu miloval, tak bys odpřísáhl, žes to udělal, abys mě zachránil před odsouzením. Ne, drahoušku Pelly, rozhodně ne. Nic z toho nechci.“

Pelly si znovu stoupl. .,Nech mě to promyslet. Něco se s tím musí udělat.“

Vzhlédla k němu a usmála se. „A nezapomeň na tu mrsku mazanou, Ralphovu sekretářku s achátovýma očima. Víš, když tak přemýšlím nad tím, co jsi o ní a o Ralphovi právě říkal, začínám si myslet, že o ni docela možná jevil zájem. Však už ji tam dlouho nenechám. Ralph byl moc vnímavý člověk, víš.“

„Co si policie myslí o tom, v kolik hodin byla ta vražda spáchána?“ zeptal se Baxter.

Usmála se. „Zformuloval jsi tu otázku velice šikovně. Co si policie myslí o tom, kdy byla vražda spáchána... Tak moment... Pokud si vzpomínám, bylo to prý nějak večer. Petrolejka hořela. Lékař, který prováděl pitvu, říká, že k tomu došlo někdy mezi čtvrtou hodinou odpoledne a jedenáctou večer. Netroufá si určit tu dobu přesněji.“

Pelly zamířil ke dveřím. „Uvidím, jestli na něco přijdu,“ sliboval bez nadšení. „Je to choulostivá záležitost. Chci, abys mě podpořila ve všem, co budu tvrdit.“

„Zajisté - ale nezapomeň mi vždycky sdělit, co to bude... A neodcházej bez políbení, drahoušku. Víš, jsi teď jediný, na koho se můžu obrátit. Bude sice trvat rok, než si mě budeš moci vzít, aniž by to vyvolalo komentáře, ale nerada bych měla pocit, že tvá láska ochládá. To by pak nešlo. Ne, mám-li být ochotna odpustit ti - však ty víš, co jsi udělal.“

Baxter dlouho chvíli stál bez hnutí, obrácen čelem k ní. Potom k ní přišel, objal ji a políbil a téměř od ní odskočil, jako by v tom objetí bylo něco odpudivého.

Zasmála se koketním, hrdelním smíchem. „Ještě jsi s tím divadýlkem nepřestal, Pelly? No tak, drahoušku, dej do toho polibku víc žáru, víc vášně. Polib mě něžně. Ať se tvé rty přitisknou k mým, jako bys nesnesl pomyšlení na to, že mne máš opustit... Teď už mne nikdy neopustíš, drahý. Budeš mi oddaný, dokud... dokud tě budu chtít.“

Kapitola 18

Dívka u telegrafní přepážky se srdečně usmála. „Ano, máme pro vás telegram, pane Wigginsi. Okamžik... tady je to.“

Děda odlepil chlopeň‘čerstvě zalepené obálky a vytáhl z ní složený list žlutého papíru, na kterém byla přilepena papírová páska se strojem psanými slovy. Zpráva zněla takto:

V POLICEJNICH ZALEZITOSTECH PLATI ROZSAHLY SYSTEM SPOLUPRACE STOP KDYZ POTREBUJEME VYRDIT COKOLIV V LOS ANGELES KONTAKTUJEME POLICEJNIHO VELITELE VE VECECH TYKAJICICH SE MESTA NEBO SERIFA VE VECECH OKRESU, NEKDY ZADAME O SPOLUPRACI OBA STOP POKAZDE KDYZ OKRES SANTA DELBARRA POCITUJE NUTNOST SPOLUPRACE S LOS ANGELES POZADA PRISLUSNE ORGANY STOP NERAD HATIM VASE USILI KTERE SICE MUZE BYT CHYTRE ALE JE STALE AMATERSKE STOP PRO VYJASNENI SITUACE BUDE NEJLEPSI KDYZ OMEZITE SVOU CINNOST NA CTENI DETEKTIVNICH PRIBEHU V NEJNOVEJSICH CASOPISECH STOP NECHAL JSTE SVUJ PRIVES ZAPARKOVANY NA ME PRIJEZDOVE CESTE V TAKOVÉ POLOZE ZE NEMUZU VYJET Z GARAZE KDYZ HO NEODSUNU A NEMUZU HO ODSUNOUT BEZ POSKOZENI ZAVESU NA PRIVESU STOP MILRED POSILA SRDECNE POZDRAVY S UCTOU VAS

FRANKDURYEA

Kapitola 19

Když si Harvey Stanwood pátravě prohlížel Evu Raymondovou přes stolek v baru, držel v ruce složené noviny. „Byl jsem hlupák," prohlásil.

Zívla. „Vypadáš, že tě něco naštvalo. Pamatuj, že jsem ještě nesnídala. Zrovna jsem vstala."

„Nejspíš jsi ještě nečetla noviny?"

„Ne, noviny já nečtu... Proč jsi včera večer nezavolal, miláčku?"

Vyčítavě na ni pohlédl. „Včera večer jsi jela do Petrie."

Ve způsobu, jakým zvedla obočí, byla zřetelná malátná nuda.

„Petrie," zopakovala to slovo, jako by se pokoušela vybavit si, co znamená. „Ach ano, už si vzpomínám. To je to místo, jak jsi říkal, že tam mají ten rozruch kolem ropy."

„Jela jsi do Petrie," opakoval, „navštívit Ralpha Pressmana. Chtěla ses za mě přimluvit - a možná si taky sama ukrojit kus dortu... Koneckonců, když Pressman se svou manželkou skončil, mohla tu být jistá šance."

„Harvey, drahoušku, o čem to mluvíš?"

„Však ty víš, o čem mluvím."

„Není ti dobře?"

„Kde je ta pudřenka, kterou jsem ti dal?" zeptal se. „Ta s vyrytými iniciálami?"

Otevřela kabelku, nahlédla do ní a zamračila se, jako by byla zmatená. „Už si vzpomínám," řekla náhle. „Dala jsem ji přece tobě předevčírem večer, když jsme tančili. Strčil sis ji do kapsy saka... vrať mi ji, zlato."

Natáhla ruku přes stůl.

„To nepůjde," řekl Stanwood.

„Jak to myslíš?"

Rozevřel noviny, složil je druhou stranou nahoru a přistrčil jí je přes stůl.

Nad fotografií ženské pudřenky s prasklým zrcátkem a vyrytými iniciálami „E. R." se skvěl nadpis „ŽENSKÁ PUDŘENKA NALEZENÁ POLICIÍ NA VERANDĚ ZAVRAŽDĚNÉHO MUŽE".

„Harvey," vykřikla napůl šeptem, se zatajeným dechem. „Co se stalo?"

„Pressman byl zavražděn. Tvoji pudřenku našli na verandě... Snad aby sis to raději přečetla."

Popadla noviny a pustila se horlivě do čtení článku, uvedeného titulkem „OBĚŤ VRAŽEDNÉHO ÚTOKU IDENTIFIKOVÁNA JAKO LOSANGELESKÝ OBCHODNÍK".

Když dočetla, vzhlédla k němu očima, v nichž se mísila hrůza s úžasem. „Harvey, tos udělal ty?"

„Neblázni."

„Musel jsi. Dal sis mou pudřenku k sobě do kapsy předevčírem večer a..."

„Tu pudřenku jsem ti vrátil hned, jak jsme se posadili ke stolu."

„Na to si nevzpomínám."

„Dal jsem ti ji do kabelky."

„Neviděla jsem to."

„Já ano."

„Tak dobře, drahoušku," řekla zdrženlivě. „Tuhle věc ti dosvědčím. Jenže kam mě to může nakonec dovést?"

„Na přední verandu té chajdy v okrese Santa Delbarra," odsekl.

Zavrtěla hlavou.

Stanwood si položil lokty na stůl. „Tak poslyš, kočičko, mě neoblafneš. Řekl jsem ti, že mezi Pressmanem a jeho manželkou byl rozchod na spadnutí. Řekl jsem ti, že si potrpí na ženské s hezkou postavou. Řekl jsem ti, že jestli se nevrátí do kanceláře, mohl bych mít ještě šanci... Mohla jsi zabít dvě mouchy jednou ranou. Nejspíš si přitom použila ten starý , nevinný' trik. Došel ti v autě benzín. Ušla jsi půl míle a došla k jeho domu. Strašně nerada jsi ho sice rušila, ale neměl by

náhodou telefon a nemohl zavolat někomu, kdo by ti s autem pomohl? Věděla jsi skoro s jistotou, že telefon nemá, a v takovou hodinu brzy po ránu...“

Maska zdrženlivosti z ní rázem spadla. Najednou byla chladná a odměřená. „Proč říkáš brzy po ránu?“ zeptala se a při vyslovení té otázky jí na rtech skoro zajiskřilo.

„Protože je to s největší pravděpodobností doba, kterou by sis pro takový fórek vybrala - moc pozdě na to, aby tě vyhodil, a moc brzy na to, aby vstal a pomohl ti s autem sám.“

Usmála se na něj. „Chceš, abych to odnesla za tebe, že ano, drahoušku?“

„Co tím chceš říct?“

„Jel jsi tam a buď ti moje pudřenka vypadla náhodou z kapsy, když jsi ho zabíjel, nebo jsi ji tam upustil schválně poté, cos ho zabil. Nejspíš jsi počítal s tím, že bych ten případ mohla vyhrát, když budu tvrdit, že jsem to udělala v sebeobraně.“

„Ty jsi blázen, holka. Úplně ses zcvokla.“

„No dobrá,“ řekla. „Udělám to.“

„Uděláš co?“

„Řeknu, že jsem tam byla, abych tě kryla.“ „Ale tys tam přece opravdu byla!“ „Samozřejmě, drahý.“

„Ale okresnímu prokurátorovi to neříkej, krucinál.“ „Proč? Já myslela, že přesně to chceš.“ „Evo! Poslouchej mě přece! Byla jsi tam, nebo ne?“ „Byla jsem tam, samozřejmě - když ti to pomůže, drahý.“ Stanwood si povzdychl. „Kruci práce!“ ulevil si. Eva Raymondová vzhlédla a uviděla číšníka, stojícího u stolu. „Přineste mi Starobylý,“ řekla ledabyle.

Kapitola 20

Právě se šeřilo, když děda Wiggins se svým automobilem zacouval opatrně až k přívěsu a s pomocí zrcátka, vynalézavě umístěného vzadu na autě, si najel závěsem až těsně k přívěsu.

Milred, oděná v kuchyňské zástěře, prošla kuchyňskými dveřmi na verandu a pochmurně na něj pohlédla.

Děda ji uviděl, až když měl auto připravené k zapojení; teprve pak vzhlédl a zazubil se: „Ahoj, Milred."

„Ahoj, dědo."

„Tak sem prej v nemilosti."

„To jsi ještě nic neslyšel."

Děda se vysoukal z auta, obešel ho a otočil pákou tak, že se přívěs naklonil do příhodné polohy a dosedl na závěs. Když měl přívěs pevně zapojený, vyšel na verandu. „Tak do toho, jen mi to pověz."

„Co ti mám povědět, dědo?"

„Jakej sem padouch, když odjedu a nechám stát přívěs naprostředku příjezdový cesty a podobně."

Zasmála se. „Máš stihomam."

„No jo, mrzí mě to. Na Frankův auťák sem jaksi nemyslel. Moc sem pospíchal a někde sem ten přívěs nechat musel."

„Až tak důležité to zas není. Frank to bez auta přežije, když máme ve městě taxíky a v pracovních záležitostech má od okresu k dispozici služební auto... Měl jsi něco k jídlu?"

„Ne."

„Tak pojď dál a posaď se. Zrovna chystám v kuchyni něco k jídlu."

„Kde je Frank?"

„U sebe v kanceláři. Má moc práce."

Děda vešel dovnitř. „Našlo by se v tomhle domě něco k pití?" zeptal se.

„Nic, o co bys mohl jevit zájem, a nesnaž se mě dnes večer lákat na nějaký svůj koktejl. Po tom včerejším se mi chtělo vrazit vidličku do svého stejku pokaždé, když svištěl kolem."

„To snad ne," protestoval děda s výrazem dobře hraného překvapení. „Dýk sem ho udělal takovej slabej. Ale hlava tě po něm ráno nebolela, že ne?"

„Ne."

„No vidíš. Je to dobrej alkohol."

„Přítomnost nebo nepřítomnost bolesti v hlavě následujícího rána není jedinou věcí v životě, dědo. Ráda občas vidím, kam jdu."

„Říkám ti, že byl slabej. Skočím si dát loka životabudiče, s koktejlem se párat nebudu... Víš jistě, že se ke mně nechceš přidat?"

„Naprosto, rozhodně, definitivně a určitě," prohlásila. „A kdyby tě to náhodou zajímalo, dnes máme k večeři sekanou."

„Mňam mňam, sekaná je žůžo," řekl děda a pak dodal podezřívavě: „Když je dobrá."

„Tahle je dobrá," řekla vzdorovitě, „a nedělej mi tu narážky, nebo s tebou zatočím."

„Dala jsi tam cibuli?"

„Spoustu cibule."

„Česnek?"

„Trochu."

„Máš česnekovou sůl?"

„Ano."

„Tak mi ji přistrč k talíři a já si to trochu vylepším," řekl děda. „Jak není v sekané spousta česneku, není to ono."

Děda vyšel dozadu na dvůr, odemkl dveře přívěsu, vstoupil na posvátnou půdu a nalil si štědrou dávku toho, čemu říkal ‚životabudič'. Když se vrátil, Milred právě nesla večeři na stůl.

Děda ochutnal sekanou, přidal česnekovou sůl, znovu ochutnal a pokýval hlavou. „Přidala jsi tam trochu šťávy, co?“

„Mhm.“

„Tak je to dobrý. Jak je sekaná suchá, je to na houby. Chutná jak piliny. Když se chystáš dělat na druhej den sekanou, dycky si nech kapku šťávy a pak ji tam přimíchej. Taky neuškodí nakrájet spoustu cibule a předem ji osmahnout. Maso už je beztak uvařený, tak nemá cenu ho kdovíjak dlouho péct, stačí jen ho trochu prohřát a nechat do něj vsáknout šťávu.“

„Správně.“

„Mohla si tam dát trochu víc česneku, mohla bejt eště lepší.“

„Frank musí s česnekem opatrně. Bývá často v kanceláři dlouho do noci... Nikdy neví, kdy ho zavolají.“

„To je pravda. Na čem dělá dnes večer? Na tom případu vraždy?“

„Mhm.“

„Mají se už čeho chytit?“ zeptal se děda, neschopen potlačit v hlase dychtivý zájem.

Zasmála se. „Dodržují prostě běžný postup. Vyslýchá nějaké svědky z Los Angeles. Požádal je, aby sem přijeli.“

„Jo tak,“ podotkl děda nezúčastněně.

„Ještě trochu sekané, dědo?“

„Klidně,“ řekl děda. „Teda uznávám, že je fakt moc dobrá. Nejspíš to bude tím, že seš do Wigginsů, když seš tak dobrá kuchařka.“

Podal jí talíř. Milred mu naložila pořádný přídavek sekané. Děda si ji posypal česnekovou solí a právě když dojídal poslední sousto z talíře, nadskočil a rukou si zakryl ústa.

„Co se děje?“ zeptala se.

„Sakrametskej zub,“ řekl děda, odsunul talíř a zvedl druhou ruku k čelisti. „Hernajs fagot, to je bolest! Už sem s tím měl dávno něco udělat! Poslední dobou mi dává pořádně zabrat. Panenko skákavá, to bolí!“

Odstrčil židli a začal poskakovat po kuchyni.

„Dej si na smotek vaty trochu Campo-Phenique a strč si to do té díry v zubě,“ poradila mu Milred.

„Nemám Campo-Phenique.“

„Já ještě trochu mám.“

Milred vyskočila, pospíchala k lékárničce v koupelně a za chvíli se vrátila s lahvičkou Campo-Phenique a kouskem vaty na aplikátoru. „Tady to máš, dědo. Ukaž, já ti to tam dám.“

„Ba ne, já sám,“ namítl děda. „Vím nejlíp, kde to je... Na to sem hrozně háklivej, aby se mi někdo šťoural v hubě, zvlášť když mě bolí zub.“

Děda si vzal smotek vaty a Campo-Phenique, šel do svého přívěsu, za malou chvíli se vrátil a podal lahvičku Milred zpátky.

„Pomohlo to trochu?“ zeptala se.

„Moc ne,“ řekl děda. „Ale počkat, vím o jedněch kapkách, který dycky zaberou. Nejspíš si je budu muset někde koupit... Vrátím se brzy, ale nemusíš na mě čekat. Zaparkuju přívěs před domem.“

„Zaparkuj na příjezdové cestě,“ řekla. „Vyjedu s Frankovým autem z garáže, až odjedeš. Necháme ho stát na ulici a ty můžeš používat příjezdovou cestu. Kdyby v noci musel někam jet, ať ho má někde, kde se k němu dostane.“

„Tak fajn,“ souhlasil děda. „Když se neobjevím, tak na mě nečekej. Pamatuj, že mám postel s sebou.“

Děda vycupital z kuchyně, pak se ozvalo bouchnutí dveří na zadní verandě, jak vzal schody vzadu jedním skokem, a o pár vteřin později už Milred slyšela zarachocení a zaburácení motoru jeho automobilu a zahlédla přívěs, projíždějící kolem kuchyňského okna.

S poklidnou odevzdaností ženy, která se už dávno přestala snažit předělávat mužskou povahu, se odebrala do chodby, zvedla sluchátko a vytočila číslo manželovy kanceláře.

„Haló,“ řekl Frank stroze a netrpělivě znějícím hlasem.

„Strašně nerada tě ruším, drahoušku,“ řekla Milred. „Tady tvoje druhá polovička. Můj dědeček z tatínkovy strany už dorazil, ale jak uslyšel, že jsi v práci, začal ho zničehonic příšerně bolet zub. Myslím, že to byla záminka, aby mohl vypadnout z domu a jet se mrknout, jestli by nějak šlo zapojit se do akce.“

Duryea se potichu zasmál. „Ten si nedá pokoj... však já mu dám co proto... Říkáš, že to nevypadá, že by mu něco doopravdy bylo?“

„Jasný případ simulantství, jestli chceš něco vědět. Hrál to docela dobře, ale trochu přeháněl.“

„Tak jo,“ řekl Duryea. „Bude ho tu čekat uvítací výbor.“

„Nevíš, kdy se dostaneš domů?“

„Ne.“

„Pracuješ?“

„Ano.“

„Svědkové?“

„Ano.“

„Miluješ mě?“

„Mhm.“

„Tak jo, budu tady, až se vrátíš.“

Milred zavěsila a s úsměvem odnesla láhev Campho-Phenique zpátky do koupelny.

Kapitola 21

V kancelářích okresního prokurátora se svítilo. Děda Wiggins vzal za kliku u vstupních dveří a zjistil, že je odemčeno. Zamířil obezřele do předkanceláře.

V soukromé kanceláři okresního prokurátora se rozezněl bzučák napojený na dveře a Frank Duryea pohotově otevřel dveře s označením SOUKROMÁ KANCELÁŘ.

„Ahoj dědo," řekl bez známky překvapení. „Jak se cítíte? Dobře?"

„Kdo, já?" zeptal se děda překvapeně. „Cejtím se dobře. Já se cejtím vždycky dobře. V životě sem nepocejtil bolest."

„Co váš zub?"

Děda vypadal najednou schlíple. „No jo, zub," řekl omluvně. „Nic moc. Trochu to pobolívá, nejspíš tam mám díru."

„Už je to lepší?"

„Ale jo... Mluvil si s Milred?"

„Ano, telefonovala mi. Dělala si o vás trochu starosti."

Dědovi se vrátila duchapřítomnost. „Je to dobrý. Sehnal sem si nějaký kapky, co na to zabíraj. Říkala, že ses tady a pracuješ, tak sem myslel, že za tebou zaskočím a zeptám se, jestli by se nenašlo něco, s čím bych ti moh pomoct."

„Nenašlo," řekl Duryea.

„Promiň, že sem nechal ten přívěs zaparkovanej na příjezdový cestě. Nevěděl sem, že máš auto v garáži. Napadlo mě, že bych se za tebou stavil a omluvil se."

„To je v pořádku," řekl Duryea a tiše se usmíval, když vyšel do přijímací kanceláře a zavřel za sebou dveře.

„Zaparkoval sem tu svou rachotinu a přívěs tady dole," řekl děda. „Myslel sem, že by ses se mnou moh svízt domů. Když jsi kvůli mně nemoh vyjet z garáže, tak že bych ti to jako vynahradil."

„Jenže já teď pracuju. Nemůžu odejít."

„Někoho tam máš?" zeptal se děda se zřejmým překvapením.

Duryea přikývl.

„Svědka?" zeptal se děda dychtivě.

„Dá se to tak říct."

„V tom Pressmanově případě?"

„Je to mladý muž jménem Stanwood," řekl Duryea. „Dělal Pressmanovi pokladníka a auditora. Dává mi čistě rutinní informace. Chci se dozvědět něco o Pressmanově finanční situaci."

„Aha," řekl děda a z hlasu mu zaznělo zklamání. „Já myslel, že třeba někoho podrobuješ výslechu třetího stupně."

„To se u nás nedělá," usmál se Duryea.

„Možná bych ti s něčím moh pomoct," řekl děda Wiggins. „Nepotřebuješ někoho na dělání poznámek? Jako takovýho svědka toho, co je tam řečený, pro případ, že by se ten chlapík chtěl později z něčeho vykroutit?"

„Ne," řekl Duryea s úsměvem. „Nemůžete udělat vůbec nic, jen jet domů a dělat Milred společnost."

„Milred nic nechybí. Co takhle kdybych si tu sed a čekal? Možná se něco vyvrbí."

„Na co chcete čekat?" zeptal se Duryea.

„Až budeš hotovej, vezmu tě domů."

Duryea se usmíval. „Tak dobře, dědo. Sedněte si tu a bavte se."

Děda se usadil na židli, která byla nejblíž u dveří do soukromé kanceláře. Když tam Duryea vcházel, děda se na židli předklonil. Bezostyšně natáhl krk, aby viděl, co se ve vedlejší místnosti děje. Zahlédl šerifův profil a Harveyho Stanwooda, který byl v obličeji celý bílý a tvářil se napjatě. Pak se dveře s rezolutním klapnutím zavřely.

Děda se na židli opřel, z boční kapsy saka vytáhl otlučenou dýmku, nacpal si do ní kus tabáku, škrtl zápalkou a začal bafat.

Ještě neměl zdaleka dokouřeno, když se otevřely dveře zvenčí a nějaká mladá žena, evidentně poněkud vystrašená, se ho bojácně zeptala: „Je tohle kancelář okresního prokurátora?“

„To teda je,“ řekl děda. „Pojďte dál. Jdete za okresním prokurátorem? Má zrovna nějakou práci. Ale jestli chcete, můžu mu doručit nějakej vzkaz.“

„Jsem Eva Raymondová z Los Angeles,“ řekla. „Okresní prokurátor mě požádal, abych sem dnes večer přišla.“

Dveře do soukromé kanceláře se opět otevřely. Na prahu stál Duryea a mračil se na dědu. „To vy jste stiskl bzučák na dveřích, dědo?“

Děda ukázal na protější kout kanceláře. „Zrovna sem přišla tahle mladá dáma.“

Duryea otevřel dveře ještě víc, aby viděl na Evu Raymondovou, a usmál se. „Dobrý večer. Vy jste slečna Raymondová?“

„Ano.“

„Chtěl bych vám položit několik otázek. Mohla byste chvíli počkat, slečno Raymondová?“

„Bude to trvat dlouho?“

„Myslím, že ne víc než deset nebo patnáct minut.“

„Dobrá.“

Duryea váhavě pohlédl na dědu. „Vy si mezitím můžete někam zajít, dědo. Jestli chcete, jděte se projít po městě a vraťte se řekněme za takových patnáct minut.“

„Ani ne, děkuju. Počkám tady. Nějak se mi dneska večer nechce chodit. Mám puchejř.“

„Nemusíte čekat, dědo,“ řekl Duryea. „Šerif mě odveze domů.“

„To je dobrý,“ odvětil děda. „Chvíli tu eště posedím. Beztak jedu k vám, tak co. Škoda zbytečně ojíždět gumy.“

Duryea váhal, jako by se mu ta situace ani trochu nelíbila, ale potom dospěl evidentně k rozhodnutí. „No dobrá,“ řekl, zapadl zpátky do své kanceláře a zaklapl za sebou dveře.

Děda se na dívku zazubil. „Nevadí vám ta fajfka?“ zeptal se.

„Vůbec ne.“

„Je to silnej tabák.“

„Mám tuhle tabákovou vůni ráda,“ řekla a zářivě se usmála. „Je silná - a mužná.“

Přesunula se ke stolu uprostřed místnosti, vybrala si časopis a sedla si naproti dědovi Wigginsi.

Děda si uznale prohlížel scenérii.

Prudce vzhlédla, zachytila jeho pohled a upravila si sukni.

Děda spokojeně zabafal z dýmky. „Vy ste toho Pressmana znala?“ zeptal se.

„Ne,“ řekla a dívala se mu do očí.

„To je teda divný, že vás chce okresní prokurátor vidět,“ podotkl děda.

„Taky tomu nerozumím.“

„No jo, v dnešní době jeden nikdy neví, co všecko se může stát.“

„A co máte s tím případem společného vy? Jste svědek?“

„Kdepak, spíš tak trochu vyšetřuju,“ řekl děda. „Nerad bych se samozřejmě plet do vašich věcí, ale když si člověk vo něčem popovídá s někým druhým, tak se mu to v hlavě tak jako ujasní a líp se mu pak odpovídá.“

Zamyslela se nad tím a pak se zničehonic zeptala: „Okresní prokurátor je hodně mladý, že?“

„Mhm.“

„Čekala jsem, že tu bude někdo mnohem starší.“

„Je mladý, ale přísný,“ řekl děda. „To si teda pište. Fakt přísný.“

„Kdo vlastně jste?“

„No, já sem s ním spřízněnej, něco jako vyženěnej příbuznej, dalo by se říct.“

„Příbuzný jeho manželky?“

„Ano.“

„Její otec?“

„Otec? Pche! Sem její dědeček.“

Eva Raymondová dala najevo nelíčené překvapení. „Na to nevypadáte.“

„Ani se na to necejtím,“ oznámil děda svižně. „Projel sem kus světa a zažil sem už fůru narozenin, ale starej se necejtím. Alkohol a narozeniny na mě nemaj oučinky. Některý lidi to ve velkejch dávkách špatně snášej, ale na mě to neplatí.“

Uznale na něj pohlédla. „Někteří lidé vypadají, jako by prostě nestárli. Vy jste v nejlepších letech. Chcete se s ním pozdravit, až bude hotový?“

„Chci ho odvízt domů.“

„Možná byste mi mohl říct, kdo je teď uvnitř?“

„Jo,“ řekl děda. „To bych moh.“

„Nuže?“ zeptala se.

Děda se na ni zeširoka usmál. „Třeba byste mi mohla říct, kvůli čemu chce vidět vás.“

„Proč bych měla?“

„Proč bych vám měl říkat, kdo je uvnitř?“

„Já opravdu nevím, co mi chce, ale opravdu bych se moc ráda dozvěděla, jestli - nu, jestli je tam uvnitř jeden člověk.“

„Kdo?“

Chvíli si ho pozorně prohlížela. „Harvey Stanwood,“ řekla.

„Vy Stanwooda znáte?“

„Ano.“

„Dobře ho znáte?“

„Ano.“

Děda zabafal z dýmky. „Možná vás chce vidět zrovna kvůli tomu.“

„Možná ano, ale stejně mu to k ničemu nebude. Jsem svobodná, bílá a je mi jedenadvacet. Můžu si dělat, co chci. Na to není žádný zákon, aby nemohlo mít děvče přítele a dobře se bavit.“

„Správně,“ řekl děda.

„Je tam Harvey?“

„Poďte semhle, děvenko,“ řekl děda. „Sedněte si vedle mě, aby mě nebylo slyšet ve vedlejší kanceláři.“

Přesunula se a posadila se vedle něj.

„Jo. Je tam Harvey Stanwood. A je zelenej jak sedma, esli něco chcete vědět,“ řekl děda.

Eva Raymondová se nadechla tak rychle, že to skoro vypadalo, jako by zalapala po dechu. „Tak to tam tedy rovnou jdu,“ prohlásila.

„To bych vám neradil.“

„Proč ne?“

„Skoro to vypadá, jako byste měla strach, že si to ten váš šamstr slízne,“ řekl děda. „Není důvod, proč by se o sebe ne-moh postarat sám. Přece nemá co skrejvat, že ne?“

„Ne, samozřejmě.“

„Proč si okresní prokurátor pozval jeho?“

„Nevím. To bych právě chtěla zjistit.“

„Možná z něj chce vymáčknout nějaký podrobnosti o financích a takový ty věci,“ řekl děda.

„Možná.“ Z jejího tónu bylo znát, že do té teorie nevkládá velkou důvěru.

„Jakej měl Stanwood motiv, aby ho zavraždil?“ zeptal se děda zničehonic.

Vyskočila, jako by jí strčil do výstřihu kus ledu. „O čem to, proboha, mluvíte?“

„Jen se ptám, jakej měl motiv,“ řekl děda.

„Nevím... samozřejmě žádný.“

„To je teda divný, že ho sem nechá okresní prokurátor táhnout takovou dálku až z Los Angeles,“ zahloubal se děda. „Kdyby chtěl jen nějaký běžný informace, moh si je zjistit přes losangeleský policajty.“

„Mě sem taky nechal jet celou tu dálku až z Los Angeles,“ řekla Eva Raymondová.

Děda se na ni podíval, jako by ji viděl poprvé. „To je pravda, hernajs filek,“ usoudil.

Chvíli bylo ticho a pak se zeptala: „Jaký je? Takový ten typ, co rád zastrašuje a křičí?“

„Kdepak Frank,“ řekl děda. „Ten na to jde mazaně. Omluví se vám tak, aby to bylo slyšet přes celou kancelář, že vás sem nechal jet až z Los Angeles. Položí vám pár nevinnejch otázek, a když si

budete myslet, že už to máte skoro z krku, vytasí se s nějakou záludnou. Než se nadějete, budete breptat a všelijak se v tom plácat, a jak se budete snažit vysvětlit, co ste řekla, budete se do toho zamotávat čím dál víc.“

„To se tedy mýlíte,“ řekla. „Nic takového se mi nestane, protože nemám co skrývat.“

„Ó, zajisté,“ připustil děda s poněkud příliš velkou ochotou dát se přesvědčit.

Pohlédla na své náramkové hodinky. „Ráda bych věděla, na co se asi Harveyho ptá... a taky bych ráda věděla, proč se nezeptá rovnou nás obou společně.“

„Možná chce odpověď od každýho zvlášť,“ řekl děda. „Znáte George Karpera?“

Nepohnula hlavou ani nezměnila výraz v obličeji; modrýma očima si však dědu Wigginse zevrubně prohlédla, jako by se ho pokoušela odhadnout. „Proč se ptáte?“

„Jen mě napadlo, jestli to třeba není to, na co se chtěl Frank Stanwooda zeptat.“

„Co s tím má Karper společného?“

„To bych taky rád věděl.“

„Karperův obor,“ namítla mu, „jsou dobytkářské ranče a rozparcelování půdy. Nemyslím, že by měli s panem Pressmanem něco společného.“

„Vy ho znáte?“

„Poznám ho, když ho uvidím.“

„Mluvila ste s ním někdy?“

Chvíli váhala. „Ne,“ řekla rezolutně.

„Harvey Stanwood ho zná?“

„Myslím, že ano. Něco mi o něm říkal.“

„Mluví s váma někdy Harvey o pracovních záležitostech?“

„O ničem, co by bylo důvěrné.“

„Jen tak všeobecně?“

„Přirozeně. Naše budoucnost závisí na tom, co Harvey dělá.“

„Jak to, že není na vojně?“

„Při prvním odvodu ho nevzali kvůli nějakým lehkým zdravotním potížím. Ale myslím, že si ho možná ještě zavolají a zopakují prohlídku.“

„Kdy ste se vy dva chtěli vzít?“

„Chcete toho vědět hodně, nemyslíte?“

Děda se na ni zazubil. „Mhm,“ souhlasil.

„Tak co kdybyste si zas chvíli zkusil hledět svého. Pro změnu.“

„Tak jo,“ řekl děda a čile přešel ke stolku s časopisy, začal se v nich přehrabávat a k tomu si něco sám pro sebe mumlat. Nakonec se vrátil s jedním oblíbeným týdeníkem a usadil se na své židli. „To je teda kancelář okresního prokurátora jak hrom. Ne-maj tu jedinej detektivní časopis.“

Eva Raymondová blazeovaně mlčela a děda začal číst.

Po třech nebo čtyřech minutách uvažování se Eva začala rozpačitě vrtět. „Jak to, že víte o Karperovi?“ zeptala se náhle.

„Já o něm nic nevím,“ řekl děda.

„Ale znáte jeho jméno?“

„To ano.“

„Jak to, že ho znáte? Musel jste se to dozvědět od okresního prokurátora.“

Jedinou dědovou odpovědí bylo neartikulované zamručení, které mohlo znamenat cokoliv. Věnoval svou pozornost opět časopisu.

„Řekl vám pan Duryea něco o Georgi Karperovi?“ zeptala se úsečně.

„Já myslel, že se mnou nechcete mluvit.“

„Ale na tohle bych chtěla znát odpověď.“

„Proč?“

„Protože... já... hodně to pro mě znamená.“

„Nic jinýho, na co sem se vás zeptal, na vás neudělalo velkej dojem,“ poznamenal děda lišácky. „Ale jen co sem nadnes Kar-pera, ste hned celá vedle. Copak v tom bude?“

„Vůbec nic," řekla rozhořčeně. Pohlédla ke dveřím do Duryeovy soukromé kanceláře, otevřela kabelku, vytáhla pudřenku a začala si přepudrovávat obličej.

„Vypadá jako nová," podotkl děda nenuceně.

„Je to laciná tretka. Koupila jsem ji odpoledne v jedné drogerii."

„Škoda té druhé rozbité," poznamenal děda.

Pohlédla na něj; ruka s pudřenkou jí klesla. Z očí jí čišela chladná nenávist. „Předpokládám, že narážíte na iniciály na té pudřence, kterou našla policie... To je ovšem lež."

„Jako co?" zeptal se děda.

„To, co tím naznačujete."

„Co sem nazna...?"

Dveře do Duryeovy soukromé kanceláře se prudce otevřely. Okresní prokurátor zdvořile vyprovodil Harveyho Stanwooda do předkanceláře. „Děkuji vám, pane Stanwoode," prohlásil.

Výraz na Stanwoodově obličeji vyjadřoval nepochybně překvapení, když uviděl Evu Raymondovou, která tam seděla. „Ahoj Evo! Ty jsi pro mě přijela?"

„Ahoj, miláčku. Ne. Okresní prokurátor pro mě poslal."

„Chci jí položit několik běžných otázek, pane Stanwoode," vysvětloval Duryea přívětivě.

„To je tedy překvapení!" zvolal Stanwood. „Nevěděl jsem, že je tady. Půjdu tam s tebou, Evo, a pak se do Los Angeles vrátíme spolu."

„Byl bych raději, kdybyste počkal tady," řekl Duryea zdvořile hlasem, kterým dával jasně najevo autoritu.

Stanwood se zamračil a už se chystal něco říci, ale nakonec si to rozmyslel. Jeho oči zalétly k. dědovi, hned se zas od něj odpoutaly a vzápětí se k němu vrátily, aby si ho zmateně prohlédly, jako oči člověka, který se snaží někam zařadit obličej, který už někdy někde viděl.

„Brej večír," pozdravil děda srdečně.

„Vy pojďte dál, slečno Raymondová," řekl Duryea.

„Nemohl by Harvey..." řekla Eva.

Nestačila už větu dořící; Duryea ji postrčil do kanceláře a dveře se s klapnutím zavřely.

Stanwood přešel ke stolku s časopisy a předstíral, že si vybírá něco ke čtení, přitom však na dědu ustavičně hleděl a pokradmu si ho prohlížel; bylo zřejmé, že se snaží ho nějak zařadit.

Děda ho předešel. „Vás sem už někde viděl," řekl. „A nebylo to dávno. Kde jen sme se potkali?"

Harvey Stanwood se nervózně zasmál. „Na to jsem se taky právě pokoušel přijít," přiznal.

Děda vstal a vymrštil větrem ošlehanou ruku. „Wiggins jméno mé," řekl.

„Já jsem Harvey Stanwood."

Potřásli si rukama.

„Děsná snůška čtiva," zabrblal děda. „Není tam jediná detektivka."

„Já jsem hledal finanční noviny nebo nějaké vážné čtení. Tohle je samá populární fikce."

„Přesně tak. Já osobně mám rád detektivní povídky nebo něco o koňskejch dostizích."

„Koňské dostihy," řekl Stanwood se smíchem, „jsou tak trochu mimo můj obor. Já spíš..." Hlas se mu najednou zadrhl v krku. V očích se mu objevilo užaslé poznání.

„Vypadá to, že už ste si vzpomněl," řekl děda.

„Nebyl jste dnes ráno v Los Angeles?"

„Ba jo."

„V jedné hospůdce na Grand Avenue? Studoval jste v novinách nějaké informace o koníčkách?"

„Hernajs, máte recht," vykřikl děda. „Seděl ste v boxu zrovna vedle mě. Už si vzpomínám. Byl ste tam eště s jedním chlápkem."

Harvey náhle ztratil zájem o časopisy. „Propána krále," řekl, „zapomněl jsem se okresnímu prokurátorovi zmínit o jedné věci."

„Ano?" zeptal se děda povzbudivě.

„No, svým způsobem..." řekl Harvey. „Vlastně jsem... částečně..."

Šel ke dveřím vedoucím do soukromé kanceláře a zaklepal.

Trvalo téměř třicet vteřin, než Duryea otevřel. Mračil se a z pohledu, který vrhl na dědu, bylo zřejmé, že si myslí, že klepal děda, Pak uviděl Stanwooda, stojícího u dveří.

„Jednu věc jsem vám dost dobře nevysvětlil, pane Duryeo, a rád bych to napravil," řekl Stanwood.

„Copak?" řekl Duryea v otevřených dveřích.

„Když jste se mě ptal na Karpera, zapomněl jsem na jednu věc a... další jsem úmyslně zatajil."

„Proč?" Duryea po něm tu otázku šlehl s rázností připomínající výstřel z pušky.

„Víte," řekl Stanwood, „mé postavení v téhle věci není tak zcela jasné. Jsem stále ještě povinen hájit zájmy pana Pressmana, ale existují jisté obchodní záležitosti, které v tuhle chvíli prostě nemohu odhalit."

„Jestli v tomhle případě budete bránit vyšetřování nebo budete kvůli obchodním záležitostem vypovídat nepravdivě, s největší pravděpodobností se ocitnete ve velice nezáviděníhodném postavení."

„To jsem si uvědomil," připustil Stanwood. „Když jsem se nad tím zamyslel, chci svou výpověď poopravit."

„No dobrá, v čem spočívá ta oprava?"

„Ptal jste se mě, jestli jsem Karpera někdy poslední dobou viděl, a já jsem vám řekl, že ne. Ve skutečnosti to ale bylo tak, že jsem s panem Karperem krátce hovořil o jistých obchodních záležitostech."

„Kdy?"

„Dnes."

„Jaké to byly záležitosti?"

„Ehm, myslím, že skutečně nejsem oprávněn o tom mluvit. Je to vysoce důvěrné a podle mého názoru to ani v nejmenším nevrhá světlo na situaci, kterou vyšetřujete."

„Nic, co by dalo Karperovi motiv k zavraždění Pressmana?"

„Probůh, to ne! Pan Karper rozhodně není typ člověka, jakého by si člověk dával do spojitosti s vraždou, bez ohledu na motiv."

„Obávám se," řekl Duryea, „že to budete muset nechat na mně. Od vás se chci dozvědět všeobecná fakta, mající souvislost s případem, zájmy různých osob, možnou motivaci... O čem jste s Karperem mluvili?"

„Obecně řečeno o vysoce tajných obchodních transakcích, které měl s Pressmanem."

„Jaké povahy?"

„Na oko," vysvětloval Stanwood, „byli Karper a Pressman na štíru. Ve skutečnosti ale vztah mezi nimi - mohu-li to tak říct - nebyl takový, jaký se jevil na první pohled."

„Chcete tím říct, že Karper pro Pressmana pracoval?"

„Ne tak docela, ale na některých věcech spolupracovali, měli společné jisté zájmy."

„Věděla o tom paní Pressmanová?"

„Ne. Myslím, že se pan Pressman manželce nesvěřoval - zejména ne v poslední době. Nevěděl o tom nikdo, jen Karper a já."

„A samozřejmě pan Pressman?"

„Ach ano, přirozeně."

„Povězte mi víc o těch jejich společných zájmech," nařídil mu okresní prokurátor.

„Pressman se s Karperem podělil o čtvrtinu těch práv na ropu. Nikdo o tom nevěděl. Karper Pressmana na oko nesnášel. Ve skutečnosti ale měli společný zájem na jedné čtvrtině toho ropného podniku."

Duryea si to v duchu přebral a pak řekl tak hlasitě, aby mohla Eva Raymondová slyšet každé slovo: „Nu dobrá, Stanwoode, budu k vám upřímný. Existují jisté důkazy, které naznačují, že vám v pokladně něco chybí. Další důkazy nasvědčují tomu, že se pan Pressman o té scházející částce dozvěděl a chystal se s tím něco udělat, pokud ty peníze nevrátíte. Co mi k tomu můžete říci?"

Stanwood byl jaksepatří rozhořčen. „Pane Duryeo! Obviňujete mě ze zpronevěry?"

„Zatím ne," řekl Duryea trpělivě. „Kladu vám otázky. Ale nedejte se tím zmást. Obvinění ještě může přijít - pokud na ty otázky nedostanu uspokojivou odpověď."

Z kanceláře se ozval hlas Evy Raymondové. „Já vám na tu otázku mohu dát odpověď, pane Duryeo. Ty peníze, které považujete za chybějící, byly do posledního centu složeny...“

„Počkej chvíli, Evo,“ přerušil ji Harvey, který vykročil dopředu a stoupl si do dveří. „Dovol, abych na tu otázku odpověděl sám. Obávám se, že jsou některé věci, o kterých nevíš ani ty.“

„Tak prosím, odpovězte,“ vyzval ho Duryea.

„Jelikož byly transakce mezi panem Karperem a panem Pressmanem tak vysoce tajné, finanční záležitosti se nevyřizovaly běžnými způsoby. Výdaje, které pan Pressman vynaložil jménem společného podniku, se braly z podniku bez jakéhokoliv dokladu nebo záznamu. Finanční prostředky se prostě braly fyzicky z podniku pana Pressmana.“

„A potom?“

„Potom,“ vysvětloval Stanwood, „když už částka hodně narostla, jsem se vždycky spojil s panem Karperem, řekl mu, kolik se utratilo a kolik z toho má uhradit on, a pan Karper mi tu částku předal v hotovosti. Já jsem ji vzal a uložil tak, že ani o téhle transakci uložení nikde neexistoval žádný záznam... Jinými slovy jsem jednoduše doplnil peníze, které byly z podnikové pokladny vyzvednuty bez dokladu.“

„Nanejvýš neobvyklý způsob,“ podotkl Duryea.

„Bylo to nutné pro zachování naprosté tajnosti.“

„A váš rozhovor s Karperem měl co do činění s vyrovnáváním pohledávek v účetnictví?“

„Ne,“ řekl Stanwood. „Neměl. Po pravdě řečeno to náhodou vyšlo tak, že jsem s panem Karperem probral jeho pohledávky v den, kdy pan Pressman zemřel. Nikdo z nás v tu dobu samozřejmě o jeho smrti nevěděl. Vlastně je to tak, rozumím-li tomu dobře, že k našemu vyrovnání došlo jen několik hodin před Pressmanovou smrtí.“

„Jak se to stalo?“

„Pan Karper mi dal dost vysokou částku v hotovosti. Já jsem ji použil k vyrovnání schodku, vzniklého v důsledku společných výloh.

Při tomhle způsobu vyřizování obchodních účtů, na kterém pan Pressman trval, to mohlo vypadat, že mi v pokladně chybějí peníze - v období mezi tím, kdy byly peníze vynaloženy na společné výdaje, a přijetím úhrady od Karpera - ačkoliv jsem si to uvědomil teprve teď. Chápete, pan Pressman o tom všechno věděl a chtěl, aby se to tak provádělo - jenže v případě jeho smrti - teď už vím, jak k tomu došlo, že jste byl uveden v omyl.“

„Mohl byste mi udělat seznam těch společných zájmů?“ zeptal se Duryea.

„Mohl,“ řekl Stanwood velmi zdráhavě, „ale nevidím důvod, proč bych to měl dělat.“

„Chci je mít.“

„Je mi velice líto, pane Duryeo. K tomu bych musel mít písemný souhlas od paní Pressmanové a od pana Karpera. Jistě chápete mé postavení. Jsem podřízený, zaměstnanec. Nemám absolutně žádné právo udělat na svou vlastní zodpovědnost nějaké rozhodnutí.“

„A vy jistě chápete mé postavení,“ řekl Duryea. „Jsem okresní prokurátor, vyšetřuji vraždu a vykrucování na mě neplatí.“

„Ano, chápu vaše postavení.“

„V tom případě sebou hoďte a udělejte mi seznam těch výdajů. Jestli potřebujete povolení od paní Pressmanové a od pana Karpera, tak si ho sežeňte, ale ten seznam mi vyhotovte.“

„Dobrá, pane Duryeo,“ řekl Stanwood a pak se obrátil k Evě. „Asi na tebe nebudu čekat, Evo. Jsem celý den na nohou a jsem polomrtvý únavou.“

„Raději na mě počkej,“ zavolala na něj Eva. „Už to nebude dlouho trvat, že ne, pane Duryeo?“

„To já nevím,“ řekl Duryea. „Záleží na tom, jak jste pravdomluvná,“ dodal a zavřel dveře.

Kapitola 22

Jane Gravenová vrhla na dědu Wigginse podezřívavý pohled, vyhrazený pro obchodní cestující, reportéry od novin a revizory daně z příjmu.

Děda jí na pohled odpověděl úsměvem a jiskření v jeho očích, přátelské vystupování a mírně zadumaný výraz, který byl pro něj občas tak charakteristický, obměkčil skořápku její odměřenosti.

„Chci se jen optat na jednu dvě věci ohledně pana Pressmana," řekl děda. „Jen pár otázeček."

„Je mi líto. Nemohu odpovídat na otázky, týkající se záležitostí pana Pressmana... Vy nejste od policie, že ne?"

„To ne."

„Pak se tedy obávám, že vám nemohu pomoci."

„Ne že bych jen strkal nos do cizejch věcí pro nic za nic," vysvětloval děda. „Sem do toho takříkajíc zainteresovanej."

„Co přesně byste se chtěl dozvědět?"

„Jak dlouho byl ženatej?" zeptal se děda.

„Asi pět let."

„Hmmm... manželka je od něj mladší?"

„Ano."

„O jak moc?"

„O hodně."

„Vycházeli spolu dobře, jo?"

Klenutá obočí Jane Gravenové se zřetelně nadzvedla. „Co prosím?"

„Jen bych rád věděl, jestli spolu vycházeli," řekl děda.

„Obávám se, pane - „

„Wiggins."

„Obávám se, pane Wigginsi, že vám nemohu nijak pomoci. Budete se muset zeptat paní Pressmanové, jestli se chcete dozvědět cokoliv o jejích rodinných záležitostech. Já jsem pouze sekretářka pana Pressmana."

„Jak dlouho měl tu chajdu v Petrie?"

„Na tuhle otázku vám odpovědět nemohu. Pan Pressman nepovažoval za vhodné se mi svěřovat. Dával mi pouze instrukce ohledně věcí, které chtěl vyřídit."

„Povězte mi něco o Pressmanovi. Byl někdy chudej a bydlel v chajdě?"

„Byl několik let prospektorem - než narazil na ropu."

„Hned sem si to myslel. Když sem viděl, jak si v tý chajdě dobře ved - vsadím se, že se mu občas zastesklo po starejch mládeneckejch časech a chtěl bejt někde sám."

Neříkala nic.

„A co Stanwood?" zeptal se děda.

„Co máte na mysli?"

„Co dělá? Kde má svou kancelář?"

Usmála se a pokynula k otevřeným dveřím. „Támhle je jeho kancelář. Není právě přítomen. Je podnikový účetní a auditor."

Dědovi zajiskřilo v očích přátelské srozumění. „No, možná byste mi o Stanwoodovi mohla něco málo povědět."

„Proč bych měla?"

„Já bych na to šel z druhý strany," opáčil děda. „Proč byste neměla?"

„Proč vás to vlastně zajímá?"

„Tak víte co," řekl děda, „já vám to povím. Moje vnučka se provdala za okresního prokurátora v okrese Santa Delbarra a já se tomu klukovi snažím trošku píchnout."

„Ví o tom?" zeptala se Jane Gravenová, jejíž oči se poněkud obměkčily.

Děda se na chvíli odmlčel, aby našel ta správná slova k popsání situace v Santa Delbarra. „Ví," řekl, „ale neoceňuje to."

Jane Gravenová se při pohledu na truchlivý výraz ve stařík ově obličeji rozesmála. Když pak uviděla, že se ten výraz začíná měnit, objevil se v jejích očích soucitný záblesk. „Tak proč se mu snažíte pomáhat?“ zeptala se.

„No víte, ono je to tak,“ vysvětloval děda. „Mě vždycky zajímalo vyšetřování zločinů a takový ty věci. Čet sem všecky časopisy a skoro všecky dobrý detektivky.“

„Ach tak. Už tomu...“ Odmlčela se a otočila se ke dveřím. „Dobré odpoledne, pane Baxtere.“

Pelly Baxter vrhl na dědu krátký hodnotící pohled a pak řekl Jane Gravenové: „Rád bych s vámi na chvíli mluvil, kdyby vám to nevadilo.“

V jeho způsobech byla tichá, takřka zlověstná naléhavost, která Jane přiměla ihned vstát. „Můžeme si promluvit tady,“ řekla a ukázala k jedné z vedlejších kanceláří. „Takže to by asi bylo všechno, pane Wigginsi,“ řekla.

„To nic, já počkám,“ řekl děda nenuceně. „Já nespěchám. Rád bych s váma ještě malou chvíli mluvil.“

Pelly Baxter stál a netrpělivě čekal, až se k němu Jane připojí. Když ho odvedla do vedlejší kanceláře, Baxter za nimi rázně zavřel dveře.

Corliss Ramsayová, bušící do psacího stroje, na dědu zběžně pohlédla, opětovala úsměvem přátelský výraz v jeho očích a pokračovala v klepání.

Děda chvíli chodil po kanceláři sem a tam a pak nenuceně odkráčel do kanceláře Harveyho Stanwooda.

Byla to úpravná, účelně zařízená pracovna s kvalitním, solidním nábytkem, hromadami rozhodnutí ve věci daně z příjmu, kopií daňových zákonů a knih o účetnictví.

V rohu stolu ležely dvoje noviny. Děda jedny roztržitě uchopil konečky prstů a všiml si, že je na nich datum dvacátého čtvrtého. Podíval se na druhé a viděl, že i na nich je datum dvacátého čtvrtého. Pak se ve dveřích objevila Corliss Ramsayová. „Čekárna je támhle, kdyby vám to nevadilo,“ řekla vlídně, ale rozhodně.

„Ó, pardon,“ řekl děda a následoval Corliss Ramsayovou zpátky do předkanceláře, kde se usadil a listoval ilustrovanými časopisy po celou zbývající čtvrt hodinu, než Pelly Baxter vyšel z kanceláře.

Jane Gravenová nevyšla. Dveře zůstaly pootevřené. Děda pohlédl na Corliss, a když viděl, že má plné ruce práce s klepáním na stroji, podotkl: „Nejspíš čeká, že tam za ní půjdu,“ a prošel drze pootevřenými dveřmi do kanceláře.

Jane Gravenová seděla s lokty opřenými o stůl. Když uviděla ve dveřích dědu, vzhlédla a děda si okamžitě uvědomil, že plakala. Děda zavřel dveře.

„To je všechno,“ podařilo se Jane prohlásit pevným, pracovně znějícím hlasem. „Nic víc.“

Děda přistoupil ke stolu. „Teď mě poslouchejte, děvenko. Jestli tady s váma někdo zametá...“

Odstrčila otáčecí židli dozadu, vstala, a přestože měla poněkud napuchlé oči, ovládla se natolik, že mluvila odměřeně a velmi neosobně. „To je vše, pane Wigginsi. Nic jiného vám už nesdělím.“

„Tak jo,“ souhlasil děda Wiggins. „Když to říkáte tímhle hlasem. Nejspíš to tak bude... Ale pamatujte si mě, děvenko. Mý jméno je Wiggins, ale všichni mi říkají děda. Můžete mě sehnat přes okresního prokurátora okresu Santa Delbarra - aspoň dokud se nevyřeší tenhle případ. Kdybych vám s něčím moh pomoct, dejte mi vědět.“

„Děkuji vám. Nemůžete.“

Když děda odcházel, vrhl ještě jednou zadumaně toužebný pohled na kancelář Harveyho Stanwooda.

Kapitola 23

Dědovi, usazenému v hale hotelu v centru města s odpoledními novinami z dvacátého čtvrtého, trvalo necelých patnáct minut, než si uvědomil, že každé slovo z toho takzvaného dopisu na rozloučenou bylo vystřiženo z novin se stejným datem. Titulky tam byly všechny. Jeden z nich, napsaný kurzívou na zadní stránce, byl nadpisem úvodníku. Ostatní byly běžné titulky.

Ale proč měl Harvey Stanwood na svém stole dvoje tyhle noviny?

Děda se nad tím problémem důkladně zamyslel a potom čepelí kapesního nožíku, ostrou jako žiletka, z novin opatrně vyřízl stejná slova, jaká byla nalepena na list papíru tak, aby vytvořila onen takzvaný dopis na rozloučenou.

Když s tím byl hotov, složil úzké proužky papíru a zastrčil je do kapsičky na vestě. Potom složil noviny, zmuchlal je a chystal se je hodit do odpadkového koše, který stál v rohu. Náhle ho však něco napadlo. Znovu pomačkané noviny narovnal, dlouze a hloubavě si je prohlížel, pak je s úsměvem opatrně složil a vyšel z hotelu jako člověk, posedlý velice konkrétní představou.

Kapitola 24

„Mám pocit, že je ve vzduchu nějaká katastrofa," řekla Milred Duryeová.

„Děda?" zeptal se jí manžel s úsměvem.

„Ano. Vždycky, když nevím, co zrovna dělá, jsem z toho celá nesvá. Jakmile totiž zjistím, co udělal, mé nejhorší obavy se s železnou pravděpodobností naplňují. Co myslíš, že právě provádí?"

„Když se za mnou včera večer po té výmluvě, že ho bolí zub, přihrnul do kanceláře a v jednom kuse se mi pletl pod nohy při vyslýchání svědků, choval jsem se k němu poněkud příkře. Myslím, že jsem se asi dotkl jeho citů. Od té doby jsem ho neviděl."

„Jeho citů ses možná dotkl," připustila, „ale pochybuju, že bys mu přistřihl křidélka."

„Koneckonců," řekl Duryea, „nemůžeme si s ním pořád dělat starosti. Mám ho sice rád, ale..."

„Ty mi nerozumíš," přerušila ho Milred. „Tenhle případ vraždy není stále ještě vyřešený a děda je pryč. Sám pánbů ví, co kde provádí."

Duryea vypadal, že ho to kupodivu nevyvedlo z dobré nálady.

„Ale co, když mu to dělá radost, tak ho nechej. Každý občan si přece může přečíst o spáchaném zločinu a snažit se ho vyřešit na vlastní pěst. Bohudíky, že to obvykle nedělají."

„Děda nikdy nedělá to, co se od něj čeká," podotkla Milred.

„Pravděpodobně už je na cestě zpátky do Mexika s poraněnými city," řekl okresní prokurátor. „Chvíli si nad tím popřemýšlí, pak ho to přebolí a jednoho rána zas uslyšíme, jak ta jeho stará rachotina vjíždí se skřípáním a vrzáním na příjezdovou cestu."

Milred si pomalu, uvážlivě setřela mouku z rukou, přešla ke křeslu Franka Duryey, podložila mu rázně bradu prsty a zvedla mu ji. „Otevři oči - pořádně," vyzvala ho.

„Co je, co mám s očima?"

„Ty mě klameš," prohlásila.

„To je velice mlhavé obvinění. Musíš být konkrétnější, než si troufnu se k tomu závazně vyjádřit. Mohl bych se přiznat k něčemu, o čem ani nevíš. Vylič mi podrobně skutkovou podstatu činu."

„Už máš ten případ Pressmanovy vraždy vyřešený. Proto je ti jedno, co provádí děda."

„Postupujeme docela dobře," připustil.

„A přede mnou ani slovo."

„Ne tak docela."

Milred se posadila na opěradlo křesla. „Těsto na koláč," podotkla, ,je už skoro připravené jít do trouby. Nijak mu neprospívá stát venku. Měla jsem v úmyslu ho ještě jednou promísit, přidat špetku prášku do pečiva a cukr, a až budeme asi tak v půlce večeře, strčit formu do předem vyhřáté trouby a upéct dvě horké placky na jahodový koláč. Jahody jsou rozmačkané a ocukrované v ledničce. Je tam taky velká mísa ušlehané a oslazené šlehačky... Myslela jsem, že vytáhnu placky z trouby, potřu jednu máslem a na ni dám vrstvu rozmačkaného, pro-slazeného ovoce; počkám, až se studená šťáva z jahod smísí s rozpuštěným máslem a steče po krajích koláče. Pak navrch přiložím druhou placku, na to dám znovu jahody, hromadu šlehačky a přinesu to na stůl jako zákusek. Ale jestli s tím budeš dělat takové tajnosti, nebudu na to mít čas."

Okresní prokurátor si ostentativně otřel ústa hřbetem ruky.

„Ženská, mně už z toho tečou sliny po bradě. Jdi připravit ten koláč a přestaň na mě vytahovat dědu Wigginse."

„Budu tu sedět tak dlouho," řekla, „dokud mi o tom Pressmanově případu neřekneš úplně všechno. Nemysli si, že mi nějaký můj manžel bude tajit případ vraždy a klidně mu to projde."

„Není to zdaleka uzavřené. Musíme na tom ještě pracovat."

„Řekni mi, co víš, a přestaň se vykrucovat."

„Taková jsi nebývala," smál se Duryea.

„Já vím. To je ta moje Wigginsovic krev. Děda je tu pečený vařený a ze mě vyplouvá na povrch to nejhorší, co ve mně je. Skoro jsem už začínala patřit k Duryeům, ale teď začala mít navrch ta příšerná příměs Wigginsů. Ale co se dá dělat. Nebudou informace, nebude koláč."

„No dobrá,“ podvolil se Duryea. „Řeknu ti to.“

„A pověz mi to všechno. Nic mi nezatajuj.“

„Začneme od toho revolveru,“ řekl Duryea. „Existuje běžný, metodický způsob zjišťování původu revolveru, ačkoliv nemá cenu vykládat to někomu z těch amatérů s vrozeným talentem, jako je třeba tvůj dědeček.“

„Proč ne?“

„Ten se totiž nehodlá piplat s pracnými běžnými metodami, směřujícími k úspěchu. Chce sledovat nějaké rafinované vodítko nebo něco podobného.“

„Rozumím. Například způsob, jak ten mrtvý třímal revolver v ruce.“

„Správně.“

„Tak jak je to s tím revolverem?“

„Ten revolver,“ řekl Duryea, „je hodně starý. Byl vyroben před dvaceti sedmi lety. Pak byl prodán jednomu obchodníkovi v Butte ve státě Montana. Obchodník ho prodal chovateli dobytka, který už nežije. Našli jsme vdovu po tom muži. Vzpomněla si, že měl nějaký takový revolver, na který byl velice pyšný, a že ho prodal jakémusi turistovi z Kalifornie. Na jméno toho chlapíka si ale nevzpomněla.

Začali jsme metodicky zjišťovat, jestli se někdo z okruhu lidí, kteří by s naším případem mohli mít nějakou souvislost, někdy dostali do kontaktu s tím chovatelem dobytka.“

„A jak to dopadlo?“ zeptala se Milred a v očích jí vzrušeně jiskřilo. „Měli jste štěstí?“

Duryea povysunul nevěřícně obočí. „Ty,“ prohlásil, „jsi už pomalu horší než děda.“

„Když ono je to tak strašně zajímavé, Franku. Je to štvanice.“

„Je to práce jako každá druhá,“ řekl. „Hromada věcí, která se musí udělat systematickým, rutinním způsobem.“

„No dobře, jak myslíš, ale řekni mi odpověď. Na co jste přišli?“

„Přišli jsme na to, že v sousedním turistickém ranči byl nějaký Pellman Baxter z Los Angeles, a taky jsme zjistili, že jakýsi ‚Pelly‘ Baxter byl blízký přítel Pressmana. Přirozeně jsme se na toho Baxtera zaměřili.“

„Kdy byl na tom turistickém ranči?“

„Asi před pěti lety.“

„A jak dlouho je po smrti ten chovatel dobytka?“

„Tři roky... No a to je vlastně všechno. Když jsme to jméno vdově nadnesli, hned si na Pellyho Baxtera vzpomněla a vybavila si, že ten revolver koupil.“

„Co potom?“

„Zaměřili jsme se na Baxtera. Dobře si na ten revolver vzpomínal a říkal, že ho koupil pro jednoho přítele.“

„A ten přítel?“ zeptala se.

„Pressman.“

„Dal ho Pressmanovi?“

„Ano. Věděl prý, že Pressman měl právě o takový typ revolveru zájem; dal mu ho hned poté, co se vrátil z Montany, a pak na to úplně zapomněl. Pustil to z hlavy a vzpomněl si, až když jsme o tom začali mluvit... Zdá se, že Baxter je sběratel střelných zbraní; má revolvery, pušky a brokovnice, moderní i staré, rozvěšené všude po stěnách své pracovny a taky v knihovně - vlastně po celém domě.“

„Ženatý?“ zeptala se Milred.

Duryea se zasmál. „Co to s tím má společného?“

„To já přece nevím. Jen tak uvažuju. Zmínil ses o jeho domě.“

„Ne,“ řekl Duryea. „Není ženatý. Je starý mládenec, sportovně založený, a drží si dům, aby měl dost místa pro všechny své různé věci. Říká, že nesnese pomyšlení, že by se měl mačkat v bytě.“

„Takže si myslíš, že to byla opravdu sebevražda?“

„Proč se na to ptáš?“

„Když to byl Pressmanův revolver.“

„Tu teorii o sebevraždě jsme od začátku nebrali moc vážně.“

„Ale když byl zabitý vlastním revolverem...“

„Tím se nám otevírá jedna zajímavá možnost,“ řekl Pressman. „Ve vší tichosti jsme si prověřili paní Pressmanovou. Je jí něco přes třicet. Jemu bylo přes padesát. Vzali se před pěti lety. On věnoval prakticky všechnu svou pozornost podnikání. Můžeš si domyslet, jaké z toho asi měla ta mladá žena pocity.“

„Můžu ti to někdy ocitovat?“ zeptala se.

Frank se zasmál.

„Jen pokračuj, trochu to téma rozveď. Teď mi na řešení případu nesejde. Povídej, co se semlelo v domácnosti u Pressmanů.“

„Obávám se, že ti nemůžu poskytnout nic z těch pikantních, šťavnatých podrobností, které jsou ženskému srdci tak drahé,“ řekl Duryea.

„Proč ne?“

„Je to všechno posekané a usušené podle toho stejného rutinního systému.“

„A jaký je ten systém?“

„Inu, zajistili jsme si podporu sluhy, muže, který byl panu Pressmanovi evidentně velmi oddaný. Vysvětlili jsme mu, co hledáme, a on pečlivě prohledal dům.“

„Co jste hledali?“

„Noviny, ze kterých byly vystříhány jisté věty - tři věty, abych byl přesný - které byly nalepeny na papíře tak, aby z nich vznikl vzkaz, vydávaný za dopis na rozloučenou.“

„Našel ty noviny?“

Duryea unaveně přikývl. „V přihrádce na rukavice v jejím autě.“

„A jak to bude probíhat dál?“

„Ale, znamená to zas další nepříjemnou právnickou dřinu. Předvolal jsem paní Pressmanovou, aby se k nám dostavila zítra ráno. Budeme ji se šerifem vyslýchat.“

„Bude to to, čemu se říká výslech třetího stupně?“

„Bude to pořád ten stejný rutinní systém,“ uvedl to Duryea na správnou míru. „Budeme velice zdvořilí a příjemní. Necháme ji, ať nám to své povídání několikrát převypráví. Budeme si všímat toho, jestli se tam neobjeví nějaké nesrovnalosti. Zeptáme se jí na rodinný život a pak jí budeme klást čím dál osobnější otázky, až se opravdu rozčílí... Stará známá oťukávací metoda. Přimíchá k pravdě pár lží, bude se nás snažit obměkčit slzami, rozhořčí se, když ji přimáčkneme, bude se všelijak vykrucovat a pak už bude tak vyvedená z konceptu, že se sesype a poví nám, jak to všechno doopravdy bylo.“

„To, co říkáš, zní velice nepříjemně a neromanticky,“ řekla Milred.

„Strašně nerad někoho jen tak oťukávám, když jde o lidské životy... Ačkoliv jí o život pravděpodobně nejde.“

„Proč ne?“

„Ženy s krásnou postavou nedostávají trest smrti.“

„To je všechno?“ zeptala se Milred.

„Jak to myslíš?“

„Nic víc už přede mnou netajíš?“

„Dál už jsou jen samé podružné věci,“ řekl Duryea poněkud znuděně.

„Co tím chceš říct?“

„Takové ty obvyklé serepetičky.“

„Jaké serepetičky?“

„Anonymní tipy a takové ty věci.“

„Ty děláš, jako by jich byly stovky.“

„Někdy mi to tak připadá... Všimni si, že když se ztratí nějaké letadlo, vynoří se pak spousta lidí, kteří budou vykládat, jak viděli záhadná světýlka nad horami, slyšeli přelétávat letadla rovnou nad hlavou, zaslechli třeskot a zahlédli na noční obloze tajemné záblesky.“

„Ano,“ řekla zamyšleně. „Nikdy dřív jsem si neuvědomila, jak moc jich je.“

„S vraždou je to stejné. Jakmile je spáchána vražda, kdejaký cvok z širokého okolí si vezme do hlavy, že má nějaká triviální záležitost nesmírný význam.“

„Jako třeba co, v tomhle konkrétním případě?“ zeptala se Milred.

„Tak za prvé Jane Gravenová, Pressmanova sekretářka.“

„Co je s ní?“

„Někdo mi dal po telefonu anonymní tip, že měla s Pressmanem poměr a snažila se ho poštívat proti manželce; že se pravděpodobně pokusí do toho jeho manželku zatáhnout a jestli prý to udělá, tak jí to mám pořádně vytmavit.“

„Kdo ti ten tip dal - muž nebo žena?“

„Mužský hlas.“

„Nemáš ponětí, kdo to mohl být?“

„Ne. Nepodařilo se mi zjistit, odkud ten hovor přišel.“

„Ještě něco jiného?“

„Ta ženská pudřenka, nalezená na verandě toho domu.“

„Už víte, komu patří?“

„Myslím, že ano.“

„Komu?“

„Děvčeti jménem Eva Raymondová. Paní svého času.“

„Profesionálka?“

„Spíš by se dalo říct talentovaná amatérka s komerčními sklony.“

„Aha. A jak se tam dostala její pudřenka?“

„Tím si nejsem tak docela jist,“ řekl Duryea. „Tvrdí, že to není její pudřenka. Víme skoro s určitostí, že lže, ale může dosvědčit, co dělala až do půlnoci dvacátého čtvrtého. Podle pitvu provádějícího lékaře musel být Pressman mrtvý nejpozději v jedenáct. To znamená, že s vraždou nemohla mít nic společného - ale stejně se mi to nelíbí.“

„Co se ti nelíbí?“

„Všechny ty ženy v Pressmanově životě. Prostě to nezní pravdivě.“

„Proč ne?“

„Nebyl ten typ muže.“

„Neblázni, Franku. Všichni muži jsou ‚ten typ‘, když je svádějí pohledné ženy.“

„To je právě to,“ namítl Duryea. „On prostě nebyl ten typ, kterého pohledné ženy svádějí. Byl chladný, asketický, sobecký a zdrženlivý. Žil svůj život jen s jediným cílem - hromadit bohatství.“

„Možná měla jeho povaha ještě jednu stránku, kterou lidi neviděli.“

„To je možné,“ připustil Duryea, „ale pokud tomu tak bylo, byla to stránka, která se probouzela ze zimního spánku jen v řídkých intervalech, a jakmile byl úkol splněn, rychle se zase stáhla do úkrytu.“

„Franku, měl bys z toho místa odejít,“ řekla Milred.

„Proč?“

„Stává se z tebe přisprostlý, protivný cynik. Jsi unavený životem, ačkoliv jsi pořád ještě moc mladý.“

Duryea se zasmál „To je jen tím, že se tyhle věci pořád dokola opakují.“

„Přiměju tě k tomu, abys z toho místa sám odešel. Na dědu se vykašlu - a už žádnou takovou práci.“

„Když si v dnešní době otevřu soukromou praxi, umřeme hlady.“

„No dobře, tak budeme hladovět... Ale teď se potřebuješ napít něčeho setsakra dobrého a řízného.“

Duryea se zazubil. „Nemáš náhodou trochu toho rozkošně slabého destilátu z Mexika?“

„Kéž bych měla. Něco zrovna takového bys potřeboval. To by... ó jejda!“

„Co se děje?“ zeptal se Duryea, a když vzhlédl, viděl, jak hledí upřeně z okna.

„Stává se ze mě médium. Tvou cestu zakrátko zkříží drobný stařík, na svůj věk mimořádně aktivní, a zeptá se tě, jestli nechceš něco prima slaboučkého k pití...“

„Ty toho muže vidíš?“ zeptal se Duryea.

„Vidím rozhrkané auto s podomácku vyrobeným přívěsem, natočené tak, aby zacouvalo přívěsem na naši příjezdovou cestu.“

„Ať se propadnu, jestli nejsem rád, že toho starého piráta silnic vidím. Dnes večer se mi bude nějaký ten jeho koktejl vážně hodit a bude mi úplně lhostejné, jestli bude slabý nebo ne.“

Zaslechli kroky na verandě a děda se přihrnul dovnitř s maličko přehnaným nadšením jako nějaký malý kluk, který provedl lumpárnu, a jak se snaží potlačit v sobě chuť přikrást se tiše a nenápadně, schválně dupe a dělá všelijaký rámus.

Milred na dědečka pohlédla zkoumavým zrakem. „Tys něco prováděl.“

Dědovy oči byly nevinné a bezelstné jako studánky s průzračnou horskou vodou. „Prováděl? Jen sem se tak všelijak potloukal, to je všecko.“

„Zrovna jsme mluvili o vašich koktejlech, dědo,“ řekl Duryea.

Dědův obličej se rozzářil. „Fakticky?“

„Nenechávej ho změnit téma, Franku,“ řekla Milred. „Něco prováděl. Já to poznám.“

Děda se na ni zakřenil. „Trávíš moc času s okresníma prokurátorama. Ale dobrým koktejlem by se to možná dalo spravit. Co takhle se mnou povečeřet, lidičky?“

„Ne, ty povečeříš s námi,“ řekla Milred, „ale teď jdi a nachystej to pití.“

Když odešel, Milred Duryeová na manžela pohlédla. „Vsadím jedna ku deseti,“ řekla.

„Že něco prováděl?“ zeptal se Duryea.

Přikývla.

„Nesnaž se to z něj vymámit, Milred,“ řekl Duryea. „Možná bude lepší, abych to nevěděl - zjisti jen, jestli byl někde v tomhle okrese nebo v Los Angeles. Jestli tady, tak s tím asi budu muset něco udělat. Pokud byl až v Los Angeles, necháme věcem volný průběh.“

„Ty neznáš dědu,“ řekla. „Má ničivou sílu pětitisíclibrové bomby.“

„To je mi jedno,“ řekl Duryea zvesela. „Jestli to, co provedl, nebylo provedeno v tomhle okrese a jestli přitom nevyužil spřízněnost se mnou, je mi úplně putna, co to bylo.“

„Spřízněnost s tebou by nevyužil,“ řekla Milred. „To vím. Na to si dává moc dobrý pozor... Ale co bys s ním udělal, kdyby se dostal do maléru, Franku?“

„V okrese Los Angeles?“

„Ano.“

„To je snadné,“ prohlásil Duryea. „Nechal bych hojit do basy nebo dostat pokutu za pohrdání soudem nebo si to schytat jinak, zrovna jako každý obyčejný člověk, který se plete do vykonávání spravedlnosti. Jinými slovy bych si nad ním umyl ruce a nechal ho, jen ať se poučí do budoucna, že nemá všude strkat nos.“

„Slibuješ mi to?“

„Ano.“

„Tak dobrá, už se cítím lépe. To je totiž jediný způsob, jakým mu můžeme uštědřit lekci.“

Když si Duryea nacpával dýmku, vešel děda a potřepával šejkrem.

„Tenhle koktejl,“ prohlásil,, je jen drobátko odlišnej od toho, co ste okusili tuhle. Nemá až tak jemnou chuť, ale taky to není žádnej lomcovák - nijak zvlášť.“

„Na sílu toho pití jsme nedali žádné omezení, dědo. Frank je zvadlý, chceme ho rozveselit.“

Děda přestal třepat koktejlovým šejkrem, jako by někdo jedním zmáčknutím nějakého tlačítka vypnul proud, podněcující jeho činorodost. „Z čeho je zvadlej?“

„Ze vší té všední práce,“ řekl Duryea.

„Z jaké všední práce?“

„Práce v kanceláři.“

„Dělá ti starosti ten případ vraždy?“

„Nevyřešený případ vraždy mi dělá vždycky starosti.“

„Takže ještě není vyřešenej, co?“

„Ne docela. Zítra musím vykonat jednu velice nepříjemnou povinnost. Děsím se toho.“

„Opatrně,“ varovala ho Milred.

Děda zatřepal šejkrem, pomalu a rozvážně. „A safra! Vypadá to, že ste odhalili nějakej novej důkaz a ten ukazuje na hezkou ženskou... nejde náhodou o tu jeho sekretářku?“

„Čí sekretářku?“

„Pressmanovu.“

„Neříkej, že jsem tě nevarovala, Franku," řekla Milred.

„Pokud vím, nemám s Pressmanovou sekretářkou o čem mluvit. Myslím, že ta ho nezabila."

Děda nasadil tempo protřepávání znovu podle původního gusta. „Tak jo," řekl, „tím je to vyřízeno. Co se mě tejče, tu bych nechal taky na pokoji. Spíš bych šel po tý druhý, a ať je kdo chce, na tu bych si pořádně posvítil."

„O čem to mluvíte?" zeptal se Duryea.

„O vdově po Pressmanovi," řekl děda. „Kde sou sakra koktejlový sklenky, Milred?"

„Kdo tu něco říkal o vdově po Pressmanovi?" otázal se Duryea příkře.

„Ty přece."

„To rozhodně ne."

„Ale skoro jako by se stalo. Seš celej vedle z nějaký povinnosti, kterou musíš splnit. Už to tak vypadá, že si máš vzít na paškál nějakou ženskou. Ty seš zrovna ten typ. U mužskýho je ti to šumafuk, ale ženská, to jo... Vezmeš si do hlavy, že se ji snažíš dohnat k tomu, aby se sama prozradila, že se snaží zachránit si život a ty jí na to nehodláš skočit a podobně. Spousta lidí by to tak necejtila, ale ty zrovna jo. Je to jasný, musí to bejt buď Pressmanová, nebo sekretářka. Když to není sekretářka, tak to musí bejt Pressmanová. Já bych si ji podal. Jesli chceš něco vědět, tak je to chladnokrevná potvora a..."

„Teď jsi na to trefil, dědo," řekla Milred se smíchem. „On to nechce vědět. Nikdo se tě na to neptal. Jediné, co jsme po tobě chtěli, byl drink."

Děda se tím nedal přivést ani trochu do rozpaků. Nalil koktejl do sklenek a pokračoval. „To máš recht. Dal sem mu tu radu dočista dobrovolně, že jo? Neměl sem to dělat. Ani z toho nemám žádný procenta. Lepší je počkat, až si o to sami řeknou. Pak to víc oceněj... No nic, okoštujte tohle, to vám zvedne náladu."

Děda rozdal sklenice. „Teď vám povím, jak se tenhle koktejl pije," řekl. „První sklenku spláchněte supem, dokud sou v ní ještě bublinky z toho třepáni. Na druhou už nemusíte tak kvaltovat a tu třetí popíjíte pomalu a vychutnáváte."

Duryea pohlédl přes horní okraj obroučeк brýlí na manželku a hodil do sebe koktejl. Pak se dotkl několikrát jazykem patra. „Milred, tady není třeba mluvit," prohlásil. „Každý mráček, jak je vidět, má stříbrné lemování."

Zasmála se a natáhla ruku se sklenkou pro přídavek.

„Chutná?" zeptal se děda.

„Jako nektar," řekl Duryea. „Co je v tom? Zase ten mexický dryák?"

„Kdepak. Tohle je až od Rio Grande, ale je v tom přimícháno drobátko něčeho, co tomu srazí syrovou chuť. Kdybych vám řek, co to je, moc by se vám to nelíbilo, takže radši pijte a nelámejte si s tím hlavu. Co má jako bejt to stříbrný lemování?"

„To je jméno, které s Milred dáváme tomuto koktejlu. Tomu byste nerozuměl."

„Ne pokud jsi nečetl Emersonův zákon kompenzace," souhlasila Milred.

Duryea se připojil k jejímu smíchu, což dědu zmátlo ještě víc.

„Těm řečem o zákonu kompenzace taky nerozumím. Stříbrný lemování - zákon kompenzace... Ale, co je mi po tom. Tak honem, šup tam s ním."

Po druhém koktejlu cítila Milred, jak se jí v žilách rozlévá teplý žár. Vzedmula se v ní vlna přátelství k tomu poněkud nostalgickému staříkovi, který na jednu stranu vypadal, že mu tak velice záleží na tom, aby se to přátelství udrželo, a na druhou stranu na něm byl naprosto nezávislý.

„Ty si klidně popíjej třetí koktejl," řekla manželovi. „Já osobně končím."

„Co se děje?" zeptal se Duryea.

„Už to cítím."

„Nemůžeš nic cejtit," ohradil se děda. „Je to slabý jak kokosový mlíko. Má to jen takovou vyzrálou příchuť, která tě pošimrá v hrdle a povzbudí žaludeční šťávy, to je všecko. Není v tom ani tolik alkoholu, aby to ublížilo kotěti."

„Nicméně odcházím do kuchyně, dokud jsem schopná dostat se tam vlastním přičiněním," řekla Milred. „Mám totiž důležité povinnosti, a kdybys ty, dědo Wigginsi, věděl, co se vaří, byl bys poslední, kdo by mi radil, abych zradila svou vlastní důvěru."

Děda si vytáhl z kapsy černou lulku z vřesovcového dřeva. „Tak jo," prohlásil, „já nejsem z těch, co někoho ponoukaj proti jeho morálnímu přesvědčení."

Milred šla do kuchyně, pociťujíc skvělý žár tělesné i duševní pohody. V průběhu dalších patnácti minut nahlédla jednou nebo dvakrát do obývacího pokoje a při příležitosti poslední inspekce pokradmu zvedla telefonní sluchátko z vidlice a nechala ho volně viset.

Okresní prokurátor okresu Santa Delbarra se dostával rychle do stavu, kdy neměl na zvedání telefonu ani pomyšlení, a Milred tomu byla ráda. Frank začínal brát sám sebe a své pracovní povinnosti nějak příliš vážně. V té funkci prokurátora se z něj takhle stane starý, cynický muž ještě dřív, než si stačil užít mládí. Potřeboval častěji vypnout, nemyslet na práci a odpočívat. Děda má na něj koneckonců dobrý vliv... Jen se na dědu podívejte. Je mu už přes sedmdesát a v mnoha směrech je z nich nejmladší. Na dědu nikdy těžce nedoléhaly povinnosti. Byl odjakživa nespoutaný člověk, nadšenec, který se v jednom kuse hnal za nějakým konkrétním přeludem. Vždycky to byl jen přelud a nikdy ho nedohonil, ale se stejnou dychtivostí se hned pouštěl za dalším. Možná spočívalo tajemství právě v tomhle. Neúspěch nevzal nikdy dědovi odvahu. To pronásledování se mu líbilo právě tolik jako samotný cíl... Bylo v tom ponaučení. Bude se nad tím muset někdy zamyslet... Milred si uvědomovala, že děda do těch koktejlů dal určitě něco silného.

Nalila si šálek černé kávy.

Z obývacího pokoje zaslechla bujarý smích Franka Duryey.

„Pořádný smích rovnou od plic," mumlala si sama pro sebe. „Něco se mi tu neřeklo - ale je to už hodně dávno, co jsem Franka naposledy slyšela takhle řvát smíchy."

Nachystala večeři na stůl a zavolala ostatní.

Duryea právě prodělával prudkou reakci na rozmrzelou a skleslou náladu, která ho zachvátila na začátku večera. Teď byl nezřízeně veselý. Děda vypadal naprosto nezměněně, ale podle jiskření v jeho očích a manželova ustavičného chichotání poznala, že se oba muži výborně baví. Děda byl, zdá se, k alkoholu zcela imunní. Otrlý starý hříšník, který si svůj život žil tak, jak se mu líbilo.

Milred byla ráda, že si dala kávu.

Děda po ní šlehl hodnotícím pohledem a pak nadnesl k Duryeovi: „Co kdybychom si ještě trochu povídali o té vraždě, synu?"

„To by se mi nelíbilo," řekl Duryea.

„Rozhodně ne," prohlásila Milred.

„Ale já mám jedno vodítko, o kterým si myslím, že by ho Frank měl znát, než bude mluvit s paní Pressmanovou."

„Vodítko nebo teorii?" zeptala se Milred.

„Vodítko."

Duryea zvedl vidličku na salát, začal s ní píchat do kostky ledu ve své sklence s vodou a pokoušel se ji udržet pod vodou; pokaždé, když vyskočila nad hladinu, se tiše zasmál.

„Podívej se na tuhle kostku ledu, má drahá," poznamenal. „Neudržíš ji dole. Pokaždé, když už si myslíš, že ji tam pevně držíš, se ti vysmekne a znovu vyskočí. Z toho je vidět, co zmůže trocha odhodlání... což mi připomíná někoho, koho známe."

„Odhodlání je správná věc," řekla Milred, „ale mám velmi silné podezření, že se děda úmyslně snaží zmírnit alkoholickým polštářem ránu, kterou se chystá zasadit."

„Starý dobrý polštář," řekl Duryea. „To je ono, dědo. Takhle ty rány zmírňujte vždycky. Klidně mi zas někdy jednu ubalte."

„Tak jaké je to tvoje vodítko?" zeptala se Milred dědy. „Něco jako by mi říkalo, že to bude moc, moc vážné."

„Tak já ti teda něco povím," řekl děda. „Našel sem noviny, co z nich byl vystříhanej ten dopis na rozloučenou."

Milred uslyšela zařinčení stříbra ve sklenici a když vzhlédla, viděla, že mokrá salátová vidlička Franka Duryey leží nepovšimnuta v jeho talíři. Bujaré veselí bylo to tam. Byl chladný a rozvážný, a jak si Milred uvědomila, najednou vystřízlivěl.

„Cože máte?" zeptal se.

„Mám ty noviny," řekl děda.

„Kde jste k nim přišel?“

„Víš, to je taková srandovní historka. Slib mi, že se na mě nebudeš zlobit, Franku.“

„Kde jste k nim přišel?“

„Totiž,“ začal děda. „Já... počkat, lidičky. Nenechejme si tím zkazit večeři. Raději začněme jíst. Nebo to všecko vystydne a pak...“

„Kde jste k nim přišel?“ opakoval Duryea.

„Totiž,“ vysvětloval děda, „zaskočil sem do Pressmanovy kanceláře, abych si promluvil s Pressmanovou sekretářkou.“

„Co jste tím sledoval?“ zeptal se Duryea hrozivě.

„Chtěl sem se o Pressmanovi něco málo dozvědět - chtěl sem zjistit, jestli třeba někdy nežil v nějaký chajdě.“

„Pokračujte.“ řekl Duryea tiše.

„No a když sem tam byl, někdo za slečnou Gravenovou přišel, tak sem v tý kanceláři chvíli jen tak zevloval. Ten Stanwood, co si ho měl onehda večer na koberečku, víš. Tak ten tam pracuje.“

„Pořád ještě čekám,“ řekl Duryea, „až mi povíte, kde jste přišel k těm novinám.“

„No,“ pokračoval děda a tvářil se přitom jako malý kluk, vysvětlující, jak se mohlo stát, že mu kámen vyklouzl z ruky a rozbil skleněnou tabulku v okně. „Zašel sem do Stanwoodovy kanceláře a všim sem si novin na stole. Nebyly to noviny čerstvýho data. Byly z čtyřiadvacátýho. Mrk sem se na ně a náhodou si přitom všim nějakejch titulků. Byly to ty samý titulky, co byly v tom dopise na rozloučenou. Tak sem ty noviny celý prolistoval a zjistil sem, že každej kousek, co z nich byl ten dopis složenej, byl vystříhnutej z těch jedněch samejch novin... A ty noviny byly z čtyřiadvacátýho. Jsou to losangeleský odpolední noviny. Do Petrie se dostanou až tak k osmý hodině večer, možná o něco později... Tak si to přeber, synu.“

„Teď si nic přebírat nebudu,“ řekl Duryea. „Kde jste vzal ty noviny, co z nich byla vystříhaná ta slova?“

„Kdepak,“ řekl děda. „Už neřeknu ani slovo, dokud si nedám trochu tyhle bašty. To není správný, aby se ti Milred chystala s jídlem, div si ruky nezláme, a ty si ho potom ani nevšim, a taky není správný, aby ses rozčiloval s prázdným žaludkem. Nevěděl sem, že kolem toho tolik naděláš, jinak sem s tím počkal až po večeři... Milred, co takhle dát si ty vdolky, dokavad je to teplý?“

Děda se natáhl přes stůl, poklidně si vybral tři vdolky z mísy přikryté ubrouskem, rozevřel je, vložil do každého štědrou porci másla a zase je zavřel, aby se máslo rozpustilo.

„Tak se to dělá s vdolky,“ řekl. „Musí se do nich dát máslo a počkat, až se rozpustí a vsákne do nich.“

Milred na manžela kývla. „Přestaň, Franku. Pusťme se do jídla. Já tyhle dědovy záchvaty znám. Nepohne s ním ani dynamit.“

Duryea neřekl nic, ale jedl zachmuřený a byl nespolečensky potichu. Jak se na něj Milred dívala, najednou si vzpomněla na nouzové opatření, které provedla s telefonem, s omluvou vstala od stolu a vrátila sluchátko zpátky do vidlice.

Když byl děda hotov s vdolky a medem, smaženým kuřetem, bramborovou kaší a selskou omáčkou, odstrčil talíř a prohlásil s nadějí v hlase: „Neříkej mi, že je eště dezert.“

„Jahodový koláč,“ řekla Milred.

Děda se přes stůl zazubil na Franka Duryeu. „Tedy synu, to musí bejt tou Wigginsovic příměsí. Ta ženská ale umí vařit.“

Duryea neříkal nic.

„No tak, synu, nebuď přece takovej,“ řekl děda. „Radši si pochutnej na tomhle jahodovým koláči, poněvadž mi něco jakoby říká, že až ti povím všecko o tom vodítku, pofrčíš rovnou do kanceláře.“

„Podívej, Franku,“ ozvala se Milred, „ty tady tomu pánovi můžeš věřit, jestli chceš, ale já s ním mám stejnou krev a navíc ho znám jako své vlastní boty. Nevěřila bych mu, zrovna jako bych jednou rukou neodhodila náklaďák.“

„Dědo, jestli jste do tohoto případu zasahoval, budete si to muset odskákat,“ řekl Duryea přísně. „Já se za vás přimlouvat nebudu.“

„Přimlouvat se za mě?“ vykřikl děda pobouřeně. „To teda doufám, že ne. Za mě se celej život nikdo nepřimlouval a teď s tím teda začínat nebudeme.“

„To je ta správná kurážná řeč, dědo,“ řekla Milred, „ale mám dojem, že se s takovou dostaneš za mříže. Můj manžel bere své pracovní povinnosti naprosto vážně.“

„Jen ať si mě uvězní, když mě chytí,“ řekl děda a pak dodal s širokým úsměvem: „to bejvalo dycky moje heslo. Kde je ten jahodovej koláč?“

Děda pomohl Milred sklidit ze stolu. Přinesla dezert, a když dojedli, děda odstrčil talíř, vytáhl z kapsy svou otlučenou dýmku a zazubil se přes stůl na Duryeu. „Nu, synu, a jak sem si tak lámal hlavu, tak se najednou klepnu do čela a říkám si ‚Co bys jako dělal, kdybys vystříhal titulky z novin a slepil z nich takovej nějakej dopis? Ty noviny, co z nich byly vystříhaný ty titulky, by byly něco jako usvědčující důkaz. Takovýho důkazu by ses moh pochopitelně zbavit, ale co kdyby si pak někdo prohlížel celej ročník novin, co ukládáš, a našel všecky čísla krom těch z čtyřiadvacátýho. To by tě přeci taky prozradilo.‘ A tak sem se rozhlíd kolem.“

„A co jste našel?“ zeptal se Duryea.

„Našel sem noviny, ze kterejch byly kusy vystříhaný - zrovna ty kusy, co byly v tom dopise. A abys věděl, synu, jak sem je našel, začal sem si dávat dvě a dvě dohromady a pak už...“

„Kde jste ty noviny našel?“ přerušil ho Duryea.

„Ve Stanwoodově autě,“ řekl děda. „Tak jak se dalo přirozeně čekat. V přihrádce na rukavice jeho auťáku.“

„Kde jsou ty noviny?“ dožadoval se Duryea.

„Chceš tím říct, že nechceš slyšet závěry, který sem z toho vydedukoval?“ zeptal se děda dotčeně.

„Ani v nejmenším,“ řekl Duryea.

Děda se obrátil k Milred. „Slyšela si to?“

„Zřetelně a jednoznačně, a co víc, dědo, já tě varuju. On to myslí vážně. Tohle je jeho pracovní nálada. Raději si s ním nezahrávej.“

„Tak jo,“ řekl děda. „Ale ne abys potom říkal, že sem ti nenabíd svou teorii a svý vysvětlení.“

„Přesně tak,“ řekla Milred. „Nikdo to nebude tvrdit, dědo.“

„Dejte mi ty noviny,“ řekl Duryea. „Měl jste mi je dát hned, jak jste přišel. Možná je to v celém případě jedno z nejdůležitějších vodítek.“

„To sem se ti zrovna snažil vysvětlit,“ řekl děda. „Já bych to viděl tak, že...“

„To-mě-vůbec-nezajímá.“

Duryea ta slova vyslovoval pomalu a zřetelně, s chladným důrazem na jejich definitivnost. „Chci ty noviny - teď hned,“ dodal.

Děda odstrčil židli a odcupital přes kuchyň do svého přívěsu.

„Sleduj ho, Franku,“ varovala ho Milred. „Je plnej lstivosti, jako je klobásové střívko plné klobásy. Tohle všechno si pečlivě naplánoval - to, jak sem vpadl těsně před večeří, namíchal jeden z těch svých lomcováků, a když jsi přestal být ve střehu, vytasil se s tou historkou o novinách.“

„Tentokrát zašel příliš daleko,“ řekl Duryea pochmurně. „Jestli to s těmi novinami bude nějaký podfuk, tak půjde za mříže a už tam zůstane.“

Slyšeli přibouchnutí dveří dědova přívěsu, jeho rychlé krůčky na verandě a pak už byl v domě a s odzbrojujícím úsměvem podal Duryeovi noviny.

„Tady to máš, synu. Koukni se sám, kde je to vystříhaný.“

Duryea mu vyškubl noviny z ruky, rozevřel je a pečlivě si prohlížel místa, odkud byly vystříhané titulky. „Tak jo, dědo, sám jste si o to koledoval. Mám totiž čirou náhodou u sebe v kanceláři originál novin s tímto datem, ze kterých byly vystříhány věty, z nichž byl dopis složený. Je tudíž zřejmé, že tyhle noviny jsou falešná stopa, která má policii zmást. A nastrčení takové falešné stopy je vážné provinění.

Patrně vás to ani nenapadlo, ale je snadno prokazatelné, že toto vodítko bylo záměrně nastrčené a to s těmi novinami je podvod. Půjde to velice jednoduchou metodou. Nechal jsem si pořídit sérii fotokopií toho takzvaného dopisu na rozloučenou. Ty fotografie mají přesně stejnou velikost jako originál. Když podle těch fotografií porovnám okraje vystříhaných míst v novinách, dokážu, že

moje noviny jsou pravé a tyhle nastrčené... Vemte si klobouk. Půjdete se mnou do kanceláře a můžete se prakticky považovat za zadrženého, dokud se celá ta záležitost neobjasní.“

„Ale jdi, Franku. Tak už se přestaň cílit,“ řekl děda chlácholivě. „Neměl by ses hned po jídle nervovat.“ Vrhl na okresního prokurátora otcovský rozzářený pohled. „A neříkej mi, ať si vezmu klobouk a jdu s tebou do kanceláře, jako kdyby to byl nějakej trest. Přece moc dobře víš, že je to pro mě větší svátek než vzít malýho kluka do cirkusu s tréma manéžema... Tak pojďme, synu. Vyrazme do tý tvý kanceláře dřív, než si to rozmyslíš.“

„Bacha, Franku,“ řekla Milred. „Je to finta. Podle mě to vypadá, jako by někoho kryl. A u mužských příslušníků Wigginsů bez ohledu na věk je nutno mít na paměti cherchez lafemme. Já osobně bych tipovala na sekretářku.“

„Vím téměř s určitostí, že to měl pečlivě naplánované - a v ten okamžik, kdy dokážu, že výstřižky, ze kterých byl poskládaný dopis, nezapadají do těchto novin, které mi děda dal, půjde za mříže a pokud mi ani potom nepodá dostatečné vysvětlení, stráví noc v cele. Takže nečekej, že se vrátí,“ prohlásil Duryea.

Děda omluvně zavrtěl hlavou. „Jakej div,“ podotkl zarmouceně, „že se tak málo lidí snaží pomáhat poldům. Jak to tak vypadá, tam nahoře o nějakou spolupráci vůbec nestojej... Tak pojď, synu. Jdeme.“

Odjeli Duryeovým autem do soudní budovy. Jakmile byl Duryea ve své kanceláři, zatelefonoval šerifovi a požádal ho, aby hned přišel. Šerif s sebou přinesl čerstvě vyvolané fotografie dopisu, nalezeného v místnosti vedle Pressmanova těla. Fotografie měly stejné měřítko jako předloha.

„Tak teď vám něco ukážu, dědo,“ řekl Duryea pochmurně.

Otevřel noviny, které mu děda prve dal, přiložil vystříhané otvory přes fotokopii, a když porovnal okraje vystřihnutých titulků, vyčítavě na dědu pohlédl.

„Copak?“ zeptal se děda nevinně.

„Tyhle noviny jsou podvrh,“ vznesl Duryea obvinění. „Okraje výstřižků, z nichž byl slepený dopis, s nimi nesouhlasí ani v nejmenším.“

„No tohle,“ poznamenal děda. „To je tedy něco.“

„To tedy opravdu je něco,“ řekl Duryea chladně. „To znamená, že jste se tento úřad pokusil obalamutit a svést na falešnou stopu.“

Děda zvedl obočí. „To jako já? Chceš tím říct, že sem to udělal já?“

„Ano.“

„Jakej máš důkaz?“

„Předložil jste ty noviny,“ řekl Duryea, „a to znamená, že jste za ně zodpovědný.“

Děda zamžikal. „No tak, synu, nedělej hned v tyhle věci předčasný závěry.“

„Nedělám předčasné závěry,“ řekl Duryea. „Náhodou mám ty původní noviny v sejfu - ty, ze kterých byly opravdu vystříhány věty, z nichž je dopis poskládaný.“

„Měl sem spíš na mysli,“ řekl děda, „že než začneš mluvit o tom, že sem to z těch novin vystříhal já a že sem vás chtěl svést na falešnou stopu, měl by sis nejdřív ověřit, jestli to není někdo jinej, kdo si z tebe chtěl vystřelit.“

„Jedno pravé vodítko a druhé falešné. Vy jste předložil to nepravé. S přihlédnutím k vašim dalším aktivitám v souvislosti s tímto případem si myslím, že na vás uvalíme důkazní břemeno.“

Dědu to nevyvedlo ani trochu z rovnováhy. „Tak jo, synu. To je v naprostým pořádku. Ale když pořád mluvíš o tom, že sou ty druhý noviny pravý, ty, co z nich byly vystříhaný kousky toho dopisu, nemyslíš, že bys je teď měl taky porovnat?“

Duryea se chystal něco říct, ale pak s chladnou důstojností otevřel sejf, vytáhl z něj noviny, rozevřel je a přiložil vystříhané otvory nad dopis.

Na chvíli se zmateně zamračil, když všelijak otáčel novinami a snažil se najít správnou polohu; pak jeho podmračený výraz vystřídalo nevěřící překvapení.

Děda Wiggins při pohledu na ten výraz vylovil z kapsy dýmku. „No tak vidíš, synu. Oba sou falešný a za danejch okolností by možná nebyl zrovna nejlepší nápad, aby sis zejtra na paní

Pressmanovou vyskakoval a podroboval ji výslechu třetího stupně. Z toho je zkrátka vidět, že nemůžeš věřit důkazům, který se vynořej poté, co byl zločin spáchanej.“

Duryea vzhlédl k šerifovi. „No nic, dědo, už vás tu nebudeme potřebovat,“ prohlásil unaveně.

„Takže nejsem zatčenej?“ zeptal se děda poněkud překvapeně.

„Nejste zatčen,“ řekl mu Duryea. „Zatím ještě ne. A tady s šerifem si teď musíme o něčem soukromě promluvit... Asi by bylo dobré, kdybyste celou tuhle záležitost udržel v přísné tajnosti... Jestli někdy přijdu na to, kdo v tomhle případě nastrčil všechny ty falešné důkazy,“ řekl Duryea hlasem, z něhož náhle zazněla divoká zlost, „tak ho posadím do chládku a už ho tam nechám.“

„Bravo!“ vykřikl děda. „To je ono! Až ho dopadneš, dej mu co pro to... A poslyš, synu, nechtěl by sis poslechnout, jakou mám o tom teorii?“

„Nechtěl,“ řekl Duryea chladně.

Děda hleděl, jako by ho někdo udeřil do tváře. „Chceš tím říct, že po tom, co sem se tak nadřel se vším tím zjišťováním...“

„No právě,“ řekl Duryea. „Tohle není hra. To není žádný kvíz. Je to případ vraždy. Někdo vyrobil falešné důkazy v případu vraždy. Upřímně řečeno mám tak trochu strach, že ten někdo jste vy.“

V dědově obličeji se teď zračil výraz poraněné pýchy.

„Nemyslím, že byste se vědomě snažil krýt vraha,“ řekl Duryea, „ale opravdu mám pocit, že se někoho pokoušíte chránit, pravděpodobně nějakou ženu, která ve vás vzbudila sympatie. Čím méně toho za daných okolností řeknete, tím lépe. Tenhle případ budu řešit podle svého. Vy mi nemůžete pomoci a nepřeju si žádné vměšování.“

Děda se zakřenil. „Hádám to znamená, že mi přeješ dobrou noc.“

„Přesně tak.“

Děda ještě chvíli žmoulal klobouk, pak šel ke dveřím a tam se zastavil s rukou na klice, jako by chtěl něco říct. Potom se zazubil, řekl „Dobrou noc“ a vyšel na chodbu.

Když odešel, Duryea se podíval na šerifa a unaveně sáhl po telefonu. „Teď můžu klidně zavolat paní Pressmanové a říct jí, že sem zítra vůbec nemusí jezdit,“ řekl.

„Myslíte, že jí tam ty noviny nastrčil?“ zeptal se šerif Lassen, když Duryea skončil hovor.

Okresní prokurátor přikývl. „Pravděpodobně oboje.“

„Nějak nevypadá na člověka, který by dělal takové věci.“

„Vy ho neznáte,“ řekl Duryea. „On by to nedělal proto, aby kryl vraha. Nedělal by to proto, aby bránil ve vyšetřování. Udělal by to proto, aby nám pomohl. Podle jeho představy pomoci by nás chtěl prostě přimět k tomu, abychom se soustředili na konkrétní osobu, o které si myslí, že je vinna.“

„Ano,“ připustil Lassen, „nejspíš na tom něco je.“

„Už to mám, Pete. Máte nějakého zástupce, na kterého se můžete spolehnout? Někoho, kdo má zrovna službu a může nám být okamžitě k dispozici?“

Šerif přikývl.

Duryea šel k oknu soudní budovy a shlédl dolů na parkoviště. „Nechal své auto a přívěs u mého domu,“ řekl. „Povězte tomu svému zástupci, ať tam rychle jede a sleduje ho. Jestli podstrkuje důkazy, pojede ještě před půlnocí do té chalupy. Jestli tam pojede, chci o tom vědět. Chytneme ho při činu a pak s ním zatočím.“

„Měli bychom to vyřešit ve vší tichosti,“ řekl šerif. „Nemůžete zavřít vlastního příbuzného.“

„To bych se na to podíval,“ řekl Duryea rázně.

Pete Lassen jemně zavrtěl hlavou.

„Proč ne?“

„Ne při tom předvolebním boji o pozice, co v tomhle okrese probíhá. Pošlete někoho z příbuzenstva za mříže kvůli falšování důkazních materiálů, a než se nadějeme, vyprovodí nás voliči s posměchem z úřadu.“

V Duryeově obličeji se rozhostil výraz zuřivé marnosti. „No dobrá,“ řekl. „Ať se do toho ten váš zástupce pustí. Aspoň ho pořádně vystraším.“

Kapitola 25

Hany Borden, zástupce, kterého šerif Lassen pověřil úkolem nespustit dědu Wigginse z očí, se poprvé telefonicky ohlásil asi čtyřicet minut poté, co děda odešel z kanceláře okresního prokurátora.

„Osoba, kterou sleduju," hlásil šerifovi, „má ve svým autě ženskou. Byla schovaná v tom přívěsu."

„Popište ji," požádal Lassen.

„Popis nepotřebujete," řekl Borden. „Je to ta, co u nás onehdy odpovídala na otázky, ta šťabajzna z Los Angeles. Nemůžu si vzpomenout, jak se jmenovala."

„Ne náhodou Pressmanova sekretářka?" zeptal se Lassen.

„Ne. Počkat... už to mám. Eva Raymondová."

„Co dělá starý pán?" zeptal se Lassen.

„Teď zrovna," hlásil Borden, „má proslov Richard Milton, opoziční kandidát na místo okresního prokurátora. Starej pán si našel místo k zaparkování svýho auta a přívěsu, sedí v autě a poslouchá."

„Neztrácejte ho z očí," přikázal mu Lassen, „a dávejte bedlivě pozor, jestli nedojde k porušení nějaké litery zákona. Nemůžeme ho sebrat, ale všechno mu to spočítáme, od porušování Mannova zákona o obchodování s bílým masem po ovlivňování svědků."

Lassen zavěsil a podal hlášení okresnímu prokurátorovi.

Duryea si strčil ruce do kapes na kalhotách a najednou, když si uvědomil komičnost celé té situace, se rozesmál. „Cherchez la femme, „ podotkl, „a v jeho věku!"

„To není směšné," vyčetl mu Lassen. „Je to vážné, setsakramentsky vážné."

„To já vím," řekl Duryea. „Právě to je na tom tak strašně legrační."

Kapitola 26

Richard Milton se rozohňoval. Pod hypnotickým účinkem vlastního hlasu se ten zapálený, pohotový řečník ze soudních síní, patřící k dramatické škole, postupně vypracoval až na samý vrchol řečnické výmluvnosti. Nyní, na pódiu hudebního pavilonu v městském parku Santa Delbarra, obklopen davem zvědavců, pozvedl Milton hlas a otázal se: „Jakého okresního prokurátora má tento okres? Co dělá pro okres oplátkou za svůj plat?

Odpovězme si na tu otázku tím, že se na chvíli zaměříme na to, co nedělá.

Například se podívejme na Petrie.“

Milton dělal dramatické pauzy, aby mohly jeho výroky proniknout do povědomí posluchačů. Když viděl, že je posluchačstvo patřičně ochotné ke spolupráci, pokračoval. „Nebránil majetkové zájmy tohoto okresu. Nepostavil se na ochranu občanů petrijského okrsku. Frank Duryea je právník. Měl by se v zákonech vyznat. Měl vědět, že ta problematická výhrada v kupních smlouvách na všechnu tu kvalitní sadařskou půdu na východě Petrie byla nebezpečnou hrozbou pro blaho tohoto okresu. Bylo v jeho silách něco s tím udělat.

Teď, když se začalo s ropnými vrty a občané tohoto okresu byli vystaveni legalizovanému vydírání, je už příliš pozdě. Ale ta ropná práva tu po celá léta tiše dřímala. Teď vám povím, co bych udělal já, kdybych byl okresním prokurátorem tohoto okresu.“

Milton se znovu odmlčel a zaujal bojovný postoj s předsunutou čelistí a zaťatými pěstmi, pózu, kterou využíval na plakátech pro volební kampaň.

„Požádal bych okresního daňového odhadce, aby ve vší tichosti zvyšoval daňový výměr z těch ropných práv tak dlouho, až by byla daň vyšší, než by ti lidé, co práva vlastnili, byli ochotni platit. Pak by mohl výbor občanů jít za majiteli těch ropných práv a odkoupit je od nich za nepatrnou úplatu. Ale co se stalo? Okresní úřady se semkly do úzkého kroužku osob s výlučným postavením, kteří se ve svých funkcích cítí bezpečně, pobírají si v klidu své pravidelné platy a podřimujíce na svých postech se vyhýbají vší práci, která jim nepřipadá nutná. Místo aby byli majitelé ropných práv donuceni platit daně, ocitli se v ideální situaci, nahrávající jejich legalizovanému vydírání. A tak jsou klidní a nedělají nic, protože ani nic dělat nemusí. Čas tedy plyne, až nakonec ta ropná práva odkoupí nějaký darebák z Los Angeles a odstartuje kampaň legalizovaného vydírání.

Nejsem jediný, který to nazývá tímto jménem. Dovolte mi, abych vám přečetl jeden úvodník z Petrie Heraldu“

Kandidát s dramatickým gestem popadl z malého stolku po svém boku noviny, s šustěním je rozevřel na stranu s úvodníkem, přeložil je a přečetl úvodník Everetta Truea hlasem, zvučícím počestným rozhořčením.

Děda Wiggins, který seděl ve svém autě, si zapálil odřenou dýmku a pohlédl vedle sebe na Evu Raymondovou. „To je ale chytrej ptáček. Znáte ho?“

Eva Raymondová na něj pohlédla očima, přivřenýma ve vypočítavých úvahách. „Mluví se o něm jako o mladém advokátovi s budoucností,“ řekla. „Svobodném.“

„No jo,“ prohlásil děda. „Tenhle hoch to dotáhne daleko.“

„Myslíte, že ve volbách vyhraje?“

„Kdepak.“

„Proč ne? Já bych řekla, že umí trefit do černého, a z výrazů ve tvářích ostatních lidí se dá poznat, že si myslí totéž.“

„No jo,“ připustil děda, „má v ledasčem pravdu.“

„Ale proč tedy ve volbách nevyhraje?“

„Poněvadž do voleb je eště fůra času a já nemám v oumyslu nechat ho vyhrát.“

„Vy?“

„Ba jo.“

„Co vy zmůžete?“

„To taky záleží na okolnostech," řekl děda. „To sem teda zvědavej, jestli teď bude mluvit o tý vraždě... Karper sedí zrovna vedle něj. Má v Petrie velkej kus půdy na parcely a Duryeu nemůže ani cejtit... Vy ste, myslím, říkala, že ho znáte."

„Ano, od vidění."

„Spíš sem hledal Everetta Truea," řekl děda. „Myslel sem, že tu bude. Prej se snaží, aby si noviny držely neutrální odstup, ale pár týdnů před volbama se má vyslovit veřejně pro Miltona. Aspoň podle mýho tajnýho zdroje informací. Mám obavy, že Duryea není kolem Petrie moc oblíbenej."

„Já myslím, že je skvělý. Chtěla bych se s ním seznámit," řekla Eva Raymondová.

„S Duryeou?" zeptal se děda překvapeně.

„Ne," řekla a kývla hlavou směrem k mladému řečníkovi. „S panem Miltonem."

„Tak to by se možná dalo zařídit," řekl děda.

Pohlédla na své platinové náramkové hodinky, posázené démanty. „Poslyšte," prohlásila, „už se připozdívá. Říkal jste, že jenom chcete, abych s vámi jela k té chalupě a ukázala vám, kde přesně jsem stála..."

„To jo, ale napřed bych rád viděl toho Truea... Hele. Támhle je."

Děda se vyřítil z auta a proplétal se okrajem davu s mrštností pstruha, razícího si cestu horským potokem.

„Brej den."

Everett True se otočil a uviděl zeširoka se zubícího stařík, jak vymršťuje ruku k srdečnému stisku.

„Jmenuju se Wiggins. Vy ste True, redaktor od novin z Petrie, že jo?"

„Přesně tak."

„Zrovna sem slyšel, jak čte váš úvodník," řekl děda. „Moc hezky ste to napsal, moc hezky!"

„Děkuji vám."

„Mám támhle zaparkovanej auťák. Napadlo mě, že byste mi možná moh věnovat minutku dvě, až to řečnění skončí," navrhl děda.

„Copak jste chtěl?" zeptal se True.

„Jen sem vám chtěl položit pár otázek," řekl děda.

True se probojoval k okraji davu. „Jakých otázek?"

„O tom, jak tu vraždu vidíte vy."

True na něj vrhl rychlý hodnotící pohled. „Vy jste od policie?" „Ne."

„Už jsem vás někde viděl. No ano, už si vzpomínám. Byl jste u té chalupy... Vy jste příbuzný okresního prokurátora, že jo?"

„Jo, tak nějak," připustil děda.

True zaujal poněkud opatrný postoj. „Už jsem řekl okresnímu prokurátorovi všechno, co vím."

„To já přece vím," řekl děda, „ale tohle je něco jinýho. Chtěl sem se jen zeptat na toho chlapa, co ste ho v tý chalupě slyšeli se Sondersem."

„Co chcete vědět?"

„Myslíte, že to byl Pressman?"

„No jasně... totiž jestli byl Reedley Pressman, tak to byl on."

„Nemohla tam uvnitř bejt ženská?" zeptal se děda.

„Ženská!" vykřikl True.

„Mhm."

„Obávám se, že vám nerozumím."

„Vy přeci nevíte, jestli byl v tý chalupě Pressman. Víte jen, že ste tam někoho slyšeli chodit," řekl děda.

„No a?"

„Tak si říkám, co když tam třeba Pressman nebyl sám. Možná tam s ním někdo byl. Možná proto nechtěl přijít ke dveřím nebo s váma mluvit... Mohla to bejt ženská."

„Ne, to si nemyslím,“ namítl True. „Myslím, že to byly každopádně mužské kroky. Měl jsem z toho dojem, že se tam pokradmu pohybuje nějaký chlap. Bylo slyšet, jak pod jeho vahou vrzají prkna.“

„Neslyšel ste klapání vysokejch podpatků, jako by to byla ženská?“ zeptal se děda.

„Ne.“

Děda si posunul do týla propocené sombrero a poškrábal se konečky prstů v kudrnatých šedých vlasech nad levým uchem. „Tak to je asi tak všecko,“ prohlásil.

„Podle čeho jste soudil, že to byla ženská?“ zeptal se True.

„Ani nevím,“ řekl děda,, jen mě tak napadlo, proč vám Pressman neřek, ať vypadnete, nebo nepřišel ke dveřím a neřek vám, že s váma nechce dělat žádnej rozhovor, nebo třeba...“

„Počkejte,“ skočil mu True do řeči, „támhle je Sonders... Hej, Hughi! Pojď sem na moment... Hughi, tohle je pan Wiggins, příbuzný okresního prokurátora. Chce vědět, jestli ta osoba, co chodila uvnitř té chalupy, mohla být ženská.“

„Ne,“ řekl Sonders. „Byl to Pressman. Každopádně to byl chlap. Zahlíd jsem mužskou ruku, když stahoval tu poslední roletu.“

Děda náhle ožil. „Takže vás ten muž mohl vidět?“

„Musel mě vidět. Proto taky stahoval ty rolety.“

„Viděl vás vystupovat z auta,“ pokračoval děda. „A v ruce ste držel noviny!“

„Noviny?“

„Ano. Nátisk toho úvodníku.“

„To jo - ale co to s tím má společného?“

„Mohlo to s tím mít hodně společnýho - zvlášť jestli tam uvnitř v chalupě nebyl Pressman, ale vrah, a stáhl rolety, abyste oknem neviděli mrtvolu.“

True okamžitě zbystřil sluch. „Cože? Proč myslíte, že...“

Ale děda se otočil a razil si cestu davem zpátky ke svému přívěsu.

Kapitola 27

Duryea zatelefonoval domů, a když se v telefonu ohlásila Milred, řekl jí: „Obávám se, že způsobím rozvrat v tvé rodině. Snad bys u toho radši měla být.“

„Co se děje, Franku?“

„Tvůj ctěný dědeček.“

„Co je s ním? Co zase provádí?“

„Podle hlášení, které jsme právě obdrželi, se zúčastnil politického shromáždění a vyslechl si projev opozičního kandidáta. Teď má namířeno do Petrie a s velkou pravděpodobností hodlá násilím vniknout do té chalupy.“

„Zatkneš ho, když to udělá?“

„Jak mě šerif před několika minutami upozornil, to dost dobře udělat nemůžu.“

„Proč?“

„Dva měsíce před volbami si mohu sotva dovolit dát opozičnímu tisku do ruky takovou zbraň. Jen si představ ty palcové titulky a úvodníky: ZŮSTANE TO V RODINĚ - OKRESNÍ PROKURÁTOR ZATKL DĚDEČKA SVÉ MANŽELKY. NESCHOPEN VYPÁTRAT PRESSMANOVA VRAHA, VYLIL SI PROKURÁTOR ZLOST NA MANŽELČINĚ PŘÍBUZNÉM - Ne, zatknout ho nemůžu, alespoň teď ne.“

„Tak co uděláš?“

„Asi za pět minut se pro tebe stavím,“ řekl jí, „a potom ještě se šerifem pojedeme do Petrie. Jestli v té chalupě děda bude, podáme na něj žalobu. Projedná se to tajně a dáme mu takzvanou výstrahu... Myslím, že víš, oč mi jde.“

„Chceš ho pořádně vystrašit?“

„Přesně tak. Tvůj prarodič z otcovy strany dostane řádně za vyučenou. Bude mít nahnáno.“

„Budu stát před domem připravená naskočit do auta,“ slíbila. „Ale nebuď na něj moc přísný, Franku.“

Kapitola 28

Velké policejní auto ujíždělo hladce po silnici. Šerif Lassen, sledující tachometr, sáhl rukou dopředu a ztlumil reflektory. „Už je to jen asi míle," řekl. „Budeme muset přepnout na parkovací světla a zbytek cesty se nějak dokodrcat."

Auto zpomalilo na rychlost o něco málo vyšší než dvacet mil za hodinu.

„Děda tam samozřejmě nemusí být," podotkla Milred.

„Myslím, že tam bude," řekl šerif. „Borden se mi ohlásil z Petrie. Netroufl si jet za starým pánem moc blízko - říkal, že zajede až k chalupě, a kdyby tam váš dědeček nebyl, dá nám znamení."

Auto jelo po dlážděné cestě. Vpředu viděli vysoké obrysy eukalyptových stromů, rýsující se proti hvězdné obloze. „Už tam skoro jsme," oznámil jim šerif. „Asi je to blíž, než jsem myslel, když jsem přepnul světla. Doufám, že nás neviděl, jinak..."

Šerif se náhle odmlčel, když vpředu ve tmě zablikalo světlo ruční baterky.

„Co je to?" zeptala se Milred.

„Nejspíš Borden," prohlásil šerif, ale pro jistotu vsunul ruku pod sako a vytáhl odtud revolver tak, aby ho měl pohotově připraven.

„Raději ta světla vypněte," řekl Duryea tiše.

Šerif s cvaknutím přehodil páčku a auto se ocitlo ve tmě.

Chvíli čekali a potom uviděli nejasný obrys postavy. Tmou se náhle prodral kužel světla z baterky a osvítil přední poznávací značku na autě; potom světlo zhaslo a ze tmy se ozvalo tiché hvízdnutí.

Šerif stáhl okénko po své levici a tiše se zeptal: „Jste to vy, Bordene?"

„Oukej, šerife," dorazil k nim ze tmy hlas. O chvíli později se k boku auta potichu přikradla mohutná postava Harryho Bordena. „Musel jsem se ujistit, že jste to vy," vysvětloval. „Nevím, co se to tam děje."

„Co se stalo?"

„Je na tyhle cestě, asi půl míle před náma. Tak jsem myslel, že sem raději dojdu a dám vám vědět. Nevím, co má za lubem... Možná ví, že sem jedete."

„Co dělá?"

„Přijel s přívěsem až k chalupě. To děvče vystoupilo. Starej pán má klíče od chalupy nebo paklíč, který se do toho zámku hodí... Už tam určitě někdy byl. Nezaváhal ani chvíli, prostě vsunul klíč do zámku, strčil do dveří a ty se otevřely."

„Jestli do té chalupy zašel, tak ho máme přesně tam, kde chceme," řekl Duryea.

„Nešel dovnitř. Šlo tam jen to děvče."

„Co to může znamenat?" zeptal se Lassen.

„Nevím."

„Co udělal on? Vrátil se k přívěsu?"

„Ne. To je na tom právě divné. Nechal tam přívěs zaparkovanej, šel až na konec příjezdové cesty a stoupl si rovnou na křižovatku příjezdové a hlavní cesty... Na někoho čeká."

„Že by si dal s někým schůzku?"

„To bych nemyslel," řekl Borden. „Má bouchačku."

„Jste si tím jist?" zeptal se Duryea překvapeně.

„Naprosto. Přikrad jsem se tak blízko, že jsem viděl, jak se světlo hvězd odráží od kovu."

„Mohla to být baterka," řekl Duryea. „Pochybuju, že by měl revolver."

„Myslím, že to byl revolver," řekl mohutný zástupce tiše, ale přesvědčeně. „Podle toho, jak ho držel a tak."

„Já se přikláním k názoru pana Bordena," ozvala se Milred. „Nebesa vědí, k čemu ji chce, ale vsadím se, že je to revolver."

Lassen se obrátil k Duryeovi. „Co chcete dělat, Franku?"

Okresní prokurátor si to chvíli v duchu přebíral a pak řekl rázně: „Už toho na něj máme dost. Sebereme ho a seberem i tu holku... A pamatujte, řekne se mu, že je to zatčení v dobré víře.“

„Tak jo, Hany,“ řekl šerif zástupci. „To ho raději zatkněte

vy.“

„Pojedeme tam v autě,“ navrhl Borden. „Asi padesát metrů před odbočkou zpomalíte. Budu stát na stupačce a až zpomalíte, vyskočím. Nebude o mně vůbec vědět. Vy s autem zastavíte až těsně před příjezdovou cestou. Jen pár metrů. Tím ho přinutíte ukázat, co má v ruce. Jestli půjde k autu, budu těsně za ním. Když ne, můžete počkat v autě, až vám dám signál.“

„To by šlo,“ řekl šerif, „ale jestli má revolver, tak nic neriskujte.“

„Nebudu,“ slíbil Borden. „Budu opatrnej.“

„Řekni mu, ať si dá mimořádný pozor, Franku,“ podotkla Milred. „Jestli má děda bouchačku - prostě mu nevěřím, to je vše. Kdo ví, co má v merku.“

„Co mě se týče, Pete, já bych myslel, že jak jednou vybalil bouchačku, měli bychom ho vzhledem k jeho mimořádné zlomyslnosti strčit do chládku a nechat ho tam,“ řekl Duryea.

„To si nemůžete dovolit,“ řekl šerif. „Ať už to dopadne jakkoliv, byl byste namydlenej. Když vyjde najevo, že je sice potrhlej, ale vcelku neškodnej a tohle je jen takovej úlet, tak se zesměšníte. Jestli je v tom nějaká levota, tak jste v troubě. Nemůžete vyhrát.“

Auto se mírně zhouplo, když si Harry Borden vylezl na stupačku. „To bude dobrý,“ prohlásil klidně a rozhodně. „Já to zvládnu. Nikdo se o tom nedoví.“

Borden prostrčil ruku otevřeným okénkem, aby se přidržel střechy auta. Šerif uvolnil spojku a auto se rozjelo.

„Zapněte dálková světla,“ řekl Borden. „To ho oslní, takže neuvidí, až budu seskakovat.“

Šerif rozsvítil dálková světla. Po silnici vpředu se rozlila oslňující záře - kužel světla, jehož prostředkem se vinula bílá stužka dláždění.

O chvíli později řekl Borden tiše: „Tak, šerife, teď zpomalte a já vyskočím. Vy jeďte ještě asi sto stop a pak zastavte... až zastavíte, raději zhasněte světla, ať vás nepozná.“

„Dobrá,“ řekl šerif a zpomalil.

Borden seskočil ze stupačky a chvíli mu trvalo, než na vinoucí se betonové stužce nabyl rovnováhu. Pak se téměř bezhlučně ponořil do tmy. Šerif ještě několik vteřin jel, pak auto zastavil a vypnul světla.

Skupinku, čekající s napjatým očekáváním v autě, obklopila tma a ticho.

Uplynulo třicet vteřin, potom minuta. Minuta se protáhla na dvě. Noční šelest, ztichlý ve strachu z přijíždějícího automobilu, se začal znovu ozývat a pak náhle utichl; ticho, které se rozhostilo, naznačovalo, že se ve tmě kolem něco děje.

Šerif, soustředěně zamračený, vyhlédl do tmy. Milred, přitisknutá k Frankovi, se právě chystala něco šeptem říct, když vtom se ze tmy u silnice, ne víc než dvacet stop od automobilu, cosi ozvalo.

Uslyšeli Bordenův hlas, udílející strohý rozkaz; pak bylo slyšet dědu Wigginse, jak cosi rozčileně a dotčeně vykřikuje pisklavým hláskem.

„Oukej, šerife,“ zavolal Borden.

Tmu rozřízlo světlo z šerifovy baterky.

Borden vymrštil levou paži a zaklesl se předloktím dědovi pod bradou. Pravou rukou chytil dědu za pravé zápěstí. Ve světle baterky bylo vidět revolver, sevřený dědovou rukou.

„Vyřiďte to vy, Pete,“ řekl Duryea. „Já vylezu až nakonec.“

Šerif otevřel dvířka auta a vystoupil. „Máte povolení držet revolver?“ zeptal se.

„Kdo je to?“ zeptal se děda.

„Mluvíte se šerifem.“

„To ste vy, Lassene?“ řekl děda s úlevou v hlase. „Já nevěděl, že...“

V hlase šerifa Lassena nezazněl ani jeden srdečný tón. „Tak co, Wigginsi, k čemu ten revolver?“

„No, já... myslel sem, že...“

„Máte na držení toho revolveru povolení?“

„Ehm, ne v tomhle okrese, to zrovna ne...“

„Tak v tomto státě?“

„Abych pravdu řek, ne tak docela, ne.“

„Raději mu nasaďte želízka, Bordene,“ řekl Lassen.

„To teda ne!“ vypískl děda. „Na to nemáte právo! Bráníte ve vykonávání spravedlivý věci! Nemůžete mi nasadit želízka, jako bych byl nějakej prachsprostej kriminálník.“

„Nevidím důvod, proč ne,“ řekl šerif. „Můžete být klidně příbuzný okresního prokurátora, ale co se mě týče, platí pro vás totéž jako pro každého jiného občana. Potloukáte se u cesty s nabitým revolverem a číháte na automobily - ozbrojený pokus o silniční přepadení. Víte, co to znamená.“

„Tohle není žádnej pokus o silniční přepadení,“ zamečel děda hlasem vysokým od zlosti. „Přece nejste padlej na hlavu!“

„Viděl jste ten revolver, že ano, šerife?“ řekl Borden a stále pevně svíral dědovo zápěstí.

„Ano. Vidím, že ho ještě pořád drží v ruce.“

„A teď ho odhoďte,“ řekl Borden.

Zkroutil dědovi zápěstí, až jeho prsty revolver pustily; potom rychle přehmátl a uchopil pevně obě dědovy ruce, sundal si z pásku pouta a hbitým, obratným pohybem je zaklapl kolem dědových zápěstí.

„Tak to bychom měli, Wigginsi,“ prohlásil šerif trpělivým, unaveným hlasem člověka, který pouze vykonává povinnost. „Jste zatčený. Cokoliv řeknete, může být použito proti vám. Jedeme zpátky na krajskou správu.“

„Počkejte. Nemůžete mě odsud odvézt.“

„Proč ne?“

„Protože - byly by s tím potíže.“

„Pro vás ne. Vy už máte potíže tak jako tak.“

„Copak nechápete? Mám přece...“

„Co máte?“ zeptal se šerif, když se Wiggins náhle odmlčel.

„Nic,“ řekl děda.

„Nejste tady sám?“

Děda se na dvě nebo tři vteřiny zamyslel a váhal, ale potom řekl zatvrzele: „Ne.“

„Nikdo tu s vámi není?“ zeptal se šerif.

„Nebuďte moula,“ řekl mu děda. „Vypadám snad, že bych tu s sebou někoho měl?“

„Naložte ho,“ ozval se z auta Duryea. „Dřív nebo později stejně zjistí, že tu jsem, takže si to odbudeme rovnou.“

„Jdeme, Bordene,“ zavelel Lassen. „Doveďte ho k autu.“

Duryea se vyklonil z okénka. „Dědo, já vás varoval, že jednáte na svou vlastní pěst.“

„Á, tak ty jsi tu taky?“

„Ano.“

„Hmhm!“ řekl děda. „Tohle začíná smrdět.“

Borden ho dostrkal až k autu, otevřel dvířka v zadní části vozu a nacpal dědu dovnitř.

„A ty jsi tu taky, Milred?“

„Ano.“

„Hmhm,“ řekl děda znovu a po chvíli dodal: „To je teda sakra špatný, když Wigginsové nedržej pohromadě!“

„Dostal jste varování, dědo,“ řekl Duryea. „Řekl jsem vám to nejednou, ale desetkrát.“

„Co teď se mnou hodláte províst?“ zeptal se děda.

„Odvezeme vás na krajskou správu,“ prohlásil Lassen rázně.

„Nemůžete mě zadržovat.“

„Proč ne?“

„Nespáchal sem žádnej zločin.“

Lassen se zasmál. „Zkuste to vyprávět porotě. Nevěděl jste, kdo v tomhle autě je. My, zákonů dbalí občané, jsme jeli po veřejné silnici. Zastavili jsme a vy jste na nás přišel s revolverem v ruce. Je to jasné jak facka. Chtěl jste nás přepadnout.“

Děda chvíli přemýšlel a pak se náhle rozesmál. „Jo tak, už to mám," řekl. „Ušili ste na mě boudu."

„To říkají všichni," prohlásil Lassen.

„Jak ste věděli, že tu sem?" zeptal se děda. „To mi teda povězte."

„Nemusel jsem vědět, že tady jste. Prostě jsem tu zastavil..."

„Zastavil, ale nejdřív ste poslal tohohle obra, aby se ke mně potichu zezadu přikrad... Měl sem sice takovej dojem, jako bych něco zezadu zaslech, ale jak sem chtěl honem zjistit, co je s tím autem, nevěnoval sem tomu dostatečnou pozornost... Přece se nechcete zesměšnit zrovínka před volbama tím, že strčíte do chládku starýho člověka, kterej se snaží získat důkaz?"

„Důkaz čeho?" zeptal se Lassen.

„Důkaz vraždy, samozřejmě."

„A abyste ho získal, tak se ozbrojíte a stoupnete si k veřejné silnici, připravený vrhnout se na prvního nic netušícího motoristu, který tudy projíždí," prohlásil Duryea sarkasticky.

Děda ho probodl pohledem. „To už trochu přeháníš, synu," prohlásil. „Nejspíš sis myslel, že mě pořádně vystrašíš a uděláš ze mě poslušnýho psíka, nemám recht?"

„Říkám vám to jednou provždy, že pro vás platí totéž, co pro všechny ostatní občany," řekl Duryea.

„Jo, to já vím, ale na žádnýho jinýho občana by sis tak nevyskakoval - ke všemu kdybys ho znal a věděl, pro koho pracuje."

„A pro koho vy pracujete, že se tak ptám?" zeptal se Lassen.

„Snažím se vám dopadnout vraha."

„A to jste čekal, že sem přijede a zastaví, abyste si mohli trochu popovídat?" zeptal se Duryea.

„To ne," řekl děda, „ale čekal sem, že sem přijede a bude chtít vniknout do domu, a až to udělá, chtěl sem ho tam překvapit."

„Proč by tam chtěl chodit?" zeptal se Duryea. „Je nějaký zvláštní důvod pro to, aby se tu objevil zrovna v tuhle dobu a šel do té chalupy?"

Děda se na tu otázku chystal odpovědět, ale pak si to rozmyslel a zůstal zticha.

„Obávám se, že ta vaše historka neobstojí," podotkl Duryea.

To už děda nevydržel a spustil hotový příval výčitek. „Tak teď mě poslouchej, synu. V tomhle případě jsi každopádně přehlíd všecky důležitý stopy... tou první je časovej prvek."

„Jen mluvte," vyzval ho Duryea. „Vypovídejte se z toho, ale pamatujte, že cokoliv řeknete, může být použito proti vám."

„Tak za prvé," řekl děda. „Ty máš obyčejný hodiny a vůbec si jich nevšímáš. V petrolejce se spálí každou hodinu stejný množství petroleje. Já o petrolejkách něco vím. Pressman o petrolejkách taky něco věděl, poněvadž žil v malý chajdě v době, kdy byl chudej prospektor. Takže," děda se zčistajasna obrátil na Peta Lassena, „co způsobuje, že lampa čoudí?"

„To já nevím," připustil Lassen.

„Čoudí tehdy, když je knot vytaženej moc vysoko," řekl děda. „Když je knot rovně zastříhnutej, tak to může bejt asi tak jedinej důvod čouzení."

„Nejspíš jo," souhlasil šerif.

„Když zapalujete petrolejku," vysvětloval děda, „v knotu je trocha petroleje. Jak se sirka dotkne knotu, lampa se rozhoří, ale jak se rozehřívá a nasává skrze knot víc a víc petroleje, plamen se rozhoří jasněji. Člověk, kterej něco ví o petrolejkách, knot při zapalování co nejvíc zastrčí. Po čtyřech nebo pěti minutách pak plamen sešteluje... už chápete?

Dejme tomu, že když došlo k ty vraždě, byla už tma. Pressman byl v domě. Když se setmělo, byl to on, kdo rozsvítil lampu. Byl by věděl, jak se to dělá, pořádně by zastrčil knot a ten by pak postupně vylez až do ty správný vejšky. Pressman to s petrolejkama uměl.

Z toho teda vidíme, že tu lampu zapálil vrah. Jenže kdyby byla vražda spáchaná opravdu za tmy, lampa by už musela bejt zapálená... tak si to přeberte."

„To pak ten vrah musel zapálit lampu za denního světla," řekl Duryea s úsměvem. „Z toho přemýšlení jste už celý popletený, dědo."

Děda zavrtěl hlavou. „Ba ne. To by zas musel někdo v noci dolejt petrolej. Když bylo objevený tělo, hladina petroleje v lampě naznačovala, že hořela zrovínka tak dlouho. Podle množství petroleje spálenýho v lampě se dá docela přesně odhadnout čas. Já bych řek, že ta lampa byla zapálená asi šest hodin předtím, než sem ji viděl - a viděl sem ji přibližně v tý samý době, co tam dorazil šerif - kolem devátý."

„Ale to potom nemohla být v tu dobu spáchána vražda - to by bylo ve tři hodiny ráno," namítl Duryea.

„Jo," řekl děda, „správně. Pitvu provádějící lékař říká, že vražda byla spáchaná mezi čtvrtou a jedenáctou hodinou čtyřiadvacátýho. Jen proto, že tam hořela lampa, si každej myslí, že vražda byla spáchaná po setmění... Jenže já vám povídám, že ta hořící lampa neměla s vraždou nic společnýho. Vrah byl totiž v chajdě dvakrát."

„Tak kdy tedy byla spáchána vražda?" zeptal se Duryea, jehož ten výklad proti vlastní vůli zaujal.

„Vražda byla spáchaná čtyřiadvacátýho krátce před pátou hodinou odpoledne," řekl děda, z jehož hlasu zněla naprostá jistota.

„To přece není možné. Máme důkazy, že Pressman byl v tu dobu naživu..."

„Jaký důkazy?" zaječel děda. „Jak může kdo vědět, že byl v tom domě Pressman? Sonders říká, že viděl, jak někdo stahoval rolety, když auto vjelo na příjezdovou cestu. Sonders i True říkají, že slyšeli, jak někdo po domě chodí. Oba přece připouštějí, že ten člověk neřek jediný slovo. Oba říkají, že bylo něco zlověstnýho na způsobu, jak přišel ke dveřím - mysleli, že držel revolver a uvažoval, jestli má po nich střílet... A jen z toho, že v tom baráku slyšeli kohosi chodit a věděli, že tam bydlí Pressman, hned vydedukovali, že ten, co ho tam slyšeli, byl Pressman... Já vám povím, kdo byl ten člověk, kterej tam uvnitř chodil. Byl to vrah, a mrtvěj Ralph G. Pressman ležel v tu dobu nataženej na podlaze..."

Lassen se obrátil k Duryeovi a vrhl na něj významný pohled.

Duryea se prudce otočil a s pomocí jednoho kolene se nadzvedl na polštáři sedadla, aby na dědu lépe viděl. „Hrome! Na tom by něco mohlo být!" prohlásil.

„To si teda zapiš za uši, že na tom něco je," řekl děda, „a taky pamatuj, že v tu dobu byly rolety stažený. Když pak bylo tělo objevený, byly rolety nahoře a světlo hořelo."

„Vrah mohl počkat, až Sonders a True odjedou, pak rozsvítit lampu a vytáhnout rolety."

„Kdepak," řekl děda. „Lampa prozrazuje, že byla rozsvícená kolem třetí hodiny. A lampa v žádným případě nelže... Já vám říkám, že byl vrah v chalupě dvakrát... Vždyť se podívejte na ten dopis na rozloučenou. Věty sou vystříhaný z novin, který se dostaly do Petrie až po devátý hodině večer. K sesmolení toho dopisu bylo zapotřebí trochy toho myšlení a trochy času... Ne moc myšlení a ne moc času, ale přece."

„Co tím naznačujete?" zeptal se Lassen.

„Že ten dopis na rozloučenou byl do chalupy přinesenej později, až tam vrah přišel podruhy. A přitom se taky stalo něco, co vraha vystrašilo, takže už tam nezůstal dost dlouho, aby lampu seštelovaI tak, aby nebyl cylindr začouzenej... V tý době byly asi tři hodiny po ránu. A teď vám povím, co to bylo. Byla to ta holka, Eva Raymondová, která se tam vypravila, aby Pressmana zkusila obměkčit a přimluvit se za svýho milýho - a možná chtěla přidat nějaký to slůvko taky sama za sebe. Vyšla na verandu, uviděla tělo, zaječela a utekla, jak nejrychlej mohla. Přitom jí vypadla ta pudřenka... Muselo to tak bejt. A vrah tam v tu dobu zrovna byl."

„Fajn, dědo. Teď už žádné vykrucování," řekl Duryea odměřeným, pracovním hlasem. „Kde je Eva Raymondová?"

„Je v chalupě," řekl děda rozpačitě. „Chtěl sem províst takovou jako zkoušku."

„Sundejte mu ty želízka, Bordene," řekl Duryea. „Pojďme, Pete, jde se na věc... Je to sice potřeštěná teorie, ale možná obstojí."

„Jak potřeštěná," prskal děda. „Je to logická úvaha, chladná, tvrdá a nemilosrdná logika, před jakou se nikdo neschová ani za dalších sto let, ba milión let... A když už sme u toho, řeknu vám to celý. Jedinej způsob, jak toho vraha přimět k tomu, aby se prozradil, je skrz Evu Raymondovou.

Není si ničím jistej, ale ví, že ho zahlídla otevřeným oknem. Má z toho pořádně nahnáno. Jinak za sebou všecky stopy zamet, až na tuhle jedinou věc.“

„Všechno by bylo mnohem jednodušší, kdyby mi Eva Raymondová řekla pravdu,“ řekl Duryea suše.

„Nesmíš bejt na to děvče až tak přísnej,“ pospíšil si děda, aby se jí zastal. „Musela si v životě se vším poradit dočista sama už od svejch...“

V tu chvíli ho přerušil Milredin zvonivý smích. „Vzpomeň si, co jsem ti říkala,“ připomněla manželovi. „Jak se jedná o mužského člena Wigginsů, cherchez lafemme“

Kapitola 29

O třicet minut později, poté co děda přivedl Evu Raymondovou a dodatečně všechno vysvětlil, když se mu s pocitem, že už to má u policie zase dobré, vrátilo všechno sebevědomí, prohlásil: „Tak koukejte, vražda byla spáchaná Pressmanovým revolverem, a to může znamenat jednu ze dvou věcí: buď to měl někdo předem promyšlený a zmocnil se Pressmanova revolveru, aby to narafičil jako sebevraždu, nebo ho ten člověk, co ho zabil, zabít nechtěl. Něco se ale zvrtlo a došlo k hádce. Pressmanův revolver ležel poblíž... Já bych myslel, že kdyby to bylo hned od samýho začátku promyšlený, tak už by měl vrah dopis předem připravenej a nemusel by ho nahonem lepit z novin, který do Petrie dorazily až čtyři hodiny po vraždě... A teď, ten dopis je tu moc důležitej element. Čet sem spoustu opravdovejch detektivních příběhů. Pokaždý, když někdo vyrobí dopis tak, že vystříhá slova z novin, dělá to proto, aby nikdo nepoznal jeho rukopis. Tenhle trik se používá běžně při únosech a tak podobně... Že je to tak, šerife?“

„Je to tak,“ přisvědčil Lassen, shovívavě se usmíval a mrkal na Duryeu.

„No a tohle je zrovna ten samej případ,“ pokračoval děda, který se horlivostí div nechvěl. „Člověk, kterej ten dopis na rozloučenou sesmolil, to přece nemoh napsat vlastní rukou. Kdyby ten dopis napsal Pressman, je jasný, že by si s tím nemusel dělat hlavu. Takže jak je dopis na rozloučenou slepenej z novinovejch výstřižků, je přece hned každýmu jasný, že je to falešná stopa... no není to tak?“

„Je to tak,“ řekl Duryea a vrhl významný pohled na Milred. „Poznali jsme to dokonce i my s naším prostinkým a amatérským uvažováním, jakmile jsme ten dopis na rozloučenou spatřili.“

„Takže,“ pokračoval děda, nevšímaje si ironické poznámky, „jestli nebylo účelem toho dopisu někoho obalamutit, aby si myslel, že to byla sebevražda, jakej mělo smysl ho tam nechávat?“

„To jsem jelen,“ usmál se Duryea. „Jak to tedy bylo, pane Sherlocku Holmesi?“

„Já ti teda povím, jak to bylo,“ řekl děda. „Mělo to ten smysl, že vrah chtěl, aby si lidi mysleli, že je natvrdlej, tak natvrdlej, aby si myslel, že to budou policajti považovat za sebevraždu; hlavně ale chtěl, aby si mysleli, že nevěděl, kdo vlastně Pressman je.“

„Jak jste na to přišel?“ zeptal se Lassen.

„Poněvadž v tom dopise naznačil, že Pressman spáchal sebevraždu proto, že neměl dost peněz a dostal se do finančních potíží... Takže se samozřejmě dalo čekat, že si policajti řeknou: ‚Teda ten vrah není moc chytrej. Chtěl, abysme si mysleli, že to byla sebevražda, taky chtěl, abysme si mysleli, že se zabil kvůli finančním potížím. Tak to určitě nevěděl, že ten člověk nebyl tak docela obyčejnej farmář.‘ Je vám to jasný?“

„Pokračuj, dědo. Myslím, že ti to jde senzačně,“ ozvala se Milred.

„To si piš, že mi to jde senzačně,“ řekl děda, „poněvadž se držím chladný, neúprosný logiky. A teď, lidičky, pojďte sem na verandu a já vám něco ukážu. Zkuste si představit, že smě Everett True a Hugh Sonders a přišli smě za Pressmanem... Tak, já teď pudu k předním dveřím a budu jako Sonders a vy obejděte barák a jděte k zadním dveřím zrovna tak, jak to udělal Everett True, a až uslyšíte, že sem začal bušit a mlátit do dveří, tak vy taky začněte bušit a mlátit do dveří a já vám pak ukážu, čím se ten vrah prozradil. Vyjděte s policisty, Evo.“

„Tak jo, pojďme,“ řekl Duryea dobromyslně. „Když to šlo dědovi až dosud tak báječně, byla by škoda nedat mu příležitost vytáhnout z klobouku ještě dalších pár králíků.“

„Jděte rovnou k zadním dveřím,“ řekl děda. „Pojďme, pustíme se do toho.“

Malá skupinka odpochodovala v zástupu za dům. Borden se od ostatních oddělil. „Trochu se rozhlídnu po dvoře a hned jak se přesvědčím, že je vzduch čistej, přijdu za váma,“ prohlásil.

„Děda boduje,“ podotkl Duryea.

„Boduje?“ vykřikl šerif. „Střelí bezpečně gól pokaždé, když se dostane k míči!“

„Už jsme tady,“ řekl Duryea. „Vyjdeme na verandu a zaklepáme.“

Skupinka se seřadila na zadní verandě.

„Tak do toho, začněte klepat,“ zavolal děda z přední verandy.

„Je to tak trochu přitažené za vlasy, ale co,“ usoudil Lassen a zazubil se.

Zabušil na dveře a zavolal: „Otevřete!“

Z přední verandy ze ozvalo zabušení na dveře a dědův pisklavý hlásek: „Hej, otevřete! Otevřete, povídám!“

Šerif znovu zaklepal.

Ticho, které následovalo, vzápětí prolomilo další bušení od předních dveří.

„Zní to, jako by se snažil dveře dočista rozkopat,“ řekl Duryea. „Jedna věc se musí nechat. Když děda něco dělá, dělá to po...“

Milred ho popadla za paži. „Poslouchej, Franku,“ řekla.

Chvíli bylo ticho a pak se z vnitřku domu zřetelně ozvalo kradmé našlapování a zavrzání prkna.

„Hej,“ zakřičel šerif srdnatě. „Otevřete dveře. Kdo je tam?“

Osoba v domě se víckrát neozvala.

„Hej vy tam,“ zavolal šerif. „Jménem zákona otevřete dveře.“

Z přední verandy se ozval dědův hlas: „To je ono, šerife. Dobře to děláte. Bušte dál. Udělejte pořádnej randál. Jen do toho... matičko skákavá, šerife, někdo tam je! Jde k předním dveřím. Bacha!“

Klepání náhle ustalo. Děda ustrašeným hlasem zavolal: „Jejda, šerife!“

Šerif vrhl jediný pohled na Duryeu. „Ženy ustoupí dozadu. Kryjte se.“ Jeho ruka se vymrštila k pouzdru, které měl při boku.

„Oukej, jdeme,“ řekl Frank.

Vrazili oba ramenem do dveří.

Eva Raymondová zaječela.

„Dávej pozor, Franku,“ řekla Milred.

Dveře se prohnuly, zavrzaly a pak prudce povolily, s prásknutím narazily do zdi, odskočily a zatřásly se v pantech.

Šerifova baterka ozářila vnitřek domu a posvítila do úhledné, čisté kuchyňky, ve které nebyla ani stopa po přítomnosti lidské bytosti. Pak světlo zalétlo ke dveřím místnosti, v níž bylo nalezeno Pressmanovo tělo.

Duryea se hrnul vpřed. Šerif mu byl těsně v patách. „Pozor, Franku,“ řekl. „Mám bouchačku.“

„Jménem zákona,“ zavolal. „Ať je tam kdokoliv, dej ruce vzhůru a drž je tam!“

Děda, který bušil na přední dveře, zařval: „Ste tam,- šerife? Pojďte sem a otevřete tyhle dveře. Někdo tam uvnitř je. Chci bejt u toho.“

Lassen a Duryea nevěnovali rozčilenému starci pozornost. Vešli do místnosti, v níž bylo nalezeno Pressmanovo tělo.

Místnost byla prázdná.

Prázdná byla i malá ložnice.

Šerif vrhl na okresního prokurátora pohled, ve kterém se mísil strach s překvapením.

„Někde jsou tu padací dveře nebo tajný východ,“ řekl Duryea.

Děda, bušící zuřivě na dveře, netrpělivě vypískl: „Otevřete ty dveře! Mám právo u toho taky bejt. Kdo je to tam s váma? S kým to tam mluvíte?“

„Vyjděte dozadu a braňte ženy, dědo!“ zavolal Duryea.

„Bránit ženský, pche!“ zaječel děda. „Chci u toho taky bejt! Byl to v první řadě můj nápad! Otevřete ty dveře.“

„Je zamčeno,“ řekl Duryea a zkoušel vzít za kliku. „Musíte to obejít dozadu kolem...“

Ale než stačil větu dořící, děda už pádil kolem domu.

Kužel světla z šerifovy baterky opisoval uvnitř chalupy rychlé pátravé kruhy. „Pozor na skříně, Franku,“ varoval.

„Žádné tu nejsou,“ řekl Duryea.

„Je tu někde buď komora, nebo padací dveře,“ prohlásil šerif tvrdošíjně.

„Počkat,“ napadlo Duryeu. „Co takhle na stropě?“

Šerif zvedl baterku a posvítil na spojovaný dřevěný strop. „Támhle nahoře ve stropě jsou dvířka... Dávej pozor, Franku, vylezu nahoru.“

„Bude to chtít žebřík,“ řekl Frank.

„Stoupnu si tady na tu židli.“

Šerif si přitáhl na prostředek podlahy židli. Děda, který už oběhl celý dům, přiběhl vzrušeně k zadním dveřím. „Co se děje?“ vyptával se. „Kdo to byl? Někdo přišel a stoup si k předním dveřím. Slyšel sem ho úplně jasně...“

„Vyjděte dozadu a nepleťte se nám tu,“ nařídil mu šerif. „Postarejte se o ženy.“

„Ženský se o sebe postaraj samy,“ namítl děda. „Mě nikdo nebude posílat s ženskejma do kouta! To přece...“

„Dědo!“ vykřikla Milred.

Šerif vylezl na židli a strčil ústím revolveru do dvířek.

„Dědo!“ řekla Milred znovu.

„Vy odsud jděte pryč, ženské,“ nařídil Duryea.

„DĚDO!“ zakřičela Milred.

Děda se otočil a pohlédl jí do očí.

Šerif nadzvedl dvířka, odsunul je a křikl: „Hej, ty tam nahoře. Vylez, nebo střelím.“

„Klidně toho nechtě, Franku,“ řekla Milred. „Byl to děda.“

„Jako co?“

„Ten chlap v domě.“

„Co tím chceš říct?“ dožadoval se Duryea vysvětlení.

„Vždyť se na něj podívej,“ řekla Milred.

Děda se snažil, ale pod Milrediným vyčítavým pohledem nezabránil tomu, aby jeho obličej prozradil vinu.

„O čem to, sakra, mluvíš?“ zeptal se Duryea netrpělivě.

„Ten chlap, co jste ho slyšeli v domě, byl děda Wiggins,“ tvrdila Milred. „Copak si nevzpomínáte? Má klíč od předních dveří. Stačilo, aby je otevřel, zabušil na přední dveře, pak prošel po špičkách domem, postál tiše u zadních dveří, pak se zas po špičkách vrátil a začal znovu bušit.“

Šerif Lassen, který se nadzvedl a prostrčil hlavu padacími dvířky, sjel dolů a s obličejem pokrytým pavučinami vrhl zuřivý pohled na dědu Wigginse. „To si nemyslím,“ řekl pomalu, „ale jestli to byl opravdu on...“

Borden, který se vydal na obhlídku okolí, se náhle objevil v zadních dveřích.

Šerif se mu právě chystal něco říci, ale při pohledu na výraz v Bordenově obličeji se zarazil.

„Nějaké auto zastavilo na cestě asi padesát metrů odsud, řidič zhasl světla a vystoupil... Myslel sem, že byste to měli vědět.“

„Ba jo, hoši, už je to tu,“ řekl děda suše. „Vrah má díru v krunýři. Neví, jestli ho Eva Rymondová přes to okno viděla nebo ne, když zaječela a utekla. Neviděla ho, ale vrah to neví. Myslel sem, že když ji sem vezmu, tak ho vlastně přiměju zvednout ruku.“

Šerif Lassen zhasl baterku a v domě se rozprostřela tma.

„Nejspíš zamíří k mýmu přívěsu,“ šeptal děda, „a jak zjistí, že tam nikdo není, půjde do domu. Já bych teď nerozsvěcoval. Mohl by bejt nebezpečnej.“

„Kdo je to?“ zeptal se Lassen.

„Prokristapána,“ řekl děda vztekle. „To eště furt nevíte, kdo to je?“

„Vzpomeňte si na tu dědovu ukázku muže, chodícího po domě,“ řekla Milred.

Chvíli bylo ticho. Pak řekl Duryea. „No jo, už to chápu. A teď se všichni držte pohromadě a buďte zticha.“

Kapitola 30

Čekání se zdálo být nekonečným sledem pomalu plynoucích vteřin. Pak se z verandy ozval slabý šoupavý zvuk. O chvíli později se kolem okrajů klíčové dírky objevil uzounký proužek světla; pak světlo zhaslo. Bylo zřejmé, že muž venku naslouchá.

Přesně v okamžiku, kdy byly nervy skupinky přihlížejících nataženy až k prasknutí, zarachotil v zámku klíč. Dobře naolejovaná západka se s cvaknutím zasunula.

Uplynulo dalších pět vteřin, než se dveře pomalu otevřely.

Kužel světla ze šerifovy baterky udeřil Hugha Sonderse rovnou do obličeje.

Jak muž instinktivně ucukl a vymrštil levou ruku, aby si zakryl oči, prohlásil šerif rázně: „Zahoďte zbraň, Sondersi, nebo to do vás napálím.“

Kapitola 31

Zatímco šerif, okresní prokurátor a zástupce šerifa zapisovali mužovo doznání, děda Wiggins byl přes halasné protesty vystrčen ven spolu s Evou Raymondovou a Milred Duryeovou.

Děda se chopil Milrediny paže a pomalu se loudal přes ztemnělý dvůr ke svému přívěsu. Z hlasu, kterým promluvil, zazněl zřetelněji než kdy dřív nostalgický tón. „Tak," prohlásil, „nejspíš sem už udělal všecko dobrý, co sem moh. Teď už mě tu nechtějí."

„Ale dědo, takhle nemluv."

„Ba jo. Je na čase, abych zas jel."

„Ale dědo, to ani nepočkáš? Vždyť jsi tenhle případ vyřešil. Propána krále, vždyť ty jsi..."

„Ba ne," řekl děda skromně. „Neudělal sem vůbec nic... tak to bude lepší," dodal na vysvětlenou, když slyšel, že se Milred rychle nadechla a chystala se ho rozhorleně přerušit. „Co nevidět budou volby, a stejně sem nic tak mimořádnýho neudělal. Jen sem si domyslel, jak k tomu asi tak mohlo dojít. Já myslím, že Sonders zaskočil za Pressmanem, že si to s ním vyříká mezi čtyřma očima, jenže se nakonec do sebe pustili. Pressman měl ze Sonderse strach a výtah revolver. Sonders ho drapl za ruku, zkroutil mu ji dozadu a snažil se ho přinutit, aby revolver pustil. Pressman ho ale pevně držel a přitom zatáhl za spoušť a vpálil si kulku rovnou do hlavy pod takovým úhlem, že by člověk vůbec nepokládal za možný, aby držel revolver v ruce, když vyšla rána... Ale musel ho držet. Kdyby mu Sonders revolver sebral, nebyl by ho musel použít, poněvadž je tak velkej a silnej. Kdyby Sonders Pressmana nezadržel, byl by zastřelenej on. Pak Sonders začal přemejšlet, jak by se z toho moh vyvlíknout, protože věděl, že ať by se snažil jakkoliv, dosah by jen toho, že by to vypadalo jako chladnokrevná vražda.

Šel pro Truea a přived ho sem. Tím si zajistil alibi, který ještě před časem vypadalo tak chytře. Nejspíš našel dva klíče od předních dveří. Jeden strčil Pressmanovi do ruky a druhej si nechal. Potom, zatímco True bouchal na zadní dveře, otevřel si vpředu a prošel domem. Pak už jen stačilo zalhat, že někoho uvnitř domu slyšel, takže s Truem tvrdili oba totéž... A samozřejmě to byl Sonders, kdo říkal, že viděl, jak někdo stahuje rolety, když přijížděli k domu. True to neviděl."

„Ale proč, proboha, se tam vracel ve tři hodiny ráno?" zeptala se Milred.

„Poněvadž jak tam tak pobíhal, výpad mu z kapsy ten složenej obtah úvodníku. Když ho True o něj požádal, uvědomil si, že ho ztratil. Držel se poblíž Truea až do tří hodin ráno, aby měl zajištěný alibi, ale věděl, že kdyby tam uvnitř chalupy našli ten označenej úvodník, až objeví Pressmanovo tělo, vyšlo by to úplně nastejno, jako by tam nechal podepsaný doznání. Musel tam jít zpátky a přinést ho, ale nechtěl se tam vracet dřív, než uplynulo dost času, aby měl dobrý alibi... Věděl, že při pitvě dokážou stanovit docela přesně dobu, kdy nastala smrt.

A pak měl ještě další důvod. Rolety musely bejt stažený, když tam s ním byl True, ale pak je zas musel vytáhnout."

„Tomu nerozumím," řekla Milred.

„Musel to přece zaonačit tak, aby tělo objevili zavčasu a lékař moh stanovit dobu úmrtí," vysvětloval děda. „Jinak by mu to alibi bylo na houby. I kdyby nebylo toho ztracenýho úvodníku, byl by se tam musel vrátit, aby výtah rolety a nechal hořet lampu. Kdyby trvalo další dva nebo tři dny, než by tělo objevili, bylo by mu to chytře vymyšlené alibi na kočku.

Jak se tak flinkal s Everettem Truem a zabíjel čas, dostal ten nápad s dopisem na rozloučenou - ne aby si policajti mysleli, že to byla sebevražda, ale aby se domnívali, že vrah nevěděl, že je Reedley Pressman. To mu dávalo o něco větší šanci pro případ, že by se někdo stavěl podezřívavě k tý historce o chlapovi, kterej tam v domě chodil.

Nejspíš tu nebyl dýl jak minutu nebo dvě, když přišla pěšky Eva Raymondová. Rozsvítil zrovna lampu, výtah rolety a zved obtah toho úvodníku, když vtom uslyšel zaječení a zvuk něčích nohou, jak utíkají pryč z verandy... Eva Raymondová udělala setsakra dobře, že utekla... Sonders už měl vybráno - rozhod se, že se to pokusí zamaskovat. Teď už nemoh couvnout. Když slyšel, jak Eva Raymondová ječí, věděl, že z toho vyvázne živá buď ona, nebo on. Možná by ji nezabil - ale jak vidět, přijel sem dnes v noci, když věděl, že sem do chalupy s Evou Raymondovou jedu."

„Ale jak věděl, že na té verandě byla Eva Rymondová?“ zeptala se Milred.

„Věděl o té pudřence s označením ‚E. R.‘ - a pak viděl, že se vybavuju s děvčetem jménem Eva Raymondová. O to sem se postaral,“ řekl děda rozzářeně. „Věděl sem, že Sonders a True budou dnes večer na tom politickým shromáždění. Schválně sem se jich zeptal, jestli ta osoba, co ji slyšeli uvnitř ty chalupy, nemohla bejt ženská - čímž sem jako naznačoval, že si myslím, že to mohla bejt ta samá osoba, co vraždila. Tím sem u Sonderse udeřil na tu správnou strunu.

Myslel sem,“ pokračoval děda s pýchou v hlase, „že ho sem ta návnada přiláká, přinejmenším aby viděl, co se tu děje... a taky že jo... Ale teď už vážně padám. Frankovi vyřiď, že se poroučím, a taky mu řekni, že sem do toho případu vůbec nezasahoval. Vyřešili to všecko sami s šerifem. A ještě mu pověz, ať si podá Harveyho Stanwooda. Ty postříhaný noviny v jeho autě sem fakt našel, zrovna jak sem říkal. Asi si chtěl jen tak vyzkoušet, co to udělá. Nejspíš chtěl ty noviny někam nastrčit tak, aby se při výslechu zaměřili na paní Pressmanovou a jeho se moc nevyptávali. A nepřekvapilo by mě ani za mák, kdyby se na Pressmanovou při pořádným výslechu něco proláklo - pak by ji Frank musel obžalovat a třeba by ten případ prohrál, nebo by možná poslal nevinnou ženskou do káznice.

A taky Frankovi pověz, ať už nechá Evu Raymondovou na pokoji. Je to fakt prima žába! Řekla mi, že nejsem vůbec starej, prej vypadám, že sem zrovínka v nejlepším věku. No, co ty na to?“

Milred se rozesmála. „O tom já vím všechno,“ řekla.

Děda vypadal, že ho to ranilo.

„Kdy tě zas uvidíme, dědo?“ zeptala se spěšně, aby odčinila smích.

„Jak to mám, hernajs, vědět?“ řekl děda. „Já necestuju podle plánu... až někdy pojedu kolem, tak prostě zaparkuju na vaší příjezdový cestě.“

„Dědo, jsi pořád sám. Potřebuješ domov. Co kdybys u nás bydlel?“ nadnesla Milred.

„Sám!“ vypískl děda rozhořčeně. „Já? Usadit se? To teda ne! A krom toho nejsem sám. Já si na domov nepotrpím. Radši dohlídni na to, aby měla Eva domov. Já vyrážím.“

Milred k němu vzhlédla a do očí se jí draly slzy. „Je to od tebe moc šlechetné, dědo... co takhle políbit své vnouče na rozloučenou?“

„Tak jo,“ souhlasil děda čile. „Žádnej Wiggins eště nikdy ne-zahodil šanci políbit pěknou paninku - ani když je s ním příbuzná... A krom toho - hernajs, vždyť sem zrovna v nejlepším věku.“